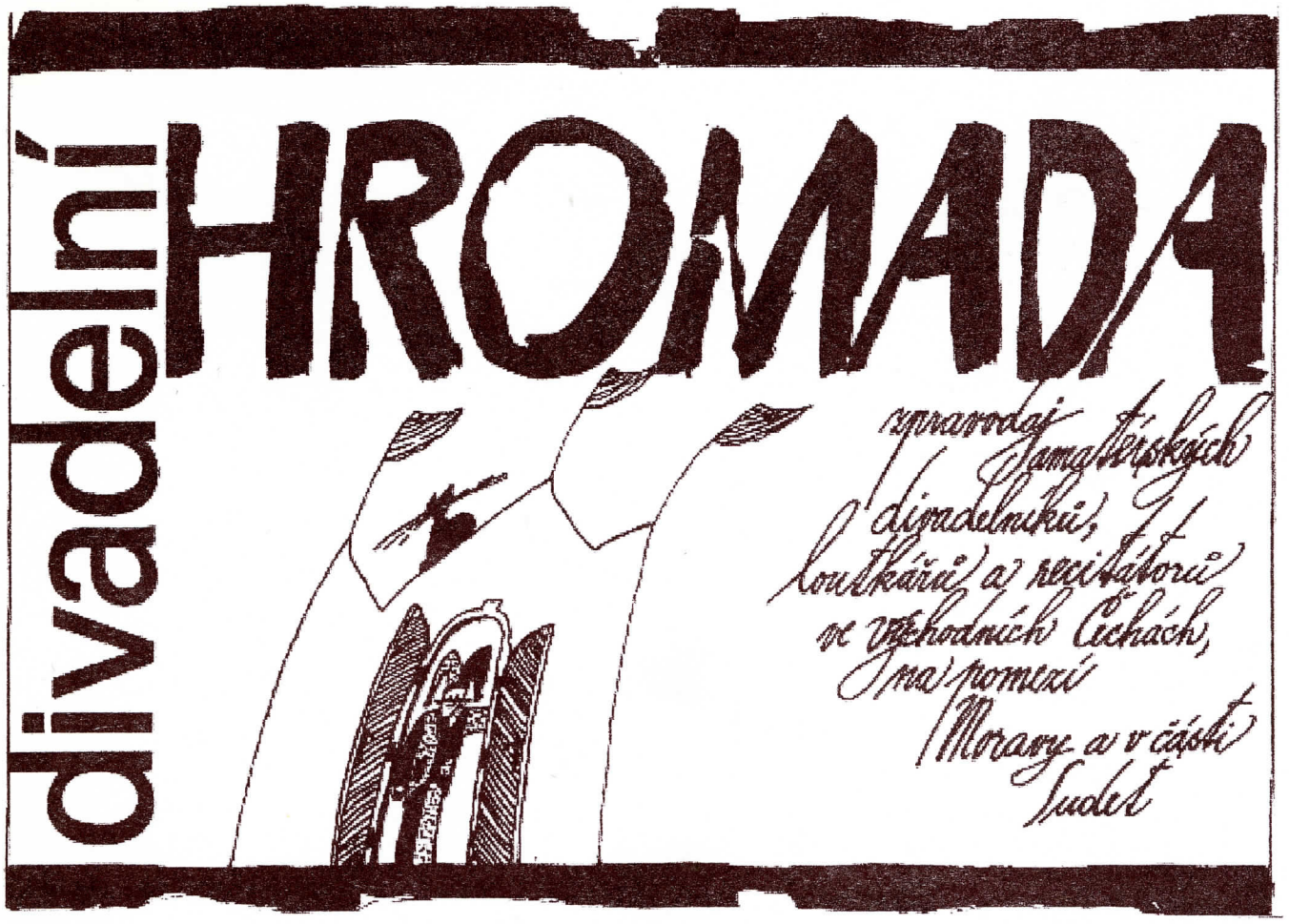

XLII. ***podzim*** **2004**

se samostatnou přílohou

**„KDO VŠECKO VŠUDE OČMUCHÁVÁ
A HNED PAK NA BUBEN TO DÁVÁ,
TEN - JINAK ANI MOŽNO NENÍ -
DOSTANE JEDNOU PO KEŠENI.“**

Hans Sachs, L.P. 1559

strana

1765-1836 = XLII/´04 str. 1 - 72
podzim + Samostatná příloha

4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)
Jednali jsme na Hronově
5 Pozvánka na Valnou hromadu VSVD
6 Cena Ministerstva kultury prof. Janu Císařovi udělena
9 Povstali noví Tylové

12 IMPULSY Z IMPULSU / bylo a bude...
Sergejova dílna bez Sergeje
13 Zpráva z „Klubu dětského divadla"
14 Hoď tam to kilo!, Pohárek SČDO opět ...
15 Wolkrův Prostějov

16 VIDĚLI JSME
OS Tři na tři z Nové Paky
17 DS Gymnázia Ústí n/O., JDO Jaroslav Luže

18 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

30 RAČTE VSTOUPIT
Klicperovo divadlo, Vč divadlo Pardubice
31 Paris speciál
32 V Divadle DRAK

33 VÝCHODOČEŠI...
Jiráskův Hronov
41 Krakonošův divadelní podzim
45 Přelet nad loutkářským hnízdem

47 NESTOŘÍ A KANDRDASOVÉ
Miroslav Houštěk

51 VE SLUŽBÁCH THÁLIE
Karel Šefrna, Antonín Fendrych
52 Stanislava Motalová, Miroslav Muñoz Vorlík
53 Romana Hlubučková, Lída Honzová
54 Jaroslav Ipser
55 50 let LS Radost Červený Kostelec

56 PELMEL (mišmaš)
Východočeši na cestách...
57 Nabídka pro divadelníky, Šrámkova Sobotka 2005, Generální inspektorát českého amatér. divadla sídlí v Unhošti
58 Divadelní jarmárka profesora Císaře

61 SAMOSTATNÁ PŘÍLOHA
62 Kalendář VSVD, soutěží a přehlídek slovesných oborů 2005
63 Kalendářní přehled stěžejních a celostátních akcí amatérského divadla v roce 2005
64 Vyhlášení soutěží a přehlídek slovesných oborů pro rok 2005 Střediskem amatérské kultury IMPULS Hradec Králové a VSVD
70 Zásady pro účast v soutěžích divadelních souborů všech typů, recitačních souborů a jednotlivců v Královéhradeckém kraji v roce 2005

Uzávěrka příštího čísla:
25. března 2005

Příspěvky a fota prosíme zasílat na adresu:
IMPULS
Okružní 1130
500 03 Hradec Králové
e-mail:
gregarova@vsvd.cz
nebo
impulshk.gregarova@tiscali.cz
http://www.vsvd.cz

HROMADA č. XLII/2004
PODZIM
+ SAMOSTATNÁ PŘÍLOHA

Vydává:
Středisko amatérské kultury IMPULS,
Okružní 1130,
500 03 Hradec Králové
Telefon: 495 582 622
Tel./fax: 495 546 560
ve spolupráci
s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur),
Josef Tejkl, Mirka Císařová,
Alena Exnarová, Karla Dörrová,
Jan Merta, Břetislav Lelek,
Nađa Gregarová

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na
MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění
MK ČR

Neprodejné!
Náklad 370 ks
Neprošlo jazykovou úpravou!

úvodník

Neúnavný, chcete-li neodbytný dříč Jiří Valenta si nedá pokoj. Onemocněl fixní ideou jakéhosi ochotnického muzea v Miletíně a vytrvale nabádá ochotnictvo, aby sestoupilo co nejhlouběji pod prkna, jež znamenají svět, a nalézalo tam halapartny z dávno odehraných bitev, zpuchřelé kapesníčky z dávno ukončených milostných dramat, a pokud možno ztrhané strůny zvuk, vyhasla ohně kouř, zašlého věku děj...

A pokud tak ochotnictvo neučiní neprodleně, pokud se veteší neprohrabe zítra, nejlépe však včera, bude pozdě.

Jiný nepřehlédnutelný monolit východočeský, Zdeněk Zahradník, jinak muzejní ředitel všeobecné obliby dosáhnuvší, vysílá celé divize archeologů do lokalit budoucí dálnice – a taktéž má termín přímo šibeniční. A po tomto termínu bude již pozdě. Po tomto termínu buldozery zahrnou i Priamův poklad, nebude-li včas nalezen!

Pokrok prostě nezastavíme, přátelé, i kdybychom ronili veletoky nostalgických slzí. Sevřené formace buldozerů opravdu čekají na generální povel: Motory natočit, radlice sklopit! Doba, v níž diktát peněz oslepuje dosud vidoucí, bez milosti pokrývá nekropole asfaltem.

Mnozí se v takové době zabydlí a předstírají sami sobě, že jsou tu poprvé, právě teď a naposledy, je třeba si užít a ztratit paměť. Proč vykopávat rodinné hroby skrčenců, s nimiž nemám nic společného a dívat se na ně nechci? Co je poetického na stříbrné náušnici vedle tisíc let staré mrtvolky dítěte?

V naší pozemské epizodě, chcete-li v našem životě, nám naštěstí není dáno proniknout do kronik kosmické paměti, moudře tabuizované. Než vydáme života svého počet a nahlédneme za tyto hranice, bereme za vděk pamětí pozemskou. Kocháme se zažloutlými fotografiemi a pročítáme texty her, poplatných režimům, v nichž vznikly. Horizont tří set let zpět nás již děsí a Mastičkář nebo Hans Sachs jsou pro nás již reáliemi mlhavých kontur z jiného světa. A přece – vzdáleného půl tisíce let nebo pouhé mrknutí oka vesmírného času. Jsme si prostě nesmírně vzdálení, ale i proklatě blízcí zároveň!

Takže díky vám, Jiří Valento, Zdeňku Zahradníku, Aleši Němečku... (neboť v tomto punktu lhostejno, zda ještě jsme majiteli těla), že navzdory povědomosti o nedosažitelné komplexnosti paměti kosmické zabýváte se s t o p a m i smrtelných. Stopy smrtelných, správně přečtené, mohou být běhounem, rozvinutým k nesmrtelnosti.

A nahlížíme-li na ideu budoucího Miletínského muzea ochotnictva touto optikou, každá krajka nám bude milá a my velice rádi vyslechneme příběhy, zdánlivě zasuté.

A budeme ve skrytu duše možná doufat, že i naše šlépěj zanechá v srdcích přátel alespoň nepatrný, zaznamenáníhodný otisk.

Josef Tejkl

DIVADELNÍ VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

foto v této rubrice: Ivo Mičkal

Do uzávěrky XLII. Hromady přišly na účet VSVD další příspěvky. **Děkujeme.**

okres Hradec Králové:
Agáta HRŮZOVÁ, Jiří ZAHÁLKA,Marie JACKOVÁ, Květuše ČERNÁ
okres Havlíčkův Brod:
okres Chrudim:
Karel BŘÍZA
okres Jičín:
Jan ŘEZNÍČEK
okres Náchod:
Jan KAŠPAR, Dáša ŽIDOVÁ, Štěpán MACURA, DDM Bájo Česká Skalice
okres Pardubice:
Radoš JINDRA, Pavel HAVLÍK
okr. Rychnov nad Kněžnou:
DS MAX Sedloňov, Jana ALBRECHTOVÁ, Karel UHLÍŘ
okres Semily:
Jana OTMAROVÁ
okres Svitavy:
Marie GRMELOVÁ, Ladislav DITTRICH, Josef ŠVEC
okres Trutnov:
Luděk HAŠEK
okres Ústí nad Orlicí:
Petr HÁJEK, Nataša LUŽNÁ, Lenka JANYŠOVÁ, Irena TRUHLÁŘOVÁ
Naši další členové:
Petr KONÍČEK

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlaste na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme.

Valná hromada VSVD na svém zasedání 10. února 2001 stanovila výši ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně ve výši 150,- Kč,
- snížený (důchodci a studenti) minimálně ve výši 100,- Kč
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví ve výši minimálně 600,- Kč
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí 200,- Kč/rok (3 čísla včetně poštovného)

VSVD, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové
bankovní spojení:
Česká spořitelna a.s. Hradec Králové
1085997309/0800

JEDNALI JSME NA HRONOVĚ

Hronov je v první půli srpna dobré místo. Uprostřed prázdnin tady najdeš divadelníky spíš než na Jadranu nebo na Šumavě. A v předchozích měsících málokterý z členů Rady VSVD nacházel čas na schůzování, protože každý druhý "radní" buď zkoušel nebo hrál, což v době předletních přehlídek je značná překážka organizovanému bafuňářství.

První jednání nové rady, vzešlé z únorové valné hromady, přichýlil proto teprve Jiráskův Hronov, kde se hrálo několik východočeských kousků: Solný sloupy od Šviháků Kosteleckých, Pastýřka ze Svitav, českotřebovské Vánoce Ivanovových a z Jesliček Zatracený chlapi. Dost na to, aby byl důvod do Hronova přijet. A navíc, na náš návrh tu byla prof. Císařovi udělována Cena ministra kultury - proto i jednání rady bylo slavnostně provoněné - také basou šampaňského, kterou oslavenec osobně přinesl. Ale k tomu se ještě v Hromadě dostaneme, nejdříve práce, potom zábava...

Zápis z jednání rady VSVD 7. srpna 2004 v Hronově
Účast: 16 členů, 6 členů řádně omluveno.
Rada VSVD, která byla zvolena na Valné hromadě 21. února, se z pracovních, divadelních a jiných vážných důvodů sešla poprvé. V rámci VH VSVD z časových důvodů nebyl zvolen výbor. Je třeba zapracovat do Organizačního řádu VSVD text - *Výbor pracuje až do zvolení nového orgánu.*

1/ Volba
Rada VSVD, jejíž mandát je dle usnesení valné hromady ze dne 21. února 2004 dvouletý, zvolila nové vedení sdružení. Potvrdila ve funkcích předsedu **Alexandra Gregara**, místopředsedu **Josefa Tejkla** a po odstoupení Karličky Dörrové z funkce pokladníka do této funkce zvolila **Břetislava Lelka**. S Břetislavem byla tato funkce předjednána, hospodaření převzal k 1. lednu 2004. Všichni jmenovaní byli zvoleni jednomyslně.

2/ Informace o hospodaření v 1. pololetí předložil Břetislav Lelek

3/
Zpráva o zajištění finančních prostředků na rok 2004
VSVD podalo žádosti o granty následujícím grantovým agenturám s uvedeným výsledkem

granty MK ČR

• metodická pomoc a vydávání Hromady	95 000,-
• regionální postupové přehlídky mladé divadlo + loutky	55 000,-
• *DS Miletín* - přehlídka venkovských divadelních přehlídek	20 000,-
• *Divadlo Jesličky* - tvořivé aktivity dětí a mládeže	75 000,-
• *SAK Impuls* - přehlídka činoherního divadla Červený Kostelec	30 000,-

granty MM Hradec Králové:

• regionální kolo Dětské scény – 12 000,- Kč	12 000,-
• Regionální loutkářská přehlídka – 11 000,- Kč	11 000,-
• Open Air program	200 000,-

granty Krajského úřadu

• krajské (regionální) přehlídky	185 000,-

Nadace ČLF

- žádosti ve výši 40 tis. Kč na vydávání Hromady nebylo vyhověno

celkem **683 000,- Kč**

SMLOUVA O SPOLUPRÁCI NA ROK 2004
s Oddělením kulturních služeb Krajské knihovny v Pardubicích se zúžila již pouze na **Regionální přehlídku loutkářských souborů.**

Návrhy na ocenění Zlatým Tylem a Cenu MK ČR
Rada VSVD jednomyslně podpořila návrh předsedy VSVD připojit se k návrhu SČDO o udělení Ceny MK ČR za rok 2004 panu Vlastimilu Ondráčkovi, dlouholetému vedoucímu a režisérovi DS D3 Karlovy Vary, výrazné osobnosti SČDO a českého amatérského divadla vůbec.

Ještě ke Zlatým Tylům
Nerealizované návrhy z jednání Rady VSVD dne 17. ledna (příloha) a další návrhy je možné připravit do příštího jednání Rady, tj. 13. listopadu. Návrhy musí obsahovat: Jméno a příjmení, datum narození, stručné zdůvodnění.

Informace o průběhu divadelní sezóny
Hromada č. 40 – jaro - obsahuje dokumentaci všech krajských a regionálních postupových přehlídek, které v oblasti amatérského divadla pořádá SAK IMPULS. V rubrice Prkna praštěla se snažíme reflektovat i všechny ostatní krajské přehlídky pořádané v Pardubickém kraji, částečně v kraji Libereckém a Vysočina. Při diskusi se narazilo na problémy zvláště v některých oblastech

- monology a dialogy (Pohárek); úkol tlumočit pořadatelům národní přehlídky připomínky účastníků k organizaci a technickému zázemí
- problematika dětského divadla - diskuse bez závěru. Prosba na členy Rady VSVD - propagovat ve svém působišti a okolí připravovaný Klub dětského divadla
- velmi nízký zájem je o umělecký přednes - návrh: propagovat zařazováním zajímavých ukázek při různých divadelních příležitostech.

Příprava na novou divadelní sezónu
Zájem o účast na přehlídkách převyšuje jejich kapacitu. Na toto téma se rozpoutala poměrně bouřlivá a široká debata. Členové rady dostali úkol zpracovat své náměty, připomínky a doporučení písemně do konce září. Redakční rada Hromady z nich připraví podklady pro jednání Rady v sobotu 13. listopadu.

****

POZVÁNKA

Rok zase se mine s rokem a nezbývá proto,
než ve smyslu stanov našeho sdružení svolat

Valnou hromadu
Volného sdružení
východočeských divadelníků,

v sobotu 26. února 2005 od 12,30 h.

na místě obvyklém,
v Divadle Jesličky Hradec Králové.
Jednání bude podle dobrého zvyku
zakončeno divadelně.
Nabídneme vám představení souboru
Dospělá embrya Divadla Jesličky
Hořkej. Opravdu hořkej...
hudební retro revue
na základě povídek Josefa Škvoreckého,
představení, které se na letošní Divadelní Třebíči
zařadilo mezi šest představení doporučených na JH.

Všichni jste srdečně zváni

Alexandr Gregar, předseda

foto: Ivo Mičkal

CENA MINISTERSTVA KULTURY PROF. JANU CÍSAŘOVI UDĚLENA!

Právě před rokem navrhlo naše Volné sdružení východočeských divadelníků ministerstvu kultury, aby jeho výroční cenou v oboru „neprofesionálního divadelního umění", jak zní titul, jehož držiteli jsou mj. i Karel Šefrna a Saša Gregar, byl poctěn – profesionál! Ovšem profesionál, který má nezměrné zásluhy o amatérské divadlo jako celek a o východočeské zvlášť. Náš návrh ministr kultury, Pavel Dostál, přijal a v dramatické politické situaci po pádu Špidlovy vlády, kdy se nevědělo, zda bude nadále ministrem a také těsně před tím než ho potkala nepříjemná choroba, cenu osobně předal na jevišti Jiráskova divadla. Byla to velká sláva.... Za všechny divadelníky východočeského regionu prof. Císařovi blahopřejeme a z našeho návrhu na jeho ocenění citujeme:

„Volné sdružení východočeských divadelníků si považuje za čest navrhnout na toto ocenění osobnost, která rovněž v mládí prošla amatérským obdobím, ale do povědomí české divadelní kultury se nesmazatelně zapsala svou profesionální činností, formující české divadlo od šedesátých let.

Neodmyslitelnou součástí zájmu a práce prof. Jana Císaře, a to již po dobu delší než třicet let, se stalo amatérské divadlo, jež v něm získalo vůdčí osobnost svého moderního rozvoje – jednak činností pedagogickou, lektorskou, kritickou, jednak i řadou spoluprací na inscenacích souborů. Mimořádnou zásluhou prof. Císaře je novodobá koncepce vzdělávání amatérských divadelníků, která našla svou podobu nejen v tzv. lidových konzervatořích, ale i v edicích věnovaných tomuto vzdělávání (např. Základy činoherní režie, Metodika amatérského herectví či Práce porotce v amatérském divadle).

Činnost prof. Císaře v oblasti amatérského divadla byla vždy nezištným a obětavým příspěvkem tohoto výsostného odborníka a teoretika. Jejím smyslem byl prospěch amatérského divadla, které, řečeno jeho slovy, mělo šanci obohacovat divadelní život, inspirovat se jím a být naopak jedním z inspiračních zdrojů vývoje české divadelní kultury. Zvlášť v 70.-80. letech XX. století, a od té doby až do dnešních dnů, byl a je vliv prof. Císaře na amatérské divadlo natolik nepřehlédnutelný, že právě navrhované ocenění může vyjádřit rozsah, vysokou úroveň a hluboký smysl jeho občanských postojů a činnosti, spočívající na vynikající odborné erudici, již prof. Císař dal ve prospěch rozvoje amatérského divadla jako součást svého životního poslání."

Curriculum vitae

Prof. Jan Císař se narodil 28. ledna 1932 v Hradci Králové. Absolvoval divadelní vědu na DAMU (1955), doktor filosofie a kandidát filologických věd na filosofické fakultě Karlovy univerzity, od roku 1965 pedagog DAMU, nyní profesor dramaturgie a vedoucí katedry teorie a kritiky, před tím několik let vedoucí katedry či-

noherního divadla. Knižně vydal např. publikace Život jevišti, Divadla, která našla svou dobu, Proměny divadelního jazyka, Světoví dramatici a Člověk v situaci, vysokoškolská skripta Herectví loutkového divadla, Základy dramaturgie I. a II. díl a řadu studií a článků v odborném tisku.

I jeho činnost v amatérském divadle stojí za zaznamenání - jako student gymnázia hrál v mládežnickém souboru Mladá scéna z Hradce Králové, a s ním se zúčastnil, jako herec, Jiráskova Hronova. Na začátku šedesátých let byl lektorem dvouletého školení východočeských režisérů amatérského divadla v Pardubicích a Hradci Králové. Jeho pravidelná spolupráce s amatérským divadlem začala rokem 1971, a to první účastí v porotě JH. Od roku 1971 byl pravidelně členem porot JH, na Loutkářské Chrudimi (1974 –1992), na Šrámkově Písku střídavě od roku 1973 do 1986, na Národní přehlídce ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách (1979 - 1986), na Krakonošově divadelním podzimu od roku 1987, porotoval a porotuje na krajských i okresních přehlídkách zejména ve východočeském kraji. V současnosti patří mezi pilíře lektorských sborů Divadelní Třebíče a Femadu Poděbrady, ve Vysokém nad Jizerou, na přehlídkách východočeského amatérského divadla královéhradeckého kraje v Červeném Kostelci a v Miletíně.

Byl vedoucím lektorem Lidové konzervatoře východočeského kraje – třídy herecké a režijní ve třech dvouletých cyklech od roku 1975 do roku 1989, v Hereckém studiu Impulsu Hradec Králové (1990-92), současně je lektor dalších vzdělávacích cyklů pořádaných Střediskem amatérské kultury IMPULS (Herecko-režijní kurz 1999 - 2000, Režijní kurz 2000 - 2001), lektorem Kursu praktické režie a dalších vzdělávacích cyklů na úrovni ARTAMA Praha, lektorem Problémového klubu na JH, v minulosti řadu let lektorem diskusních klubů Jiráskova Hronova.

Prof. Císař je také předsedou odborné rady ARTAMA pro amatérské činoherní divadlo a předsedou redakční rady Amatérské scény.

Ve sféře amatérského divadla knižně publikoval tituly Práce porotce amatérského divadla (1984), Vývoj divadelního jazyka (1990), Základy dramaturgie (1980), spolu s prof. Františkem Štěpánkem Základy činoherní režie (1985, 2.vydání 2001), Nástin metodiky amatérského herectví (1982), byl vedoucím autorského kolektivu publikace Cesty amatérského divadla a autor kapitoly Činoherní a alternativní divadlo 1970 – 1989. Časopisecky se prezentoval v Amatérské scéně (spolupráce od roku 1971), studiemi, především seriály o řadě problémů nejen amatérského divadla, rozbory a kritikami představení a festivalů, publikoval o amatérském divadle i v jiných časopisech (na př.Tvorba, Divadelní noviny) a dnes zejména o východočeském amatérském divadle v Divadelní Hromadě.

UŽ NEMÁM ČAS NA BLBOSTI ANEB S CÍSAŘEM I TROCHU JINAK

(z rozhovoru Vladimíra Hulce ve Zpravodaji JH, kráceno)

Když se v Čechách vyřkne jméno prof. Jana Císaře, v teatrologických knihovnách stoly zavrzají, profesionální divadelníci na základy divadla vzpomenou, na školní škamna Damácká, na rozbory Maryšy, na šedesátá léta a tehdejší Divadelní noviny a revui Divadlo. Při vyslovení toho jména také zelená amatérská luka rozkvetou a východočeské bory zašumí, jen Jirásek se v hrobě zakaboní, kdože mu v Hronově jeho slávu dnes přebral. Za zvuků písní císařských předal ministr kultury Pavel Dostál prof. Janu Císařovi Cenu ministerstva kultury za zásluhy a činnost v oboru neprofesionálního divadla... Jak vnímáte toto ocenění?

No tak, příjemné to je. Současně vím, že takovými oceněními za celoživotní práci se často zdvořile naznačuje, že člověk má jít od toho. Asi jsem ale přece jen něco udělal, co snad nějaký význam má, když tolik lidí při předání povstalo a tolik mi jich různou formou blahopřálo. Ale já si opravdu velmi často v posledních letech kladu otázku, jestli to všechno má teď význam. Mám neustálé pochybnosti a říkám si - no jestli ne teď, tak to snad mělo význam před listopadem a něco to snad po sobě zanechalo.

Ještě ale není zmapovaná vaše aktivní herecká činnost, která dokonce dospěla až na prkna Jiráskova divadla. Mohl byste aspoň teď pomoci budoucím divadelním historikům?

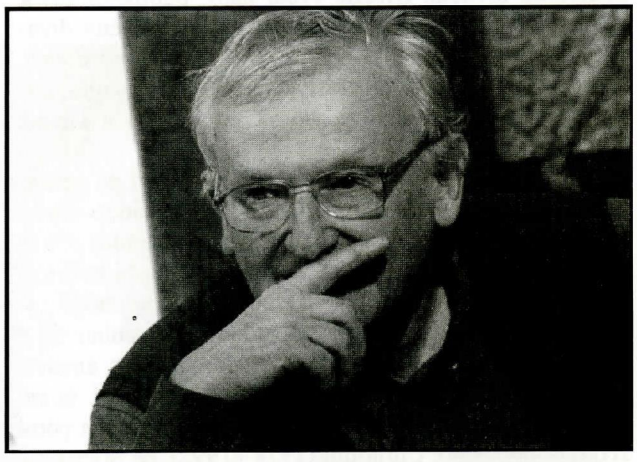
Mám-li být úplně upřímný, tak na začátku byla taková má zvláštní vášeň, posedlost a láska k jedné dívce. Byla velmi půvabná, krásná a chtěla zoufale hrát divadlo. A na tom našem gymnasiu, kde jsem studoval, neměla příliš mnoho šancí. Soubor, který vedl profesor matematiky, inscenoval takové hry jako Nerudova Ženicha z hladu, takže u něj mnoho šancí nedostávala. A já pochopil, že má jediná možnost mezi tím množstvím čmeláků, kteří kolem ní kroužili, je, že tu šanci dělat divadlo jí dám já. Kolem divadla jsem se už tehdy trochu motal jako divák, dokonce mě můj tehdejší profesor češtiny, který psal recenze do místního deníku Pochodeň, nabídl, abych psal za něj recenze, když odcházel do Prahy, což byl mimochodem můj začátek kritický. Psal jsem to pod pseudonymem Ludvík Kubata, dovolil jsem si využít jména slavného sedláka, kterého jistě znáte z verše "Kubata, dal hlavu za blata". V tehdejším Divadle Vítězného února dělali přímo detektivní pátrání, kdo to o nich píše. Oslnění tou spolužačkou mě dovedlo až k tomu, že jsem vzal text jednoho spolužáka, špatného, leč nadšeného surrealistického básníka, text jemuž nikdo nerozuměl, ani on sám. Ale byla tam velká ženská role. A tu jsem té dívce nabídl. Bylo to takové spíš... no dilletantismus je slabé slovo. Nic jsem nevěděl o režírování, všichni mně do toho mluvili, málem jsem to rozpustil,

ale ta dívka chtěla na jeviště a já měl pochopitelně zájem, aby na to jeviště šla, neboť tak bych u ní měl pořád šanci. Tak jsem řekl, že do týdne bude premiéra. Oni se vyděsili. Že to pořádně neumíme, že nevíme, jak to jde za sebou, a kdesi cosi. A já na to, nic se nebojte, když si nebudete vědět rady, tak já přijdu na jeviště a nějak to posunu. Obstaral jsem si velký kufr, naskládal tam naprosto nesmyslné věci, a když jsem viděl, že to na jevišti drhne a že jsou herci zmatení, tak jsem s tím kufrem přišel, otevřel ho a takovou metodou zvláštní, dnes bychom řekli duškovské improvizace jsem divákům i hercům vyložil, jaký byl smysl doposud viděného a jak to má jít dál. Obávaný profesor řečtiny a latiny Šír, který byl zároveň kritikem jiného deníku v Hradci Králové, napsal, že to sice bylo blbý, ale že ho zaujala postava Muže s kufrem. Tak to byl vlastně můj první divadelní, dramaturgicko-režijní počin, a docela úspěšný, co říkáte...

S touto avantgardou jste se ale do Hronova předpokládám nedostal...
To ne, až pod vedením jistého, sic velice špatného herce, ale se schopností vdechnout lidem nadšení pro divadlo a dodat mu „budovatelského ducha", jsme na přelomu 40. a 50. let založili soubor s názvem Mladá scéna. Sešli se v něm kluci z učňovské školy ze Škodovky plus študáci a za mnou přišli spolužáci - a pozvali mě taky. Jako herce! Tam jsem začal hrát a v roce 1951 jsme se dostali i na Jiráskův Hronov. Potom, už na vysoké škole jsem hrál ve hrách Začínáme žít a v Jiříkově vidění. Ale já nebyl dobrý herec a nikdy jsem taky po herectví netoužil. V tom našem souboru byl i Luděk Munzar a ten bral herectví vážně, já v tom nějakou svou budoucnost neviděl.

Já o vás také vím, že jste byl v mládí aktivním fotbalistou. Nikdo mi to nechce věřit. Jak to tedy je?
Fotbal byla od dětství má největší vášeň. Já měl ještě to štěstí, že za mého mládí stačilo vyběhnout za barák, kde byly louky, a my se mohli honit za balonem celý den. Jakmile jsem přišel ze školy, odložil jsem tašku a už se hrálo, hrálo, hrálo. S tenisákem i opravdovou merunou... Já byl dost rychlý a technik, takže na tom gymplu jsem hrál takzvaně závodně. Vlastně až do vysoké školy. Dostal jsem se sportovně poměrně daleko, začali mě zkoušet dokonce v prvním hradeckém mužském mančaftu. Jenomže se mně začal prudce zhoršovat zrak a tak jsem nakonec dal přednost divadlu. A když jsem zjistil, že fotbal hrát nemůžu, tak jsem si udělal rozhodcovské zkoušky. Poslali mě ale pískat do nějaké vesnice a tam mě po zápase honili domácí po poli, protože byli přesvědčeni, že jsem pískal proti nim. Fotbal byl má opravdu má velká vášeň, kvůli které jsem se málem stal opravářem ledniček.

Vím také, že jste hrál několik zápasů v jednom týmu s Josefem Bicanem...
To se snad psal rok 1951 nebo 1952. Já se dostal do SK Hradec Králové právě v době, kdy tam na jednu sezónu

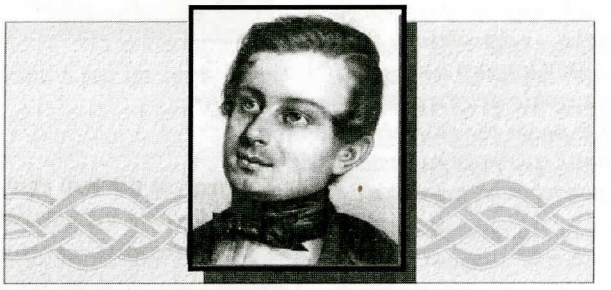
přišla nezapomenutelná hvězda jménem Josef Bican. On už byl starší pán, bylo mu tehdy 39 let, ale stále to byl Pan fotbalista. Oni k němu hledali lidi, kteří by mu vyhovovali a plnili úlohy, které potřeboval. A já byl rychlej a technik, tak jsem se párkrát vedle něj na hřišti objevil a dostal šanci několikrát ten balon Bicanovi na hřišti přistrčit a několikrát jsem od něj taky dostal klasickou českou uličku. Je to pro mě životní zážitek, který si hýčkám v duši. Jednou jsem mu ale radost neudělal. Ustřelil jsem mu totiž gól. Šlo dokonce o stou branku našeho mančaftu v sezóně či v soutěži, už nevím. Zezadu přišla přihrávka a já byl blíž. I když byl Bican stále rychlík, přece jen už to byl starší pán, no a já byl taky rychlík a předběhl jsem ho. Najednou jsem sám před brankářem, tak jsem tu mičudu jenom tak postrčil a byl to gól. Bican přišel a zavrčel: „No, mladej, to jsi nemusel." Ale omlouval jsem se mu - „pane Bican, já strašně nerad. Já nevěděl, že jste za mnou. Já to jen tušil..." A on jen tak mávl rukou a řek: „To je dobrý, tak příště..."

Mluvili jsme spolu o herectví, o režii, ale vyhnuli jsme se divadelní teorii a kritice. Měl jste či máte někoho, kdo je pro vás „Bicanem" v této oblasti?
Můj vzor, co se týká kritiky a divadelní analýzy, byl Viktor Šklovskij. Potkal jsem ho v šedesátých letech a bylo to pro mě, jako by přede mnou stálo zjevení: Viktor Šklovskij! Když jsem s ním pak dělal rozhovor, divil jsem se, že je po všem, co ve svém životě zažil, kdy ho osočovali z formalismu a podobně, tak spokojený a veselý. A on mi odpověděl: „Já si vůbec nestěžuju. Já prožil ve svém životě deset krásných let. To člověku úplně stačí." A já si dneska říkám, ano, i já měl ve svém životě šťastné období - šedesátá léta. Zaplať pánbu za ně.

Na závěr se vás ještě zeptám: Má divadlo smysl? Nezačal jste o něm „po všem, co jste zažil", pochybovat?
Nebudeme si namlouvat, že by divadlo bylo něco, co ovlivní svět. Na to už nevěřím. Dnes to jde jinudy, přes média, i když i divadlo je médium. Ale jsem hluboce pře-

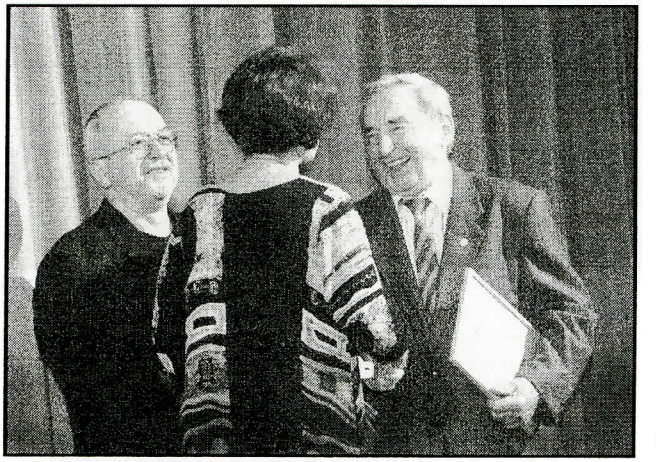
svědčen, že divadlo smysl má. Nejdůležitější v něm je živý herec. Divadlo dělá živý člověk a všechno se vztahuje k aktivitě toho člověka. To je ten význam divadla. Vzniká a existuje jak pro ty, co ho hrají, tak pro ty, kteří jsou v hledišti. Je to ten člověk v situaci, jak jsem o tom psal v jedné knize. Situace je právě to, co „Něco" může přinést, otevřít vnímání, reflektování, chápání, porozumění pro jedince. O sdělení podle mě nejde. Souhlasím s Woody Allenem, že když chce člověk něco sdělovat, ať jde raději na poštu". Jde o prožití člověka té situace na jevišti. To je to, co je na divadle to nejdůvěrnější, nejúčinnější a co má stále nějaký smysl. Proto mě divadlo stále zajímá. Jinak už moc na divadlo nevěřím.

A baví vás?
Už mě nebaví všechno. Dřív jsem byl nadšenec, na všechno jsem chodil, všechno jsem sledoval, vším jsem se zabýval. Dnes už je řada věcí, které mě nezajímají, které se mě nedotýkají. Už nemám čas na blbosti, říká jeden známý. Já mám spíš pocit, že už nemusím být u všeho. Pořád mě baví ale i věci, co jiný nebaví. Já měl v životě výhodu, že jsem nebyl kritik, ale spíš teoretik, takže jsem si vždycky hledal určité momenty, kdy jsem si kladl různé otázky. Třeba i proč je to tak blbý, jak to vlastně je, nebo co v tom blbým může být pozitivní.

POVSTALI NOVÍ TYLOVÉ

Na Jiráskově Hronovu byli na návrh VSVD vyznamenáni Zlatým odznakem J. K.Tyla další tři z našich východočeských divadelníků - havlíčkobrodská herečka a režisérka, organizátorka divadelních setkání nejrůznějšího druhu, Lída Honzová, a hronovští bardi, Bedřich Beran, herec a spiritus agens zákulisí Jiráskova divadla a Miroslav Houštěk, legendární hronovský režisér. Sláva to byla náramná, potlesky nebraly konce. Štěpán Filcík položil každému z vyznamenaných pár otázek - odpovědi si můžete přečíst taky v Hromadě.

Bedřich Beran

Co pro vás ocenění Zlatý Tyl znamená?
Já jsem to předně vůbec nečekal. Myslím, že přede mnou je v této republice mnoho a mnoho jiných, kteří dělali velké divadlo, kteří posloužili amatérskému divadlu více než já. Ale oni měli tu smůlu, že tu mezi námi už nejsou. Takže já mám pocit, že jsem to získal i za ně.

Na co za tu dlouhou dobu své ochotnické kariéry nejraději vzpomínáte?
Především, že jsem vždycky mohl být u toho, když jsem nemohl hrát, tak jsem alespoň dělal něco na scéně nebo byl u opony. Spoustu Hronovů jsem prostál v zákulisí a byl nedílnou součástí nejrůznějších představení, mohl jsem pomáhat, aby představení dopadlo dobře a divák něco pěkného zažil. Ať už to byla spousta smíchu nebo pláče. A pak také vzpomínám na Josefa Vavřičku. To byl člověk, který mně pomohl divadelně vyrůst - abych nikdy na jevišti neudělal ostudu.

Co byste ještě rád na divadle zkusil nebo zažil?
Mám už různé zdravotní problémy a nevím, zda mám právo ještě něco očekávat. Já jsem nikdy nic neočekával. Ale měl jsem vždycky radost, když jsem dostal roli a myslím, že jsem nikdy žádné představení neskácel. Těším se na všechno, co nedělá lidem smutek a vždycky se těším na to, že uděláme něco, aby z toho mohli mít lidi radost a mohli se radovat z toho, že tu vůbec jsme.

Ludmila Honzová

Co pro vás udělení ceny Zlatý Tyl znamená?
Já už jsem taková stará hloupá bába, která to opravdu cítí jako poctu. Ale nejen pro mě osobně, ale celému tomu regionálnímu amatérskému divadlu. Za divadlo, které jsem za pomoci všech kolegů a kolegyň a všech, kteří mě nejrůznějším způsobem pomohli – od profesora Štěpánka až po profesora Císaře, Sašu Gregara a mnoho dalších – mohla dělat. Že jsem je mohla dělat s dětmi, se študáky, učni i dospělými; je to pocta pro ty, kteří se kolem divadla neustále „pidlají", přestože se často na žádnou přehlídku třeba ani nedostanou, prostě za tu neúnavnou mravenčí práci.

Z čeho máte za těch mnoho let aktivní divadelní činnosti největší radost, na co nejraději vzpomínáte?
V červnu jsme měli premiéru pohádky - dělá mi radost to, že jsem schopná komunikovat s mladými lidmi, že si s nimi tykám, že si rozumíme. Divadlo prostě všechny sbližuje.

Co byste ještě ráda udělala, na co se těšíte?
Zkusila jsem toho hodně, ale hrozně ráda bych se svými kolegy, pokud mi vydrží zdraví a elán, ještě vychovala další generaci, která by to mohla táhnout dál. To je moje největší přání, aby to s námi neskončilo.

Miroslav Houštěk

Co pro vás udělení ceny Zlatý Tyl znamená?
Je to pro mě vyznamenání. Dělám amatérské divadlo mnoho let a musím říct, že mě potěšilo, že to bylo zaznamenáno. Zlatý Tyl je v oblasti amatérského divadla nejvyšší vyznamenání a já si toho opravdu vážím.

Z čeho máte za těch bezmála šedesát let aktivní divadelní činnosti největší radost, na co nejraději vzpomínáte?
Nerad bych se někoho dotkl a na někoho zapomněl. Ale rád vzpomínám, jak jsme v roce 1961 s Mirkou Kadaníkovou, nyní Císařovou, založili v Náchodě Studio mladých. Za deset let jeho činnosti se v něm vystřídalo okolo sta členů. Byla to báječná parta a řada lidí pak u divadla zůstala, tři se dokonce dostali na DAMU. Dva roky jsme se každý týden setkávali, než jsme si troufli jít do soutěže. A dvakrát jsme byli dokonce nominováni na Jiráskův Hronov. Jenže já jsem pak tak trochu „zlobil" a Studio bylo z moci úřední rozpuštěno.

Co byste ještě rád udělal, na co se těšíte?
Mám na srdci jednu prestižní záležitost. Od prvního uvedení Jiráskovy Lucerny v Národním divadle uplyne sto let za rok, 17. listopadu 2005. Proto bych chtěl uspořádat vzpomínkovou slavnost, s nějakým seminářem, výstavou, ve spolupráci například s Národním muzeem a tak podobně. A uvidíme, zda se podaří připravit i nějaké divadlo...

ZLATÉ ODZNAKY JOSEFA KAJETÁNA TYLA ČLENŮM DIVADELNÍHO SOUBORU VICENA ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Pro každého divadelního ochotníka je udělení Zlatého odznaku Josefa Kajetána Tyla tím nejvyšším uznáním, kterého se mu může dostat. Této pocty se nedávno dostalo hned dvěma čestným členům DS Vicena Ústí nad Orlicí Janu Sychrovi a Františku Zástěrovi. Zlaté odznaky převzali z rukou představitelů Občanského sdružení divadelních ochotníků Ústí nad Orlicí Petra Žitného a Martina Malínka a zástupce Komise pro udělování ZO JKT Honzy MÜLLERA z SČDO před jedním z představení letošního Festivalu české a slovenské divadelní tvorby v Ústí nad Orlicí.

Jan Sychra patří mezi starou viceňáckou gardu. Ochotnické divadlo hraje od mládí a má na svém kontě řadu krásných divadelních rolí. Jen od roku 1973, kdy byla po dlouhé přestávce obnovena činnost divadelního souboru Vicena, odehrál na 70 představení. Připomeňme si jeho režijní práce: nezapomenutelnou inscenaci Mikuláše Dačického z Heslova a Zvíkovského rarášek z roku 1956 a dvě divadelní hry Miroslava Horníčka Malá noční inventura z r. 1979 a Tři Alberti a slečna Matylda z roku 1984. Jeho poslední divadelní rolí se stal v roce 1999 Principál v inscenaci Moliérova Lakomce. Se souborem odehrál několik prvních představení, ale zdravotní stav mu zabránil v účinkování pokračovat. A tak 15. října 1999 při ústecké premiéře tohoto představení se rozloučil s jevištěm a ochotnickým divadlem, kterému věnoval tolik let...

Vlevo: F. Zástěra, vedle J. Sychra
foto: P Wagenknecht

František Zástěra přišel do Ústí nad Orlicí ze Skutče v letech tuhé husákovské normalizace, jako člověk nepohodlný tehdejšímu komunistickému režimu. Poněvadž ve Skutči patřil mezi aktivní divadelní ochotníky, měl po zjištění, že v Ústí začal opět pracovat divadelní soubor, uplatnit se na jevišti. To však bylo zpočátku složité i tady. A tak se zatím věnoval mládeži. Je zajímavé, že to tehdejším mocipánům nevadilo. Při své první roli hajného v inscenaci Dvořákovy Rusalky ještě na jevišti nemusel promluvit a pak se už ledy prolomily. Následovaly role v divadelních inscenacích Než kohout zazpívá, Únos v Neapoli, Študáci a kantoři, Naši furianti a nezapomenutelný Pán Bůh ve Štokově Božské komedii. S ústeckým publikem se rozloučil v Čapkově R.U.R. v roce 1985. Bylo to celkem 59 představení a stihl i jednu režii: Benedettiho Ty mě ještě neznáš v roce 1976.

František Zástěra tráví v současné době zasloužené dny odpočinku ve své Skutči. Je však stále velmi činorodý, zajíždí pravidelně do divadla a na hokej do Pardubic a nevynechá jedinou příležitost, aby se nezúčastnil premiéry, nebo jiné významné akce ústeckých ochotníků.

Blahopřejeme oběma držitelů, Zlatého Tyla k udělení tohoto nejvyššího ocenění a přejeme jim co nejvíce zdraví, pohody a životního elánu. Po ochotnicku "Zlomte vaz!"

Pavel Sedláček

***

OSDO Ústí nad Orlicí si dovoluje oznámit,
že přijímá nominace na udělení
Zlatého odznaku J. K.Tyla do 15.12. 2004 .

Konktaktní adresa:
osdo@ustinadorlici.cz
http://osdo.ustinadorlici.cz
Na Stráni 476, 562 03 Ústí nad Orlicí

IMPULSY Z IMPULSU

BYLO...

SERGEJOVA DÍLNA BEZ SERGEJE

Letos už posedmé se konala hronovská "off-KnMD" dílna Sergeje Fedotova, kterou pořádal hradecký Impuls. I přesto, že není součástí Klubu nejen mladých divadelníků, je o ni velký zájem.

Její účastníci vždy zamoří hronovské občerstvovny různými nešvary od držení sklenic na čele po konzumaci svíček. V den závěrečné předváděčky jsou sály sokoloven v Hronově nebo Poříčí vždy naplněny diváky k prasknutí. Letos byl tento dobře zavedený seminář výrazně jiný. Jeho guru a vůdce byl totiž zadržen při odjezdu do Hronova svým ruským zaměstnavatelem - Permským magistrátem - zřejmě z důvodu přílišné příchylnosti k českému prostředí ("tady ti stojí práce a ty si tam budeš učit amatéry?", nebo tak nějak). Organizátorka semináře Karla Dörrová se rozhodla akci nerušit a naopak posunout ji pro letošek někam jinam. Otěže vedení semináře tedy "vrazila" do ruky zkušeným Fedotovovým žákům a profesionálním ostravským hercům Janu Hájkovi a Michalu Čapkovi. Zeptal jsem se jich na pár věcí. Odpovídali oba potichu, naléhavě a v množném čísle první osoby.

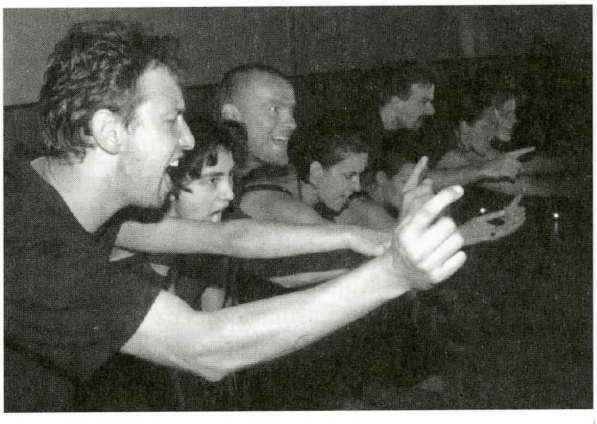
Pokračujete v tom, co dělal Fedotov, nebo jdete spíš svojí cestou?

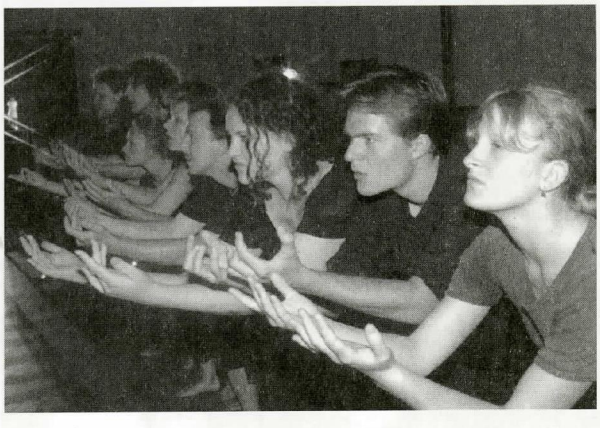
Vlastně obojí. Sergej Fedotov nám ukázal způsob, jak se dívat na divadlo i na svět kolem sebe. V tom chceme pokračovat po jeho cestě. Určitě ho ale nemůžeme a nechceme kopírovat a napodobovat. V základech je stejný pohled. Když se jednou takhle rozhlídneš, tak už to máš pořád. Když jsme se dozvěděli, že Sergej nemůže přijet a že bychom měli vést "Sergejův" seminář, mlčeli jsme: "Na to já nemám. Já přece nic neumím. Nikdy jsem nic takovýho nedělal..." Nakonec jsme se rozhodli, že jo. Šli jsme do toho jednak kvůli seminaristům, kteří mají o ten způsob myšlení a dívání se zájem, ale i kvůli Sergejovi, který se na hronovských dílnách i při práci v profesionálních divadlech neustále snažil předávat tuhle svoji cestu divadla dál, šířit ji. Nás tahle cesta baví a věříme jí. Jiným způsobem bychom ani seminář vést nemohli. Ano, rozcvičky děláme.

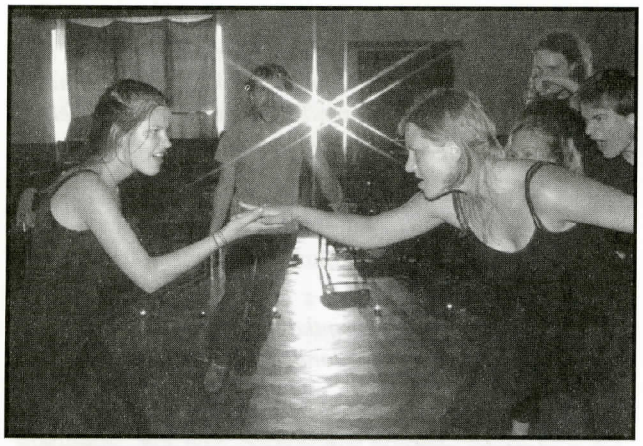
Čím je pro vás osobně práce v semináři zajímavá?

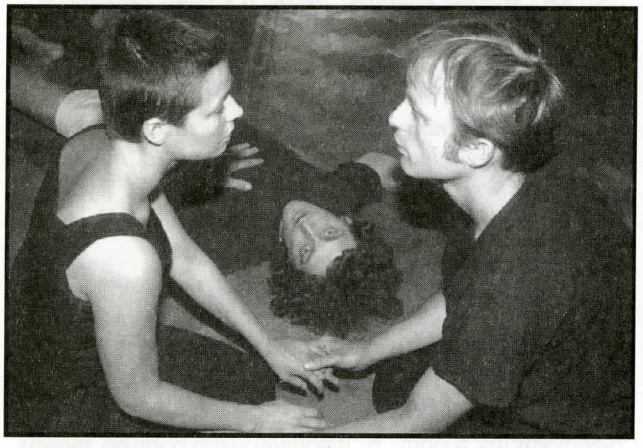
Hlavně nás fascinuje to nasazení lidí v dílně. Všichni chápou, že dát maximum ze sebe znamená pro sebe taky maximum získat. Je to určitě dost jiné, než práce s profesionály, kteří asi někdy mají pocit, že je někdo cpe, kam nechtějí. Pak Sergejovu práci vnímají jako manipulaci nebo teror.

Dílnu fotografoval Ivo Mičkal

Chtěli byste vést podobnou dílnu třeba i mimo Hronov nebo to dělat znovu?
Zatím to neumíme říct. Pracujeme teprve třetí den. Až na konci uvidíme, jestli dokážeme předat dál tu metodu, kterou sem Sergej přinesl i bez Sergeje, když už tu nemůže být. Pokud předváděčka nebude, protože zjistíme, že na to nemáme, tak můžem říct, že nám tu Sergej chybí. Zatím máme pocit, že tady s námi Fedotov je.

Co by si vaši seminaristé měli na konci odnést, k čemu mířite?
Bylo pro nás hrozně těžké vzít si tu zodpovědnost na sebe. Je pro nás asi nejdůležitější, aby naši seminaristé měli pocit, že "to stálo za to".

Týkají se zkušenosti nabyté v semináři pouze divadla?
Určitě ne. Je to hlavně o velkém osobním setkání.

Chodíte na amatérské divadlo i jinde než na Hronově?
Chodíme.

JeR (převzato z Deníku JH)

Poděkování
za deset dní, které předčily očekávání, patří především Michalu Čapkovi a Honzovi Hájkovi, zároveň ale i téměř dvacítce frekventantů herecké dílny navazující na Fedotovovy semináře vycházející z metody Michaila Čechova. Kdo viděl předváděčku, asi potvrdí, že společné, mimořádně intenzivní nasazení k vyjádření základních témat West Side Story prostřednictvím oživlých postav známého nosného příběhu přineslo kýženou katarzi pro všechny. Nemalý podíl na tom měla i dramaturgická příprava Petra Hakena z Turnova. Největší devízou společného setkání pro budoucnost je zkušenost z týmové práce ve vzájemné otevřenosti, pravdivosti a důvěře v partnery i v profesionálním zázemí debutujících lektorů. Nádherné, jedinečné.

Karla Dörrová

BYLO...

ZPRÁVA Z „KLUBU DĚTSKÉHO DIVADLA“

V sobotu 25. 9. 2004 proběhlo v Hradci Králové 1. setkání „klubu dětského divadla“. V první části dopoledne nás lektor Luděk Richter provedl úvodem do dramaturgie.

Objasnili jsme si a zopakovali, na co se zaměřit u textu, který se rozhodneme dramatizovat. Základními předpoklady dramatičnosti textu jsou vyhrocené vztahy mezi postavami příběhu. Vztahy se vyvíjejí a měly by se řešit jednáním. Nejvýhodnější je mít v textu zachovanou jednotu místa, času a děje. Luděk Richter vše velmi srozumitelně vysvětluje ve své publikaci Stručný úvod do dramaturgie, která bude i na další schůzce k dostání.

V druhé polovině odpoledne jsme se zabývali dramatizací pohádky J. Wericha O zasloužilém vrabci od Jarky

Holasové. Zachytit ve scénáři Werichovu poetiku vyprávění, jejíž jádro nám autor sděluje především prostřednictvím komentářů, je celkem obtížné. Došli jsem k závěru, že i když má Jarčina dramatizace spoustu problematických bodů, souhrnně není špatná a její nosné východisko je vhodné k dopracování.

Po obědě jsme se sešli nad předlohami, které si vybrali účastníci „ kdd" pro práci ve svých skupinách. U některých jsme po rozboru textu zjistili, že k dramatizaci vhodné nejsou. Jiné jsme společně rozebrali a na příští schůzce budeme očekávat, jak ti, co si je vybrali, začínají postupovat při jejich dramatizaci. Zajímaly nás texty:

H. Ch. Andersen/M. Slavík: Princezna na hrášku
J. Werich: Fimfárum
O. Wilde: Oddaný přítel
Katalyn Nagyová: Jednička s provázkem
Petr Chudožilov: Balada o Bobíkovi aneb pacient Dr. Gordona
Henry Pourrat: Pohádky a povídky z Auvergue
J. Werich: Tři sestry a jeden prsten

Příští schůzka se uskuteční v sobotu 13. listopadu 2004. Sejdeme se v Divadle Jesličky v Hradci Králové. Při našem druhém setkání se budeme zabývat režijním řešením textů. Dojde na připravené dramatizace textů probíraných při první schůzce. Ten, kdo na první schůzce chyběl, má možnost si s sebou nyní přivézt text, který ho zajímá a chce se poradit o jeho vhodnosti k dramatizaci. Společně bychom se měli zabývat dramatizací Krysaře od Lenky Janyšové.

Ještě připomínám, že za setkávání v „klubu dětského divadla" neplatíte žádný poplatek. Pokud budete mít zájem zúčastnit se některé z dalších našich schůzek, máte možnost přihlásit se na SAK Impuls HK.

Klára Jedličková

BYLO...

HOĎ TAM TO KILO!
Dílna pro režiséry a osvícené osvětlovače

se konala v Divadle J. K. Tyla v Červeném Kostelci o víkendu 15. - 17. října 2004. Dílnu v počtu 15 přihlášených a 1 až 2 místních vedl Pavel Hurych, technik divadelního souboru Klapý. Na jeho webových stránkách (http://divadlo-technika.webzdarma.cz) v kapitole "Poznámky ke kurzu režisérů" se můžete blíže seznámit s tématem dílny.

A jaké byly ohlasy?

Seminář byl celkově velmi dobrý a jsme moc rádi, že jste něco takového pro nás uskutečnili. Pravda je, že jsme se tam sešli lidičky různých znalostí od úplných neznalců až po chlapy, kteří ví, o čem ta technika je. Jednou se však musí začít. Úvod semináře byl pro neznabohy trochu nezáživný, protože lektor využíval hodně svých zážitků a co on používá a neznalec nevěděl, o čem mluví. Ale sobota a neděle už byla výborná hlavně od chvíle, kdy se začalo s praktickými ukázkami. Ještě jednou dík.

Lenka

Všichni, kdo jsme tam byli z Ústí, jsme v této oblasti úplnými laiky, nikdo z nás nikdy nesvítil, já jako režisér využíval servis našich světlonošů, ale sám jsem to nikdy nedělal.
Pro nás byl seminář přínosem. Něco jsme se dozvěděli jak o vlastním zařízení, tak technice svícení a užitečné jsou asi i získané kontakty. Přičtu-li k tomu organizaci - skvělé ubytování, možnost využití místní techniky a jeviště i konzultace se zkušeným lektorem, bylo to OK.
Na druhé straně musím říci, že v dnešní hektické době byla délka semináře možná naddimenzovaná, že bylo možné téma zvládnout v pátečním podvečeru a v průběhu soboty.

Honza Š.

***

Seminář o divadelní fotografii
ŘEKNĚTE SÝR!

plánovaný na sobotu 6. listopadu jsme bohužel museli pro velmi malý zájem zrušit. Takže všichni, kteří se o problematiku divadelní fotografie zajímají, se mohou obrátit osobně přímo na pana Zeleného, který dílnu připravoval. Kontakt sdělíme na vyžádání.

-ng-

BUDE...

POHÁREK SČDO
OPĚT V KRÁLOVÉHRADECKÝCH JESLIČKÁCH

Regionální kolo soutěže ženských a mužských monologů, dialogů, loutkářských výstupů a divadla jednoho herce vypukne v sobotu 15. ledna 2005 od 10 hodin (s prezencí cca hodinu předtím).

Poklidné milé prostředí, zaštítěné barem Zdeňka Vrágy, vám umožní v přátelské atmosféře předvést plody vašeho snažení ve výše zmíněných disciplínách. Netřeba se obávat jakékoliv řevnivosti; výkony zhodnotí

odborníci laskavým pohledem a zejména těm, kteří se chystají na přijímací zkoušky na DAMU a JAMU, mohou jejich postřehy prospět.

Netřeba dodávat, že nejlépe hodnocené výkony budou vyslány do Bystřice u Olomouce, kde se již tradičně koná národní kolo.

Přihlášky se svým jménem, datem narození, adresou, jménem autora a stručnou anotací vystoupení zasílejte na Středisko amatérské kultury Impuls, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové.

Naďa Gregarová a Josef Tejkl

P.S.
Podrobné propozice jsou součástí "Vyhlášení soutěží a přehlídek...05" viz. Samostatná příloha.

BUDE...

WOLKRŮV PROSTĚJOV

Dílna uměleckého přednesu
a postupová přehlídka sólových recitátorů
Královéhradeckého kraje
4. - 5. března 2005

Toto setkání recitátorů, pedagogů, odborníků a dalších zájemců o umělecký přednes bude mít dvě části:

1. Praktický seminář uměleckého přednesu

Pořadatelé chtějí vyjít vstříc začátečníkům a dalším zájemcům, kteří nemají možnost zabývat se recitací pod odborným vedením. Účastníci semináře nemusí následně soutěžit, jejich účast může mít pouze vzdělávací charakter.
Přihlášení budou mít možnost:

- konzultovat svá připravovaná recitační vystoupení se zkušenými odborníky
- účastnit se buď jako soutěžící nebo nesoutěžící recitátor, či jako divák, postupové přehlídky sólových recitátorů - zejména rozborových seminářů.

Pokud budete chtít poradit s výběrem či samotným přednesem dříve, zajistíme vám setkání s některým z odborníků (spojte se s Emou Zámečníkovou, mobil 777 284 303, e-mail: emiliezamecnikova@seznam.cz)

2. Wolkrův Prostějov,
festival uměleckého přednesu a divadla poezie
krajská přehlídka sólových recitátorů
Královéhradeckého kraje

Účastníci se představí ve dvou vystoupeních - 2 texty *(zpaměti)* z poezie nebo prózy české či světové literatury.

Možný je úryvek, montáž, publicistický útvar apod., **jehož délka v interpretaci nepřesáhne 8 minut** (pro porotu prosíme o 3 kopie soutěžního textu)

Sóloví recitátoři jsou rozděleni
do tří věkových kategorií:

I. kategorie - do 17 let, od ukončení 9. tř. ZŠ nebo odpovídající třídy víceletého gymnázia do dovršení 17 let až po 1. 2. 2005;

II. kategorie - do 20 let, recitátoři, kteří do 1. 2. 2005 dovrší 17 let;

III. kategorie - 20 - 35 let, recitátoři, kteří do 1. 2. 2005 dovrší 20 let.

Pro přesné zařazení do kategorie uvádějte v přihlášce celé datum narození.

Předpokládaný časový harmonogram:

v pátek 4. března 2005 od 9,00 hodin

- seminář uměleckého přednesu - konzultace (v Divadle Jesličky – zastávka trolejbusů č. 6 Alessandria, směr poliklinika, za ní v ulici Brandlova zahnout doprava)
- od 15. 00 hodin - **soutěž I. kategorie** + seminář (rozbory a hodnocení soutěžních výkonů) (v AMÁTCE - scéna divadla DRAK - na Kavčím plácku, zastávka trolejbusů Magistrát města, u sochy starosty Pospíšila po schodech nahoru na staré město, vyjdete na Kavčím plácku)
- večer společné posezení v některé královéhradecké hospůdce

v sobotu 5. března v 10,00 hodin

- **soutěž II. a III. kategorie** + seminář

Předpokládaný konec v 18.00 hodin.
Přihlášky s uvedením kontaktů, data narození a vybraných textů zasílejte do 20. února 2005 na adresu Středisko amatérské kultury IMPULS, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové.

Bližší informace:
Mgr. Ema Zámečníková (odborný garant přehlídky),
č.t. mobil 777 284 333

V Dílně uměleckého přednesu uvítáme i diváky!
Účast doporučujeme i pedagogům
(literatury, ZUŠ, vychovatelům a pod.)!

VIDĚLI JSME

OCHOTNICKÝ SPOLEK TŘI NA TŘI Z NOVÉ PAKY
O LÍNÉM HONZOVI A PILNÉ ANDULE

Soubor pracuje pod Městským kulturním střediskem v Nové Pace, kde nachází pro svoji činnost velké pochopení i materiální pomoc. Tvoří jej 6 lidí, 3 ženy a 3 muži. Scházejí se na zkoušky dvakrát týdně, v případě potřeby i častěji. Soubor se formuje do současné podoby asi 2 roky. Zatím hrají pro děti z mateřských a základních škol. Na repertoáru mají dvě pohádky: O Kačence a o Líném Honzovi. Pro středoškoláky pak Staročeské frašky, se kterými se soubor zúčastnil i hradeckého "Open air" v minulém roce. V budoucnu se chtějí zaměřit i na tvorbu pro dospělé.

Viděli jsme s B. Lelkem jejich představení výše uvedené inscenace ve středu 22. 9. v 10 hod. dopoledne ve velkém sále MKS v Pace. Bylo to ten den již druhé představení pro mateřské školy a žáky nižších tříd ZŠ. V náborovém letáku je uvedeno: "Jedná se o veselou pohádku plnou písniček. Vypráví o líném Honzovi, který se šel do světa naučit pracovat a najít si nevěstu. Na jeho cestách ho doprovází víla Květinka a moudrý vodník. Honza během cesty získá službu u hartusivého myslivce, kde potká i svoji Andulku." - Pohádku napsala a režírovala Lenka Mikysková. Hudbu a texty písní napsala Kamila Jandová.

Inscenace je určená malým dětem a je nutné připsat souboru k dobru, že tento záměr pečlivě naplňuje. Inscenace je v tomto smyslu vedena, soustřeďuje se na příběh, trvá asi 50 minut. Je jednoduchá v replikách i dialozích i ve způsobu hereckém. Hraná ve stylu ilustrované vyprávěnky, ve které se herci často obrací k divákům, aby jim zvěstovávali svoje trampoty. Scénář je jednoduchý a srozumitelný, hraný v mírném tempu. Neusiluje o dramatičnost, ani o vyhrocené situace. Je to pohádka s mírně naučným poselstvím, že "bez práce nejsou ani koláče" a také o tom, že "lidé si mají pomáhat". Honza se napraví až zázračně rychle, pod vlivem myslivce a po drobných peripetiích se za nepřímé pomoci víly a vodníka setká ve šťastném konci s Andulkou. Každá z postav má svou písničku. Jako celek působí představení v realizaci i v použitých prostředcích jednotně, ve výpravě i barevném řešení scény. Velký malovaný prospekt krajiny, zavěšený na horizontu, pec vlevo na předscéně i vpravo prostředí vodníkovo. Vše je dílem členů souboru a právě skrze jejich poctivé úsilí ve všech složkách tak působí i zhlédnutá inscenace. Proti "životnosti" inscenace poněkud jdou (i když z provozních důvodů) písničky nahrané na playbecku.

Soubor jde svou cestou za divadelním poznáním, prostřednictvím své aktivity v hledání správného tvaru a cíle. Přejeme jim šťastnou a zajímavou cestu.

J. Merta

foto: Zdeněk Čejka

Kontakt:
Lenka Mikysková, tel. 723 184 113.

foto: M. Holubář

DS GYMNÁZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ

KRYSAŘOVA PÍŠŤALA ZNĚLA ÚSTÍM NAD ORLICÍ

ve středu 29. září dopoledne, přesněji Roškotovým divadlem, zaplněným zdejší středoškolskou omladinou převážně ženského pohlaví.

Režisérka a zároveň autorka scény Lenka Janyšová se rozhodně ve svém záměru nedržela nikterak při zemi. Ihned po otevření opony jsme se dočkali několika rychle za sebou jdoucích davových scén muzikálově střižených a solidně nasvícených, poté však došlo na herectví téměř psychologické, jehož Lenčini svěřenci zatím nejsou v uvěřitelné podobě schopni. V těchto chvílích režisérka navíc obnažuje aktéry celoplošným bílým světlem, v němž i menší chyby nesmlouvavě rostou.

V organismu zamýšlené inscenace se tak ve více či méně pravidelném rytmu střídají scény, jež lépe či hůře prostředky především výtvarnými navozují atmosféru, se scénami herecky neumělými a odkrytými na kost. Byť lze mezi aktéry diferenciovat (zajímavý Jörgen Tomáše Kurky), většina výkonů působí bezradně.

Režisérka sice vyšla z původního textu Dykova, avšak ve snaze zjednodušit jej učinila dějovou linku nepřehlednou. Lze vysledovat řadu nedůsledností, ale i řadu nevyužitých nabízejících se šancí (např. krysy coby kulisáci). Řada dobře míněných ozvláštnění klouže po povrchu (za všechny jmenujme „ďábelské smíchy" ďáblů, jimž nevěří ani oni sami).

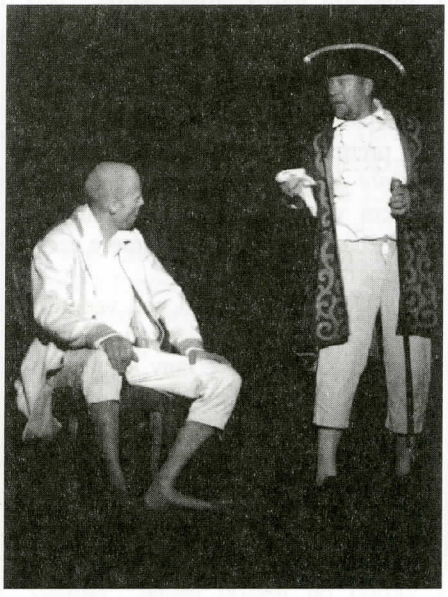
Uvážíme-li však, že Lenka Janyšová pracuje s nepoučeným „materiálem" gymnaziálním, nevychází její práce ve srovnání s některými "studentskými" divadly tak špatně. Přiznávám, že na Náchodské Prima sezóně jsem již měl tu čest vidět mnoho podstatně horších produkcí. A přihlédneme-li k tomu, jak jejího Krysaře přijali diváčtí vrstevníci, lze mluvit o kroku správným směrem. Poněvadž známe Lenčinu upřímnou snahu o divadelní kultivaci svých prací, třeba se ještě dočkáme Krysaře na některé přehlídce v přiléhavějším hábitu.

Josef Tejkl

Kontakt:
Lenka Janyšová, tel. 608 752 608

JEDNOTA DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ JAROSLAV LUŽE SKUPINA MALÝ JARDA

IX. DIVADELNÍ ERBENŮV MILETÍN OTVÍRAL JAKUB A JEHO PÁN

v podání zajímavé a na lužské poměry docela mrštné odnože Jednoty divadelních ochotníků „Jaroslav" v Luži. Ta odnož, přesněji metamorfóza si říká docela vtipně „Malý Jarda".

V sobotu 2. října přišlo v Miletíně na Malé lužské Jardy 150 diváků, v závěru volajících bravo! A hekticky aplaudujících. Slávek Hýbner, zdejší starosta, zářil spokojeností nad úvodním sukcesem.

Přiznejme nepokrytě, že lužští razantně omladili a stali se odvážnějšími ve volbě titulu. Ten určitě není pro režijní debut snadným soustem. Režisérka Jana Roubínková mladší se ostentativně opět obsadila do role Agáty (kterou hraje i v Ženitbě). Nic proti tomu, ale režisér, zejména debutující, obsadí-li sebe sama, riskuje. A Janě opravdu zatím leccos uniká, především se jí nedaří nastolit logiku v práci se světlem, se štronzy, mizanscéna je zatím spíše tušená než vědomá, temporytmus pokulhává.

Na druhou stranu rozumíme tomu, proč se nechala Kunderovou (Diderotovou) hrou zlákat. Nalezla totiž velmi zajímavé představitele titulní dvojice: Ondřeje Zálohu (Pán) a Tomáše Valeka (Jakub). Nebýt pražského akcentu Valekova, těžko bychom mu v Miletíně něco podstatnějšího vytýkali. O něco těžkopádnější Záloha byl přesto Valekovi partnerem důstojným a náležitě kontrastním i fyziognomicky.

Kromě debutující titulní dvojice pochvalme též debutující živočišnou Báru Součkovou v roli hostinské a standardní výkon zástupce „staré školy", rytíře Jiřího Roubínka. Ostatní figurky jsou dosud nedotažené a po jevišti spíše bloudí, byť snaživě.

V každém případě nemusí tento lužský ansámbl mít obavy z toho, že by se jeho kus na venkovských jevištích nedočkal ohlasu. Zdá se zároveň dostatečně silný, aby unesl dobře míněné rady porot na některé z přehlídek.

Josef Tejkl

Kontakt:
Milan Zlesák, 737 269 337
foto: M. Zlesák

DIVADELNÍ

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

***

ZPRAVODAJSTVÍ Z KOŠUMBERSKÝCH LETNÍCH SLAVNOSTÍ

... tak jsme v sobotu uskutečnili na nádvoří hradu Košumberk noční představení naší **Ženitby**. Měli jsme štěstí na počasí, protože dešťová přeháňka skončila 10 minut před plánovaným začátkem, tzn. před 22,00 hod. Přišel i hojný počet diváků a tak jsme to zahráli. To publikum, které se sešlo, bylo skvělé. Bavili se oni i my. Takže to byla krásná divadelní noc na Košumberku. Ohlasy byly dobré, a tak představení opakujeme na stejném místě. Už se všichni těšíme a přejeme si, aby aspoň ty dvě hodiny nepršelo, protože řečeno klasikem: "Tento způsob léta je poněkud podivný".

.... V sobotu se nám představil před slušnou návštěvou **impozantní soubor Jesliček Emy Zámečníkové se Snem noci svatojánské.** Když to Shakespeare psal, snad už věděl, že to bude tento úžasný kolektiv krásných mladých lidí hrát. Představení zaujalo i tím, že paní Ema využila přirozené prostředí košumberských hradeb. V neposlední řadě ke kouzlu představení přispěl i způsob nasvěcování. Věříme, že tento soubor nebyl v Luži naposledy.

Následný den na nádvoří zaujala značný počet posluchačů Ševcovská muzika z nedaleké Skutče.

Zdraví Milan Zlesák,
JDO Jaroslav Luže

***

JAKUB A JEHO PÁN NA KOŠUMBERKU

Téměř do roka a do dne se na lužských prknech, která znamenají svět, uskutečnila další premiéra. Po Gogolově Ženitbě to byla hra Milana Kundery Jakub a jeho pán (pocta Denisi Diderotovi). Nebylo to na prknech lužského „kamenného" divadla, ale na jevišti na nádvoří hradu Košumberk. Mimochodem prostředí, které je jakoby „stvořené" pro divadlo. První uvedení Kunderovy hry bylo naplánováno na 28. srpen jako poslední pořad letošního Košumberského kulturního léta, akce, která s ohledem na „způsob" letošního léta, byla velice úspěšná.

Nelehké Kunderovo dílo nastudovala nově se utvořivší se mladá skupina lužského Jaroslava, nesoucí pracovní název „Malý Jarda". Název se ujal, i když ne vždy s pochopením u ostatních členů Jaroslava, má několik smyslů a je reflexí jeho členů. Ostatně mladí to vysvětlují v premiérovém programu: „Já jsem Malý Jarda. Partička mladých lidí, která vznikla docela náhodou, ale možná, že po dnešní premiéře zcela záměrně zanikne."

Malý Jarda se dal pod vedením naší velice talentované herečky a nyní také režisérky Jany Roubínkové (pro nás Janičky) do nelehké bitvy převést filosofické dílo do divadelní, pro diváka srozumitelné podoby. Janička to měla ohromě těžké, protože pracovala s lidmi, kteří divadlo nikdy nehráli a navíc dojíždí do Luže jen o víkendu a řada z nich je z Prahy. Takže se pracovalo jen o víkendech. Zpočátku většina herců tuto práci brala sportovně, postupem je stále více zaujala a tak se z Jany, Tomáše, Ondřeje – Matěje, Báry, Blahoslava – Blažka, Ivety, Bedřicha – Bédi, Julie, Jana stala bezvadná parta odhodlaná hru na konci prázdnin předvést lužské divadelní veřejnosti. Do této party zapadl zkušený Jiří Roubínek i debutant Oldřich Tichý. Technicky pomohl Jiří Sochor.

Janička Roubínková uvedením této hry odvedla obrovský kus práce; zpracovala hru do pro diváka pochopitelné podoby, učila většinu herců hrát divadlo a zahrát konkrétní postavu podle její představy, podílela se na scénografii. V realizaci si pomohla obsazením zkušeného Tomáše Válka do role Jakuba a svého otce jako rytíře Saint-ouena. Scéna je poměrně jednoduchá, funkční, náročnější je svícení. Hru provází zajímavá hudba, která děje podtrhuje.

Premiérové představení na Košumberku se uskutečnilo před velkou návštěvou. Diváci byli plni napětí, jak si mladý soubor bude počínat. A naši mladí si počínali velmi dobře, představení zvládli a byli odměněni několikanásobným aplausem a množstvím květin. Ohlasy v Luži a okolí byly velké, svědčí o nich i četné zápisy do hradní knihy. Zvláště těší ten, který mimo jiné říká: „ ... že Jaroslav opět nezklamal". A Mladý Jarda nezanikl, hraje a přemýšlí o další inscenaci. A to je ten největší úspěch.

Milan Zlesák

***

MALÝ HRADNÍ DIVADELNÍ FESTIVAL „LIPNICKÝ MANTL"

je akcí velmi specifickou, na níž, zdá se, scházejí se gurmáni haškovsky založení, kteří o sobotní půlnoci neváhají za svitu bledé lůny u hrobu Haškova popovídat si s Jaroslavem a několika rachejtlemi nad jeho milovanými ruinami vzdát mu hold.

I letos 27.-29. srpna řada zajímavých hradních prostor ožila divadlem. Na své si přišly rodiny s dětmi, pro něž hrálo chrudimské Divadýlko z pytlíčku a Jirka Polehňa z Hradce Králové.

V podvečery a večery hradní komnaty zaplnily diváčtí solitéři, batůžkáři a jiná „verbež" (jak již zmíněno jinde, registrovali jsme například Přemysla Ruta) a vytvořili atmosféru vpravdě nezaměnitelnou a vstřícnou, v níž se souborům hrálo skvěle.

Potěšilo inteligentní divadlo souboru Tréma 29 z Prahy, především inscenace Mrožkova textu Na širém moři. V rychlém sledu se vystřídaly zajímavé soubory z Dobronína a shakespearovsky založená Společnost Klekíhopetry. Bouřlivý aplaus, protkaný frenetickými výkřiky, si vysloužili Černí šviháci se svými Solnými sloupy. František Štibor, svědek nevyvedeného představení hronovského a zdejší hlavní organizátor, si otíral slzy radosti a bušil do aktérů se slovy: „Já věděl, že to funguje!"

Příjemně bylo na Lipnici.

-jt-

***

8. ROČNÍK „PARDUBICKÉHO POETICKÉHO SETKÁNÍ"

V rámci Městského festivalu Pardubice 2004 se na scéně Sv. Anežky České uskutečnil ve čtvrtek 7. října již 8. ročník přehlídky mladých recitátorů. Pořadatelé "Pardubického poetického setkání", oddělení kulturních služeb při Krajské knihovně v Pardubicích, byli potěšeni, že programová rada festivalu v rámci úsporných opatření nevynechala právě tuto přehlídku. Zájem studentů totiž opět dokázal, že „Pardubické poetické setkání" má svou tradici a právem je důstojnou součástí festivalu.

Letošního ročníku se zúčastnilo celkem 52 recitátorů z 21 škol východních Čech. Mladí recitátoři si vytvořili velmi příjemné a milé prostředí. Někteří účastníci se potkali již poněkolikáté, jiní sbírali první zkušenosti. Nutno ale konstatovat, že úroveň byla velmi dobrá. Však pětičlenná porota (H. Kofránková, J. Rubášová, B. Chybová, R. Klečková a P. Kouba) neměla lehkou úlohu. Nicméně ceny rozdávala spravedlivě.

V I. kategorii (do 17 let) byly uděleny dvě 1. ceny – Veronice Kubové z Dramatické školičky Svitavy a Veronice Legerské z Litomyšle. I 2. cenu porota rozdělila a odnesli si ji za interpretaci vtipných textů Vít Levinský a Patrik Ulrich (oba ze ZUŠ Lonkova ul. Pardubice). 3. cenu v této kategorii získala Gabriela Šimková ze Svitav, čestné uznání porota udělila pardubické Lucii Baierové. Nejvíce publikum zaujal svým výkonem Vít Levinský, který si v této kategorii odnesl Cenu diváka (recitoval text S.L eacocka). Ve II.kategorii (do 20 let) porota ocenila 1. cenou výkon Jany Trojanové z Chrudimi. Veronika Stasiowská z České Třebové získala 2. cenu. O 3. místo se podělily Radka Marie Šašková ze Svitav a Anna Kukuczková (ZUŠ Ústí n.Orl.). Čestné uznání bylo uděleno Tereze Halásové z Gymnázia B. Němcové v Hradci Králové a Kristýně Kábrtové z Nové Paky. Cenu diváka v této kategorii získala Lucie Hašková z Pardubic.

Cílem přehlídky je vzájemné porovnání, inspirace, možnost popovídat si s odborníky. Bohužel z časových důvodů a ne vinou pořadatelek (další program festivalu) k rozborovému semináři již nedošlo. Pouze pár jedinců oslovilo členy poroty a vyslechlo si hodnocení svého výkonu. Paní Kofránková ocenila nápad pozvat do poroty studentku Barboru Chybovou. Barbora je úspěšná účastnice WP, i na této přehlídce („Pardubické poetické setkání") v minulosti získávala vždy cenu. Letos si tedy vyzkoušela roli porotce a vedla si velmi dobře. Co dodat závěrem? Začátek října je pro pracovnice oddělení kulturních služeb Krajské knihovny spojen s pojmem „recitační maratón", ale v příjemném a milém slova smyslu. Již nyní se těší na příští rok a vymýšlí, jak další ročník ozvláštnit. Nechte se překvapit - nápady jsou. Jen aby vše vyšlo! A na úplný závěr jedna prosbička. Hlaste se opravdu včas. Ušetříte nám nervy. Vždyť letos, než se strhla přihlášková lavina, pořadatelky již chystaly „kategorii poroty", „kulturních pracovnic" apod. O tom ale „Pardubické poetické setkání„ není. Je tu pro mladé recitátory a jak vidět, zájem je. Díky vám všem účastníkům a za rok zase v Pardubicích na shledanou.

Za pořadatele přehlídky
Hana Cihlová

PS.
Oddělení kulturních služeb při Krajské knihovně v Pardubicích připravuje pro zájemce o umělecký přednes **tvůrčí dílnu – přípravu na Wolkrův Prostějov**. Cílem je pomoct recitátorům s výběrem vhodného textu, vzájemné porovnání, inspirace, úspěšné vypořádání se s interpretací zvoleného textu. Dílna, kterou povede odborný lektor, se uskuteční v prostorách Domu hudby Pardubice v sobotu 15. ledna (12.února) 2005. Bližší informace Hana Cihlová, tel.466 500 755, e-mail: okpce@volny.cz

***

V ÚPICI OPĚT VYPRODÁNO

Úpický divadelní soubor vyprodukoval letos již druhou inscenaci. Premiéra se odehrála 9. října a první repríza 12. října. Tentokrát je to **komedie Antonína Procházky S tvojí dcerou ne.** Režie se ujal ostřílený Ladislav Tomm, který také, a opět, ztvárňuje jednu z hlavních postav. Statečně mu sekundují

Libor Truneček a Ladislav Tomm, který je zároveň režisérem.

Blanka Melicharová, Jana Kulhánková, Libor Truneček, Jindřiška Kleinerová, Pavel Černý a Jan Špaňko. Statečně je opravdu to pravé slovo, protože vyrovnat se zkušenému Dadovi (jak mu všichni říkáme) je mnohdy tvrdý oříšek i pro starší herce, nežli jsou ti, které si pro tuto inscenaci vybral. A těm se to povedlo. Režisér měl opravdu šťastnou ruku při obsazení. Ostatně on sám v článku pro úpické noviny říká: „Zdůrazňuji, že jsem potěšen, že se našla parta lidí, která je schopna dělat tak náročné texty". Tato šťastná volba, a samozřejmě i kus pořádného zkoušení, vedla k tomu, že je inscenace opravdovou kaskádou vtipných situací s přesně načasovanou groteskní tečkou. Dá se říci, že někdy je to až k nerozeznání od profesionálních vzorů. Obě představení byla beznadějně vyprodána a zájem diváků si vyžádal i další, které se bude konat 26. listopadu 2004 v 19,30 hod. V divadle A. Jiráska v Úpici.

Pavel Švorčík

***

ADIVADLO HAVLÍČKŮV BROD LEDOVÁ KRÁLOVNA

V divadelním sále KD Ostrov v Havlíčkově Brodě se 19. září 2004 uskutečnila premiéra pohádky Ledová královna, kterou soubor Adivadlo sehrál na motivy Sněhové královny Hanse Christiana Andersena pod režijní taktovkou Lídy Honzové. Poetický text doplněný verši Ladislava Vondráka a hudbou Josefa Meleny zaujal malé i velké diváky.

Divácké ohlasy dětí i rodičů byly velmi dobré, a i pozvaní hosté z Kraje Vysočina a Městského úřadu Havlíčkův Brod doporučili nabídnout tuto inscenaci jako školní představení. Velmi nás to potěšilo, i když víme, že domácí publikum je domácí publikum.

Ceníme si také toho, že se nám pro tuto inscenaci podařilo získat mladé lidi, se kterými si rozumíme, a kteří odvedli velmi dobrou práci, nejen v hlavních rolích Gerdy a Kaye, ale i v dalších (princezna, princ, loupežníci). Vždyť to všichni dobře víme, bez nastupujícího mládí soubor, a tím i amatérské divadlo, v místě končí. To se nám podařilo zažehnat, naopak, chceme pro ně připravit další role v nových inscenacích.

Marta Hermannová

Ledová královna: Irena Zavadilová
Gerda: Kamila Všetečková, Kay: Jaroslav Ječmínek

***

15. května tohoto roku uvedl

DIVADELNÍ SPOLEK KRAKONOŠ

premiéru hry **"Cesta kolem světa za 80 dní"** v režii Jana Hejrala staršího. Hru napsal A. Pulda podle známého románu J. Vernea. Jedná se již o třetí nastudování této hry v historii vysockého divadla. Uvádění Cesty kolem světa s vysockým souborem v současné době není jednoduché. O inscenaci, která byla uváděna naposledy před sto lety, jsou dochovány písemné zprávy a vesměs příznivé. Dnes uvádíme jiné nastudování. Hrajeme příběh.

Všichni zúčastnění se chopili svých rolí s pokorou a svým nasazením se přihlásili k odkazu našich předchůdců.

Soubor hru uvedl v rámci oslav 650 let od první písemné zmínky o Vysokém nad Jizerou.

Kontakt: 481 593 408
e-mail: ds-krakonos@iol.cz
www: ds-krakonos.iol.cz

DS Krakonoš - Cesta kolem světa za 80 dní

***

DS KLICPERA CHLUMEC NAD CIDLINOU

uvedl v rámci 57. Klicperova Chlumce svou novou premiéru - Ephraim Kishon: **Oddací list,** a Miroslav Zmítko, hlavní pořadatel KCH, dodává: troufám si říct, nejlepší premiéru za posledních pět ročníků festivalu a do představení všichni protagonisté vložili to nejlepší co v sobě mají. Lenka Müllerová se v roli Chedvy v Oddacím listu přímo zaskvěla, předvedla své nesporné herecké kvality a domácímu publiku dokázala, že o dobré herečky není v Chlumci nouze.

***

DIVADELNÍ SOUBOR ERBEN MILETÍN

13. listopadu 2004 - premiéra
Karel Balák: **Anton, nezlob!**
(Trumfy ševce Branzila)

S miletínskými ochotníky nastudoval Vlastimil Čaněk, člen Klicperova divadla v Hradci Králové.

***

DIVADELNÍ SOUBOR SYMPOSION

Třebechovice pod Orebem

uvádí v sobotu 20. listopadu premiéru **Johann Nepomuk Nestroy: "...si pořádně zařádit".** Bujná fraška se zpěvy, zasazená do 20. let minulého století. Každý si musí alespoň jednou v životě pořádně zařádit, ať to stojí co to stojí. Tato divadelní hra, původně napsaná ve Vídni roku 1842, se o století později stala i předlohou slavného muzikálu Hello, Dolly!

Úprava a režie: Rudolf Faltejsek

***

DIVADELNÍ SOUBOR BAF HOSTINNÉ

v sobotu 27. listopadu uvádí premiéru nové hry **Na útěku.**

***

DS J. K. TYL MEZIMĚSTÍ

uvede 4. prosince svoji novou premiéru **Tři v tom.** Je zároveň i režijní premiérou Broni Machové, dříve Dynterové z Červeného Kostelce.

***

V sobotu 10. prosince uvádí divadelní soubor

JIRÁSEK-TEMNO

premiéru hry na motivy pánů Plachého a Šimáčka **Tančící indián.** Jedná se o vlastní úpravu původní hry Nepohodlný indián, na které se podílel celý soubor. Režie se ujala zkušená režisérka Eva Drábková.

***

NOVÁ PREMIÉRA OSDO ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Z období napoleonských válek, o cestě k moci (za jakou cenu) a oběti osobního štěstí (za cenu nejvyšší), o tom bude nová premiéra OSDO Ústí nad Orlicí. V režii člena Societe Paul Claudel Paris Martina Malínka bude inscenace **Rukojmí** Paula Claudela uvedena 11. 12. 2004 v české premiéře v Dolní Dobrouči. (Kontakt pro sjednání dalších představení v roce 2005 - osdo@ustinadorlici.cz nebo fax 465 523927). Poslední předvánoční týden pak OSDO Ústí nad Orlicí zahájí pátou desítku repríz inscenace Zvěstování Panně Marii a to v Praze (18.12.2004) a 19.12.2004 v 15 hodin v Králíkách.

V únoru tomu bude 50 let od úmrtí Paula Claudela, tohoto velikána francouzské dramatiky a poezie, člena Akademie a Rytíře čestné legie. OSDO Ústí nad Orlicí má co nabídnout.

Alexandra Briolová

***

OPĚT HUDEBNÍ VESELOHRA

V ČERVENÉM KOSTELCI

V roce 2005 červnokostelecký divadelní soubor oslaví 140 let založení divadelního spolku a 80 let

otevření divadla. K tomuto slavnostnímu výročí soubor připravuje v režii Jana Brože po několika letech opět hudební veselohru B. Corra / G. Achille v překladu a úpravě O. Nového **„Jedenáctý v řadě“**. Diváci se mohou těšit na inscenaci v duchu lehkého úsměvného příběhu prostoupeného pěknými písničkami, triky, intrikami, vše s nadsázkou a zakončené láskou. Premiéra se uskuteční v Divadle J.K.Tyla v sobotu 19. února 2005 v 19,30 hodin.

***

25. února 2005
uvede svou novou premiéru

DS VICENA Z ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Režisér Jan Štěpánský si vybral text Ireny Douskové **Hrdýbuďžes**, který proslavila svým herectvím Bára Hrzánová. A s její přítomností se na premiéře počítá!

***

SOUBOR POHÁDKA V HRADCI KRÁLOVÉ

Soubor pohádka z Hradce Králové

Už druhým rokem parta obětavých lidí, seniorským věkem počínaje a věkem "velmi nezralých" konče, se snaží v Hradci Králové vydupat ze země a znovu vzkřísit tradici hereckého pohádkového divadla pro malé diváky. Těch maňásků, loutek a loutkoherců jsou přehršle, ale co takhle skuteční živí princové, draci, čerti, princezny, sudičky atd.?

Atmosféra těchto představení je neopakovatelná a já ji ještě v našem městě pamatuji. A také vím, že přes všechny technické vymoženosti malí diváci klasické pohádky milují, byť v současnějším "hávu".

Ochotníci Studia PH "Pohádka" (někteří kdysi zvučných jmen) nabízejí dětem pohádky s vlastní dramatizací či volným zpracováním námětu až po zcela autorské texty a hudbu (O třech švadlenkách, které sudičkami byly, Potrestaná pýcha, O čertici Bertě a určitě už nacvičují něco dalšího). Děti a jejich rodiče si na tato představení již cestu našli a za zmínku snad stojí i to, že divadelníci neváhali vydat se za dětmi i sami do mateřských škol, kde sklidili velký úspěch.

Zpovzdálí pozoruji tu neúnavnou snahu mých přátel přece jen si vydobýt místo na sluníčku. Pozoruji jako divák a jako byvší kolegyně tiše závidím. A také je obdivuji a jen lituji, že ještě si dosud nikdo tohoto skromného ale nadaného souboru nevšiml.

Všimněte si; a přitom prosím, vyřiďte Haničce, Ilonce, Martě, dědovi a dalším, že se vrátím, ať na mne nezapomenou.

Marie Jacková

Pozn. redakce:
Z dopisu, který jsme v redakci obdrželi.

Děkujeme paní Jackové za zprávičku o souboru a za upozornění. Hned na nejbližší možný termín jsme vyslali na představení Jarušku Faltejskovou s vnučkou Janičkou.

Dostat se na představení nebylo jednoduché - bylo beznadějně vyprodáno. Pravidelná představení získávají četné obecenstvo.

Scéna byla jeednoduchá, kostýmy pohádkově přiměřené. Rámec představení s uváděním do děje zprostředkoval zpěvák s kytarou (I. Lounek). Paní Marta Boštíková napsala pohádku pro své přátele, děti, diváky, pro mladé a milé spoluhráče - Petru, Lindu a Ivana a pro své přítelkyně paní Opálkovou, Paukertovou a Holasovou. Souhra byla výborná. Byly jsme svědky i milé oslavy - pan František Klíma (v roli vedoucího princova poselstva) oslavil 85. narozeniny; asi i divadlo přispívá k jeho svěžesti.

Vnučce se to tak líbilo, že 4. prosince půjdeme na novou premiéru.

Mgr. J. Faltejsková

Kontakt:
Jitka Kučerová
tel. 495 514 722, e-mail:
jitka.kucerova@adalbertinum.cz

***

MEZINÁRODNÍ FESTIVAL

ČESKÉ A SLOVENSKÉ DRAMATICKÉ TVORBY 2004

Pořádá OSDO Ústí nad Orlicí,
KC Česká Třebová,
MIKCENTRUM Letohrad a
(a)MAŤÁK Pardubice v rámci
Měsíce české a slovenské
vzájemnosti
13. 9. - 9. 10. 2004

Program:
SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ a PŘEDÁNÍ OCENĚNÍ přehlídky ZLOM VAZ po IV. DS MěKS Červený Kostelec
Fallet, Gregar: ZELŇAČKA

DS COMMEDIA Poprad
František Švantner: MALKA
DS Černí Šviháci Kostelec n/O.
Josef Tejkl : AMATÉŘI
DS DOVEDA Sloupnice
Štěpán Jelínek, David Kachlík:
KRÁL K SEŽRÁNÍ
DS KUSY CUKRU Kremnica
VŠETKO ČO JE MOJE

Za významné pomoci Prešovského a Pardubického kraje se v rámci Mezinárodního festivalu české a slovenské dramatické tvorby 2004, jehož hlavním pořadatelem je OSDO Ústí nad Orlicí, uskutečnila hned dvě představení DS COMMEDIA Poprad MALKA, a to v Letohradě a Pardubicích. V letošním roce se totiž na organizaci festivalu podílejí také Mikcentrum Letohrad a DS Amaťák Pardubice.

O Malce bylo již v Hromadě napsáno a tak jen snad to, že skutečně míří vysoko a to nejen skvělou inscenací, ale i výškou kulis. Prostě se v EXILU v Pardubicích, ač jsme několikrát měřili a vymýšleli, jak se "vejít", nevešli. A tak se poprvé v EXILU hrálo na dvoře, představení sledovali i diváci "z loží" tj. balkónů okolních domů, paní Příroda byla shovívavá, nepršelo a dokonce se 2. října proti jiným dnům oteplilo... A tak představení pod obrovskou košatou lípou bylo ještě více umocněno báječnou scenérií.

Martin Malínek

***

OSDO Ústí n/O. je spolu
s KC Česká Třebová pořadatelem
další významné celostátní akce

II. NÁRODNÍ SETKÁNÍ DIVADLO A HUDBA.

19. 11. 2004 v Ústí nad Orlicí v Roškotově divadle bude uvedena světová premiéra operetky Františka Živného a Miloně Čepelky (Divadlo Járy Cimrmana) v podání DS Kolár Letohrad v režii Vladimíra Zamazala **Pavouček pro štěstí**. Pak se festival stěhuje do České Třebové, kde budou 20.11. uvedeny hned dva muzikály Pavla Dostála a Richarda Pagody - **Princ a Chuďas** v podání DS DOSTAVNÍK Přerov a kultovní **Výtečníci** DS TYL Lomnice nad Popelkou.

V neděli 21.11. pak na diváky čeká **Skřítkova vánoční pohádka** DS Otaslavice, večer pak v podání DDM Praha 7 semaforská **Kytice.** Souborům se dostane i odborné reflexe od poroty v čele s Doc. Preislerem.

Eva Malínková

***

Kulturní centrum Říhův dům
Chlumec nad Cidlinou

57. KLICPERŮV CHLUMEC 2004

pod záštitou ministra kultury ČR
Pavla Dostála a s finanční podporou
Královéhradeckého kraje

Program:
MYŠKA TEREZKA
Představení pro děti v podání divadla
Matěje Kopeckého Praha
DS Červený Kostelec
R. Fallet, A. Gregar: ZELŇAČKA
Divadlo Commedia Poprad
František Švantner: MALKA
DS Černí švihácí Kostelec nad Orlicí
Josef Tejkl: SOLNÝ SLOUPY
DS J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou
Pavel Dostál, Richard Pogoda:
VÝTEČNÍCI
DS J.K.Tyl Hořice v Podkrkonoší
MAMZELLE NITOUCHE, opereta
pánů Meilhaca a Millauda v úpravě
Oldřicha Nového
Ořechovské divadlo Ořechov u Brna
Vlastimil Peška: PO VŠEM HOVNO,
PO VČELÁCH MED
aneb VOSTAVKOVÉ SÓD
DS Klicpera Chlumec n.Cidlinou
Ephraim Kishon: ODDACÍ LIST
DS Jirásek Týniště nad Orlicí
skupina Temno - David Drábek:
KOSTLIVEC V BUFETU
DIVADELNÍ PLES
Slavnostní vyhlášení Ceny diváků v Centru kultury- Říhův dům od 21,30 hod

Klicperův Chlumec s číslem 57 na dresu, řečeno sportovní terminologií, dojel do svého cíle. ...

Za pořadatele mohu říci, že jsme se snažili nabídnout chlumeckým příznivcům Thálie to nejlepší, co se urodilo na naší ochotnické divadelní scéně v oblasti komedie.

Cenu diváků si z Chlumce odvezl soubor Černí šviháci za hru Josefa Tejkla Solný sloupy, na velmi krásném druhém místě se umístil domácí soubor Klicpera za skvělou premiéru své nové hry od Ephraima Kishona Oddací list a překvapivě třetí místo obsadil soubor J. K. Tyl z Hořic se svou Mamzelle Nitouche. V hereckých kategoriích si cenu za nejlepší mužský herecký výkon odvezl Jiří Kubina z DS Červený Kostelec za brilantní ztvárnění role Glóda v Gregarově dramatizaci slavného francouzského románu René Falleta Zelňačka. Pan Kubina opět předvedl, že herci jsou alfou a omegou divadla, jak uvedl prof. Císař. S přehledem utáhl celé představení, což je u amatérského divadla skutečně velký výkon. Byl to prostě herecký koncert a Zelňačka je opravdu poctivě udělané a zahrané divadlo.

Cenu za nejlepší ženský herecký výkon získala Lenka Müllerová z domácího souboru Klicpera, která se v roli Chedvy v Oddacím listu přímo zaskvěla, předvedla své nesporné herecké kvality a domácímu publiku dokázala, že o dobré herečky není ani dnes v Chlumci nouze.

Samotný domácí soubor Klicpera sehrál, troufám si říct, svou nejlepší premiéru za posledních pět ročníků festivalu a do představení všichni jeho protagonisté vložili to nejlepší co v sobě mají. Podle ohlasu u diváků můžu říct, že bylo přijato velmi kladně.

Na konci každého filmu běží titulky, divák má možnost seznámit se se všemi, kteří na filmu pracova-

li. U divadelního festivalu je to trochu jiné. Výčet těch, kteří podle svých možností přispěli ke zdárnému průběhu letošního ročníku KCH by byl velmi dlouhý. Od sponzorů, herců, hereček, režisérů, zvukařů, osvětlovačů, kostymérek, maskérek, řidičů a všech dalších profesí, které jsou nutné k uskutečnění každého představení, až po novináře, kteří nám pomáhají vzácnou myšlenku, která se zrodila v hlavách chlumeckých ochotníků někdy v roce 1935, uskutečňovat pravidelná setkávání divadelníků k uctění památky našeho nejvýznamnějšího rodáka V. K. Klicpery, šířit ve všech možných médiích. Děkuji všem za spolupráci, zejména redakčnímu týmu vycházejícího Zpravodaje: Mileně Komárkové, A. Lauterbachovi, K. Richterovi, A. Fibigrovi a J. Pánkovi, ti všichni se výrazně podepsali pod letošní 57. ročník Klicperova Chlumce svou ochotou pro dobrou věc.

Těším se, že ten příští Klicperův Chlumec přinese zase něco nového, něco, co v jeho programu ještě nikdy nebylo a že zase za rok se na to všechno přijdete podívat. A pokud jednou, po letech, otevřete některé z letošních čísel a vybaví se vám příjemná vzpomínka na říjen 2004, co víc jsme si mohli přát... Snad jen konečně už to nové divadlo, které nám schází jako sůl!

Miroslav Zmítko
(red. kráceno)

***

SEMILSKÝ PAROHÁČ POŠESTÉ

(aneb Mě se na nic neptejte)

V půlce října se sjeli do Semil všichni paroháči a jiní milci divadla. Konal se zde šestý ročník Semilského paroháče (21. - 23. 10. 2004), který pořádá město Semily a divadelní soubor Podio. Program této mezidruhové přehlídky má již stabilní strukturu – bohatý divadelní program je prokládán hudebním programem, letos v provedení Kozderky, Krásy a ztepilých námořníků. V sobotu dopoledne se koná tradiční a velmi oblíbené máchání figurín porotců v řece Jizeře.

Na poroty amatérských přehlídek však v Semilech nemyslí ve zlém, neboť právě nemilosrdné hodnocení jednoho souboru vedlo před lety ke vzniku Paroháče. Soubor si povzdechl: „...kdyby tak byla nějaká přehlídka bez porot a rozborů, kde bychom mohli hrát divákům a sobě pro radost..."

Na podzim 1999 dostala nově vzniklá přehlídka loutkových, činoherních a hudebních představení název "Semilský paroháč", protože město Semily má statného jelena ve svém znaku.

Čtvrtek – Mráz kopřivu nespálí

Letošní ročník zahájil ve čtvrtek večer domácí **soubor Podio** veřejnou zkouškou inscenace **Mráz a kopřiva** v režii prezidenta přehlídky Zdeňka Lindnera. Hlediště sálu radnice bylo plné, což předznamenalo téměř stoprocentní návštěvnost všech dalších představení přehlídky. Aby se diváci na veřejné zkoušce nenudili, nezkoušející členové souboru Podio a spoluautor tohoto pojednání jim točili a roznášeli občerstvení. Tak bylo naplněno starodávné rčení „Tekutý chléb a hry".

Pátek – Amatéři

Druhý den dopoledne vystoupili v Kulturním centru Golf studenti a absolventi oboru Výchovná dramatika pro neslyšící **DiFa JAMU, Brno** s inscenací **Tóny duhy**.

Poté následovala pěkná představení **Haprdáns a Prcek Tom a Dlouhán Tom ZUŠ Semily** pod vedením Hany Mockové. Haprdáns byl značně zkrácen, účinkující vlastně pouze představovali jednotlivé postavy, čímž si značně zjednodušili výklad textu ku prospěchu věci.

V sálu radnice jsme zhlédli autorskou inscenaci **Sen o cestě za odvahou Čmukaří Romany Zemenové z Turnova**. Romana i sama hrála, a to pomocí předmětů jakoby z bazaru či vetešnictví. Příběh se zcela ztrácel v jednotlivých výstupech, které byly prokládány dlouhými technickými pauzami. Přes velkou jevištní zkušenost a podporu publika protagonistka boj s předměty ne zcela vyhrála. Nevadí, nevadí, ale je na čem pracovat, neboť pražská přehlídka sólové tvorby (nejen) pro děti se koná již v únoru.

Dále vystoupila **Petra Kordová z Liberce** se svými (a M. Mašatové) **Plechovými pohádkami aneb Tři pohádky o drakovi**. Milé, dětmi přijaté představení s plechovým nádobím, lehce didaktické. Možná by ke kuchyňskému nádobí lépe pasoval kuchyňský stůl nežli nízký soklík.

S hrou Slawomira Mrožka **Kouzelná noc** o dvou cestujících, kteří na neustálých služebních cestách spějí po laciných hotelech, přijel **pražský Vavřinec**. Herecké výkony byly toporné, ale upřímné. Autentického herectví se Janu Švábovi a Františku Gemperlemu podařilo docílit jistě i díky jejich vzdělání, které jim pomohlo orientovat se v sofistikovaném textu. Jemné persifláže dosáhli oslovováním se „pane inženýre", což je pro matfyzáky urážkou. (Tvůrčí potenciál obou protagonistů opět ukazuje, jaký význam má matematicko-fyzikální fakulta pro české divadlo.)

Následovalo představení v Kulturním centru Golf, mnohokrát již v médiích oslavené, totiž **Amatéři** kosteleckoorlických **Černých švihů.** I v Semilech sklidili zasloužený úspěch. Uměním není režírovat, uměním je vybrat si správné herce. I v Semilech byla oceněna schopnost přenést bezprostřednost alkoholického dýchánku na prkna, která znamenají svět. I práce s předmětem (sifon, trubka, fernet, láhev fernetu, fernet) byla úplně jiná než třeba v jemných Plechových pohádkách, avšak blížila se razantní animaci Habaďury (spoluautor je loutkář).

Posledním pátečním představením byl **Hamlet Turnovského divadelního studia** v režii Petra Hakena. Krásné vypovídající civilní kostýmy, jednoduchá scéna i civilní text nesouzněly s patetickým herectvím protagonistů. Zvláště Hamlet si snad nemusel tak rvát duši na cáry. V daném kontextu pak nejlépe vynikl svěží dialog hrobníků, kteří

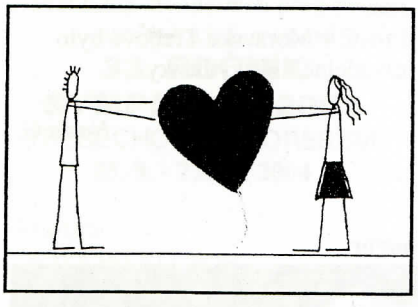
neměli uměleckých ambicí.

Pak už nás čekal náročný společenský večer v hostinci u Bernarda. K poslechu i tanci hráli švarní námořníci swing. Poté, co jsme si Černou švihačkou vyjasnily oblasti zájmu, následovala teatrální teatrologická rozprava a společenský rej. Aneb co vše se může přihodit u baru, je-li ve vodách, v kterých se Černí šviháci pohybují s profesionální bravurou, spoluautorka této studie pouhou amatérkou. Ráno následovalo okno, a za ním palma.

Sobota - Bomba

Sobotní program začal oblíbeným mácháním neoblíbených porotců z porot z jiných přehlídek v řece Jizeře (tedy alespoň jejich figurín). Pohádka **Pustý les** v podání **SLD Poli z Hradce Králové**, což je tentokrát Jiří Polehňa a Jaroslav Ipser, má jednoduchý příběh plný vtípků (autoři Daniela Weissová a Jaroslav Ipser). Ale poněkud pokulhává ve funkčnosti loutek.

Poetické pásmo **Kde lásko, kdes byla** zaujalo dramaturgickým výběrem lidových písní, které hrála na housle a zpívala **Helena Vedralová. Hana Voříšková** též zpívala,

hlavně však ilustrovala řečené krátkými etudkami s drobnými loutkami. Hanka ví, co chce říci a jakými (miniaturními) prostředky toho docílit.

Místo ohlášené Aucassina a Nicoletty souboru Emy Zámečníkové, který se dostavil až večer, přijel **Zdeněk Vrága z Hradce Králové popsat lázně Kuks.** Text G. B. Hanckeho z 18. století ve Vrágově jiskrném a přesvědčivém podání zaujal i děti, které se původně těšily na pohádku.

Místo v programu ohlášené Bystrouška, lišky, přijelo **svitavské "Céčko"** na semilskou radnici se **Slonem**. Koneckonců, zvíře jako zvíře. Jelikož však zároveň probíhal rockový koncert v KC Golf, dali jsme před svitavskými přáteli přednost Jimovi Hendrixovi a Deep Purple v podání polských hudebníků.

Po koncertě odehrálo divadlo **Jesličky z Hradce Králové**, pod vedením E. Zámečníkové, **Sen noci svatojánské**.

Posledním oficiálním představením přehlídky byla **Bomba královéhradeckého DNA** na semilské radnici. V bombastické Bombě v režii Jiřího Jelínka je třeba vyzdvihnout především výkon Venduly Šepsové a Jiřího Knihy.

Bar na radnici, vedený obětavými členy pořádajícího souboru Podio Semily, a nabízející neodolatelné pochoutky, byl po Bombě uzavřen. Pouze redaktorka Loutkáře, divadelní vědkyně Lucie Kolouchová, vznesla mírný protest k jeho nabídce. Jídla jako Jelínkovo kopýtko, Mufloní pižmo či dokonce Kolouší mls jí nedělala dobře na pleť, a proto své kanibalství byla nucena hojně zapíjet.

V rámci bujarého závěrečného společenského večera odehrála **pražská Vostopětka** za mnohého potlesku na otevřené scéně svůj **Stand´artní kabaret**. A pak už hráli šumní námořníci jazz.

Avšak oficiální zakončení Semilského paroháče bylo až v neděli dopoledne v hostinci u Bernarda. Trubač, rodilý Čech syrského původu Rami Al Sofy, zahrál známou melodii a přeživší „páchatelé" zazpívali v pozoru dotaz „Kde domov můj?"

Toť od nás vše.

Odbornou reflexi Semilského paroháče si přečteme v Loutkáři. Jsme totiž zvědavi, co si pamatuje Kolouchová.

František Xaver Watzl
a Kateřina Čejková

***

ŠTRONZO 2004

9. ročník Zemské přehlídky divadla jednoho herce a jednoaktových her
6. - 7. listopadu

Program:
Gymnázium Ústí nad Orlicí
KRYSAŘ, na námět V.Dyka
režie: Lenka Janyšová
DS Heřman, Heřmanův Městec
BLESKY PANÍ MC WILLIAMSOVÉ
M.Twain, M. Dziedzinskyj, J.Řezáč
režie: M.Dziedzinskyj
DS Havlíček, Neratovice
ŽÁRLIVÝ STAŘEC, M.Cervantes
režie: Milan Šára
DS De Facto Mimo Jihlava
JÁ MĚLA HEZKEJ ŽIVOT, PANE
I.A. Bunin – O. Ornest
režie: Petr Soumar
DS (a)Maťák
NOČNÍ ROZHOVOR, F.Dürrenmatt
režie: Petr Kouba
DS Černí šviháci, Kostelec nad Orlicí
SOLNÝ SLOUPY (host přehlídky)

Lektorský sbor ve složení Prof. Jan Císař, Mirka Císařová, Alexandr Gregar udělila diplom:

Lence Janyšové - za invenční práci s mladým kolektivem Gymnázia v Ústí n/O. v inscenaci Krysař na námět V. Dyka

Evě Čurdové - za herecký výkon v monodramatu Já měla hezkej život, pane

Divadelnímu souboru Havlíček Neratovice - za zvládnutí žánru frašky v inscenaci Žárlivý stařec

Davidu Poláchovi - za herecký výkon v inscenaci DS (a)Maťák Pardubice Noční rozhovor

Michalu Dziedzinskému a Josefu Řezáčovi - za dramatizaci povídky M. Twaina Blesky paní Mc Williamsové

DS J. K. Tyla na základě hodnocení zástupců souborů udělil **(ne) Putovní cenu - uzenou prasečí hlavu:**
DS Gymnázia v Ústí nad Orlicí a jeho představení Krysař. Na 2. místě se umístil Noční rozhovor (a)Maťáku Pardubice, na 3. místě Eva Čurdová a monodrama Já měla hezkej život, pane.

Doporučení na národní přehlídky
Divadlo jednoho herce 2005
De Facto Mimo Jihlava, Eva Čurdová – Já měla hezkej život, pane
- vynikající herecký výkon, vel-

H. Sekáčová předává (ne)Putovní cenu

mi zdařilé režijní ztvárnění monodramatu, v amatérském divadle ojedinělé

Přehlídka jednoaktovek 2006

1) DS Havlíček, Neratovice – Žárlivý stařec
   - zdařilé provedení renesanční frašky, respektující konvence daného žánru

2/ DS (a)Maťák – Noční rozhovor
   - náročná dramaturgická volba a zajímavé herecké ztvárnění

3/ DS Heřman, Heřmanův Městec – Blesky paní Mc Williamsové
   - invenční dramatizace povídky Marka Twaina, která vytvořila základ pro hereckou komediální akci

Velmi stručné zpravodajství z Moravské Třebové

Bylo tu opět velmi příjemně, členové DS J. K. Tyla jsou skvělí hostitelé.

Divadelní program byl pestrý a zajímavý. Studenti z Ústí nad Orlicí se svým Krysařem překvapili a zaujali a ledaskoho z nás i dojali. Blesky ... Heřmanů z Heřmanova Městce na Štronzu už nesršely humorem tak, jak v Miletíně, asi za to může trochu miletínská porota svým doporučením změnit hereckou situaci, ale především Heřmani sami, protože uskutečněné změny neprověřili žádnou zkouškou. DS Havlíček z Neratovic je již tradičním účastníkem v Moravské Třebové a tradičně přinesl na jeviště zábavu a velmi dobré herecké výkony. De Facto Mimo Jihlava, soubor, který v posledních letech dobyl Jiráskův Hronov např. inscenacemi Hukot či Mrkvajzníci reprezentovala na Štronzu jediná herečka - v paní Evě Čurdové přišla na jeviště skvělá herečka a výrazná osobnost. Její monodrama bylo strhujícím dialogem s postavami svého života, ale především s diváky v publiku. Náročný Dürenmattův text Nočního rozhovoru v provedení pardubického (a)Maťáku spojil hlediště k soustředěné pozornosti. A publikum ocenilo herecké výkony představitelů hlavních roli, Davida Polácha a Olinky Vetešníkové silným potleskem. Olga hrála s plným nasazením i navzdory trvalé bolesti nedlouho zhojených zlomených žeber a prsní kosti (ach, ti neukáznění řidiči!), celou hodinu jsem o ni trnula strachem.

A následovalo "uzené prase" Františka Sekáče. A opět nás František dostal. Je to opravdu výjimečná delikatesa. Vlastně mě napadá, že konečně budeme muset udělit nějakou cenu i Františkovi.

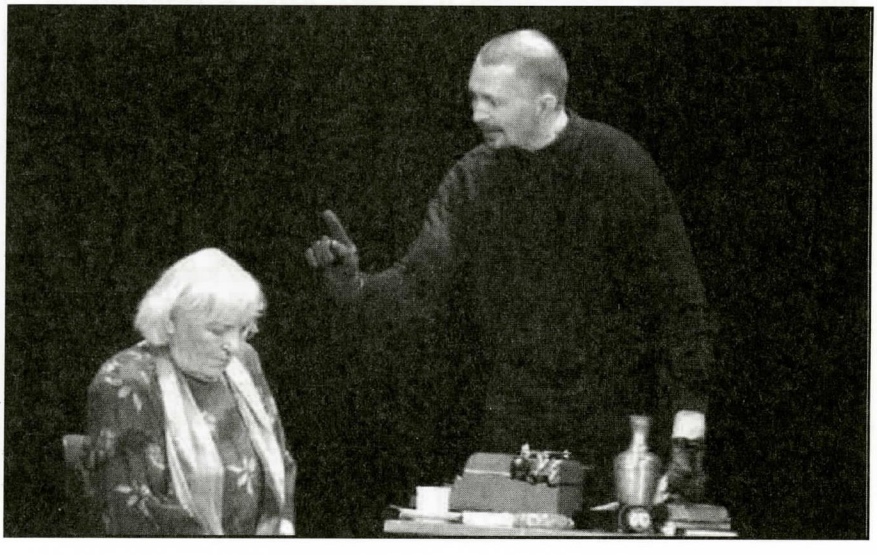
Večer patřil hostujícím Černým švihákům, kteří si zde udělali zastávku při přejezdu z Trnavy do Týniště nad Orlicí. A jim a Solným sloupům patřilo nejen jeviště, ale posléze i společenský večer, k jehož zdárnému průběhu velmi přispěli. Milan Perger je nejen skvělým hercem, ale zrovna tak skvělým kytaristou a zpěvákem. Heřmaňáci nezůstávali pozadu a Milanovi zdárně sekundovali.

Nedělní dopoledne tradičně patří besedě s porotu. Nevím, jak je to možné, ale beseda na Štronzu má vždycky opravdu skvělou atmosféru.

Prostě v Moravské Třebové bylo divadelně i lidsky hezky.

Naďa G.

Noční rozhovor

***

Divadelní soubor Erben Miletín

IX. DIVADELNÍ ERBENŮV MILETÍN

Festival
amatérských divadelních souborů
k 880.výročí vzniku Miletína
za podpory
Královéhradeckého kraje
2. října - 11. prosince

Program:
DS Jaroslav Luže
Milan Kundera: JAKUB A JEHO PÁN
DS Dobrovít Dobrovice
Bengt Ahlfors: POPEL A PÁLENKA
DS Úsměv Praha - O VELIKÉ ŘEPĚ
Divadlo A.Jiráska Úpice
Alois Jirásek: LUCERNA
DS Erbem Miletín
Karel Balák: ANTON, NEZLOB!
DS K.J.Erbena Žebrák
Vilém Werner: PRÁVO NA HŘÍCH
Klicperovo divadlo Hradec Králové
Bedřich Smetana, Karel Sabina:
PRODANÁ NEVĚSTA
Divadlo Drak Hradec Králové
VŠECHNO LÍTÁ CO PEŘÍ MÁ

***

Přehlídka divadelních představení
ochotnických souborů

33. ROČNÍK SYMPOSION 2004

TŘEBECHOVICE P/OREBEM
25. 9. - 27. 11. 2004

Program:
DS KLICPERA Chlumec n/C.
Jan Drda: DALSKABÁTY,
HŘÍŠNÁ VES
Divadýlko z pytlíčku Pardubice
KRÁLOVNA BAREV
JDO Aloise Jiráska Úpice
Alois Jirásek: LUCERNA
DS SNOOP OB Opatovice nad Labem
VYHOĎME HO Z HNÍZDA
MS MKS Červený Kostelec
R. Fallet, A. Gregar: ZELŇAČKA
DS Symposion Třebechovice p.O.
uvede premiéru
Johann Nepomuk Nestroy:
"...SI POŘÁDNĚ ZAŘÁDIT"

***

57. POLICKÉ DIVADELNÍ HRY

KOLÁROVO DIVADLO
8. - 30. října 2004

Program:
DS při Městském kulturním středisku
v Červeném Kostelci
LIMONÁDOVÝ JOE
Klicperovo divadlo Hradec Králové
DON JUAN
DS Pelclova divadla v Rychnově n/K.
PROVAZ O JEDNOM KONCI
DS Symposion Třebechovice pod Orebem
TREPERENDY

***

BYLO NÁS PĚT

(6.-7.listopadu 2004)

V již tradičním termínu, který byl v minulosti zasvěcen oslavám bolševické revoluce v carském Rusku, proběhl ve Vrchlabí již **5. ročník divadelní přehlídky VŘSR (Vrchlabské Říjnové Scénické Revue)**. Po předešlých ročnících si většina pozvaných souborů již zvykla, že svá představení na vrchlabské přehlídce odehrají až v listopadu a nikoliv v březnu, jak se řada z nich několik let opakovaně domnívala.

V letošním roce přijaly pozvání k účasti: Divadýlko z pytlíčku, Ďyvadlo Neklid, Divadelní soubor Beznaděj a Divadelní 0chotnický Spolek "Dobrovít". Jak je zvykem - a troufal bych si i napsat tradicí - VŘSR, všechny "kusy" odehrané na prknech domovské scény hlavního organizátora přehlídky, Vlastenecko-divadelního Spolku "Vlastík", byly buď komediemi k popukání, komediemi nebo alespoň k popukání. Ústředním tématem, alespoň pro organizátory přehlídky, letos byla po branném cvičení v roce 2001, bramborové brigádě v roce 2002 a cvičení CO v roce 2003, spartakiáda. Skladbou "Cvičení rodičů s dětmi" v podání VDS "Vlastík" začínalo každé představení.

V sobotu zahájilo přehlídku Divadýlko z pytlíčku z Chrudimi před hojným dětským publikem pohádkou "O princezně Mlsalce."

V 17:00 nabídlo divákům Ďyvadlo Neklid z Voletin autorskou hru Petra Vanžury "Obraz na sekeru."

Čas od 20:00 patřil domácím "achótnikum". "Bedna u Slavkova" od Ervína Hrycha, hra jednoho autora a dvou režisérů o "bitvě tří císařů" pobavila vyprodaný sál KD Střelnice.

Neděle patřila Divadelnímu souboru "Beznaděj" z Benešova u Semil a jejich pionýrské epopeji "Čest oddílu".

Závěrečnou tečkou letošní VŘSR byla černá komedie přeurnového věku "Popel a pálenka" v provedení DOS Dobrovít z Dobrovic.

A jak se letošní ročník vydařil ?

"Masová účast, revoluční nadšení, výbuchy smíchu a salvy potlesku na otevřené scéně. Prostě atmosféra VŘSR se vším všady. Přehlídka mimo jiné ukázala, že naše nová hra ("Bedna u Slavkova" pozn. autora) o "bitvě tří císařů" je nejen životaschopná, ale všehoschopná. Už se těšíme na bitvu se čtvrtým Císařem v porotě divadelní přehlídky ochotnických souborů v Červeném Kostelci."

Ivo Farský - VDS "Vlastík"

***

Měst. kulturní středisko Meziměstí

41. MEZIMĚSTSKÉ DIVADELNÍ HRY

6. 11. - 4. 12. 2004
DS (a)Maťák Pardubice - NĚKDO ZVONÍ
DS Jirásek Úpice - LUCERNA
DS Zdobničan Vamberk - KRÁLOVNA
KOLOBĚŽKA
DS Červený Kostelec - ZELŇAČKA
DS J.K.Tyl Meziměstí - TŘI V TOM

***

37. TÝNIŠŤSKÝ DIVADELNÍ PODZIM

7. 11. - 4. 12. 2004
Program:
SOLNÝ SLOUPY
Po roce se do Týniště nad Orlicí vrací veleúspěšný divadelní soubor z Kos-

telce nad Orlicí ČERNÍ ŠVIHÁCI. Autorem a režisérem této úsměvné komedie je Josef Tejkl.

CABARET

Světoznámý muzikál autorů J.Marterhoffa, F.Ebba a J.Kandera. V Týništi se v tomto muzikále představí profesionální herci Divadla Šumperk v režii týnišťského rodáka Davida Drábka.

S TVOJÍ DCEROU NE

V této soudobé komedii Antonína Procházky se představí divadelní soubor KND Opočno. Režie se ujal zkušený herec a režisér Jiří Holý z Rychnova nad Kněžnou.

DALSKABÁTY, HŘÍŠNÁ VES

Z Chlumce n./C. do Týniště n/O. zavítá divadelní soubor KLICPERA s pohádkou autora Jana Drdy, která je určena pro malé i velké diváky.

TREPERENDY

Z nedalekých Třebechovic pod Orebem zavítá DS SYMPOSION. Režie této hry se ujal Rudolf Faltejsek. V podání třebechovického souboru se tato hra dočkala velkého množství ocenění.

Pozor!!!
10. 12. TANČÍCÍ INDIÁN

Premiéra hry na motivy pánů Plachého a Šimáčka v podání herců divadelního souboru Jirásek-TEMNO. Jedná se o vlastní úpravu původní hry Nepohodlný indián, na které se podílel celý soubor. Režie se ujala zkušená režisérka Eva Drábková.

***

bude...

PUTOVÁNÍ S PLAVÁČKEM

přehlídka malých loutkových divadel, Patnáct zastavení s pohádkou K. J. Erbena
Tři zlaté vlasy děda vševěda
neděle 16. ledna 2005 od 14,30 hod.
na zámku v Chocni
Vstupné:
aspoň 15 drobných mincí
Případné dotazy zodpoví
Hana Voříšková, pořadatelka
č.t. 465 471 767

***

MODRÝ KOCOUR 2004

Vážení přátelé, blíží se konec roku a rok nový a to znamená, že se opět hlásí váš oblíbený kocour. Srdečně vás zveme, přijeďte zahrát, přijeďte na čumendo či přátelsky posedět Ke Karlu či do altánu.

V letošním roce se setkáme již podesáté. Kocour by chtěl oslavit své výročí tím, že se nás sejde co nejvíce, ať už jako herci či jako diváci. Žádné zvláštní jiné oslavy nechystáme. Festival bude opět přehlídkou Euroregionu Nisa, budou zde tudíž soubory z Polska. Pro letošní rok je zvolen termín pátek 4. března – neděle 6. března 2005.

Podmínky účasti zůstávají pro všechny české soubory stejné. Tudíž proplácíme cestovné (*4,- Kč/km, u objednané dopravy fakturu, u vlastních nákladních vozů či autobusů, mikrobusů dohodou na místě*) a ubytování, stravné si každý účastník hradí sám. Pro nehrající účastníky 200,- Kč účastenský poplatek, 150,- Kč ubytování /30,-Kč klubovna – vl. spacák, 48.-Kč jedno jídlo pro všechny.

Festival je opět postupovým pro Šrámkův Písek a Náchodskou Prima sezónu. Máme právo jeden soubor přímo nominovat, další v pořadí doporučit. Rádi bychom, aby porota byla opět ve složení prof. Císař, Mgr. Hulec, Mgr. Christov. V rámci oslav deseti let chci pozvat i některé další porotce, kteří v historii kocoura porotovali. (Bedřich Kolliner, Martin Polách, Markéta Miláčková, Robert Ouředník, Martin Sitta, Vladimír Zajíc, Pavel Hejl, Iveta Dřížhalová….) Přesně si to nepamatuju a neexistuje žádná dokumentace. Tudíž, koho jsem nejmenoval, nezlobte se a stejně přijeďte.

Modrý kocour Petr Haken

***

ZLOM VAZ po V.
18. - 20. 3. 2005
V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Občanské sdružení divadelních ochotníků Ústí nad Orlicí za podpory MK ČR, NIPOS ARTAMY Praha, Pardubického kraje a města Ústí nad Orlicí vyhlašují pátý ročník Krajské postupové přehlídky amatérských divadelních souborů v Pardubickém kraji. Uzávěrka přihlášek 07. 1. 2005!!!!. Přihlášky na kontaktní poštovní nebo internetové adrese ve složce ZLOM VAZ po V:
OSDO Ústí nad Orlicí, Na Stráni 476, 562 03 Ústí nad Orlicí
tel.,fax: 465523927
http://osdo.ustinadorlici.cz
osdo@ustinadorlicii.cz
UPOZORŇUJEME NA STATUT PŘEHLÍDKY, KTERÝ JE SOUČÁSTÍ PŘIHLÁŠKY !!!!
Další informace o přehlídce a vyhlašovateli postupně na výše uvedené elektronické adrese.

***

Oznámení

Dovolujeme si oznámit divadelní veřejnosti, že dne 21. 8. 2004 bylo založeno občanské sdružení DS TYJÁTR ODEDŘEVA se sídlem v Libchavách (okr. Ústí nad Orlicí). Registrací u MV ČR dne 14. 9. 2004 získalo občanské sdružení statut právnické osoby a má přiděleno IČO 26676273. DS TYJÁTR ODEDŘEVA je dobrovolným nepolitickým sdružením s cílem provozování divadelních aktivit. Sdružení sídlí na adrese: Horní Libchavy 76, 561 16 LIBCHAVY a první předsedkyní je Alexandra Briolová.

Prvním představením, které bude DS TYJÁTR ODEDŘEVA ve spolupráci s OSDO Ústí nad Orlicí připravovat je pohádka H. Ch. Andersena Křesadlo v dramatizaci Matese Zahálky a režii Martina Malínka. Na projektu se bude podílet i ZŠ Libchavy a proto bude premiérově uvedena až v příštím školním roce, přestože přípravy již začaly.

Zdena Martincová

***

V sobotu 20. listopadu 2004 se Horní Sloupnice u Litomyšle stane svědkem jevu, jenž v amatérském divadle nepatří k nejobvyklejším. Černí šviháci z Kostelce nad Orlicí zde zahrají své **Amatéry** přesně

POPADESÁTÉ!

Při té příležitosti se zdejší vykřičená krčma **„U starýho rebela“** stane až do rána doupětem neřesti. K tanci a fernetu hraje Blue grass **Cwrkot**, o nichž Václav Klecandr dí: „Jsou američtější než originál. To není hudba, ale stav mysli.“

Četní VIP-hosté budiž ujištěni, že rozvoz v košatinkách do jejich apartmánů zajištěn. Přesto upozorňujeme, že restauratér zove se **Hombre** a je velice nerudný, když někdo nesetrvá „do židlí“. Tento úkon proběhne za kuropění, doprovázen střelbou.

-jt-

***

PRKNA PRAŠTĚLA DOKONCE MEZINÁRODNĚ

V Divadle Jána Palárika ve slovenské Trnavě se uskutečnil 4. - 6. listopadu DIV 2004 (divadelné inšpiratívne vystúpenia). Vedle špičkových slovenských souborů (VŠMU Bratislava, Commedia Poprad, Bábkové divadlo Na rázcestí Banská Bystrica, PIKI Pezinok, Martinka Nitra, Mestské divadlo Bratislava, Laco Kerata Bratislava, Bednárikův SkRAT Bratislava, Klimáčkovo GunaGU Bratislava) se jako jediný zahraniční host představili **Černí šviháci** z Kostelce nad Orlicí se svými **Amatéry**.

Je dobré připomenout, že je do Trnavy pozvalo uskupení, v němž podstatnou úlohu hraje Katedra umeleckej komunikácie **Univerzity sv. Cyrila a Metoda**. Jaká ukázka tolerance a nadhledu ve srovnání s pokusy o administrativní zásah (ze strany lidovců) proti Amatérům a Solnejm sloupům ve Východních Čechách (Chleny a Horní Sloupnice)!

Josef Tejkl

PS. Podle očekávání se ukázalo, že slovenské publikum je doslova "vyprahlé" po českém divadle, neboť Černí šviháci byli přijati více než vstřícně. Slovenští diváci v rozhovorech po představení poukazovali na to, že politické rozdělení obou našich národů se jich v žádném případě netýká.

***

DIVADELNÍ - PÍSNIČKOVÝ AUTOMAT HANKY VOŘÍŠKOVÉ DOBYL DIVADELNÍ NITRU

Loutkářka Hana Voříšková přivezla z východních Čech na Divadelní Nitru" divadelní - písničkový automat". Její dvě představení Oříšková chaloupka a Grónská písnička měly na 13. ročníku tohoto mezinárodního festivalu velký úspěch u všech generací. Je to vůbec poprvé, co se festivaloví návštěvníci s takovým druhem divadla setkali, a zároveň poprvé, co Voříšková hostuje na Slovensku.

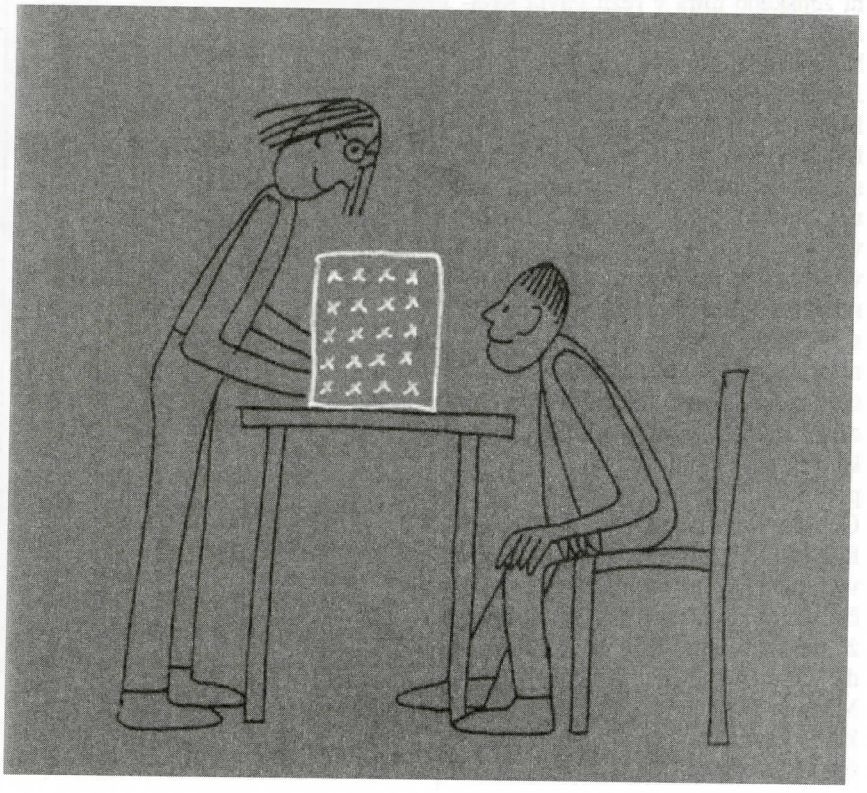
"Já tomu někdy říkám krabice, protože ona je to taková malá krabice, která vlastně je tím divadlem. Všechno je v loutkovém divadle tak zmenšené, že na to opravdu vidí jen jeden nebo dva diváci. Takže by se dalo říci, že je to taková malá televize. Automat se mu říká proto, že funguje na mince. Je to spíš taková hra na automat. Je tam otvor jako v každém automatu, divák tam vhodí jednu minci a já začnu hrát. "

... K provozování Gronské písničky dostala Hanka osobní souhlas od písničkáře Nohavici:

"Když jsem divadlo sestrojila, chtěla jsem ho Nohavicovi zahrát, aby mi dal svolení k provozování. Jednou po koncertě jsem mu ho zahrála v šatně a on souhlasil. Myslím, že byl docela potěšený."

Zdroj: ČTK

Ilustrace: Hana Voříšková

DIVADELNÍ

RAČTE VSTOUPIT!

V KLICPEROVĚ DFIVADLE

- po první podzimní premiéře hry Paris od Jirky Jelínka, který hru sestavil a režíroval na scéně V podkroví s členy svého DNA a s Andreou Marečkovou, Eliškou Bouškovou a Davidem Steigerwaldem z profisouboru KD - se setkáme s novými tituly nastávající sezóny, a to jak na scéně Studia Beseda, ale od prosince i na nově rekonstruované hlavní scéně. Bude to inscenace TŘI VELKÉ ŽENY (Edward Albee) o životních cestách a osudech tří žen - hra plná odzbrojujícího černého humoru a vášnivého a nemilosrdného zkoumání ženského nitra v režii Pavla Krejčího, s Marií Kleplovou, Martinou Novákovou, Kamilou Sedlárovou a Josefem Hervertem - premiéra 26. listopadu. Hra Václava Havla VYROZUMĚNÍ je o řediteli blíže nespecifikovaného úřadu, který zavádí nový úřední jazyk „ptydepe". Havlova hra z roku 1965 se odehrává v dobových reáliích, ale mluví o tématu mnohem obecnějším - o čistotě a ideálech, které narážejí na mechanismy moci, zbabělosti a lhostejnosti. V režii Andreje Kroba uvidíte Ondřeje Malého, Filipa Rajmonta, Hynka Pecha, Františka Staňka a další, premiéry 27. a 29. listopadu. Arnošt Goldflam nás pozve na své POHÁDKY PRO ZLOBIVÉ, kde padají hlavy, pohádky oplývající humorem tak černým a situacemi tak absurdními, že moderní dramatika vedle ní vypadá jako neduživá příbuzná. Hrají Marcela Holubcová, Andrea Marečková, Pavla Tomicová a další, premiéra 11. prosince.

Po novém roce uvidíme HRU VÁŠNÍ Angličana Petera Nicholse, černou komedii na věčné téma manželské nevěry. Technická originalita této hry a komplexní pohled na vztah mezi mužem a ženou ji pozvedá nad obecné téma manželské nevěry, režii bude mít Lída Engelová. Vladimír Morávek zas bude inscenovat podle Formanova, Papouškova a Passerova filmu HOŘÍ, MÁ PANENKO!, hořkou komedii o jednom nepovedeném hasičském bále... Už se můžeme těšit jak bude divadlem znít "no jo, ale Josef, kde je ta tlačenka?"... Další inscenací Vladimíra Morávka budou AKVABELY Davida Drábka o bavičí s univerzitním vzděláním, jeho okouzlující blond přítelkyní z protestu polykající SIM karty a o vysokoškolském pedagogovi, který přišel o svou něžnou revoluci. A konečně poslední titul sezóny - HOSTINEC U KAMENNÉHO STOLU, slavnou knihu Karla Poláčka, jednu z nejvtipnějších a nejveselejších, proslulou také stejnojmenným úspěšným filmem, bude režírovat Arnošt Goldflam.

Klicperovo divadlo zahajuje letos nový projekt NÁROD V SOBĚ, jehož prvním dílem je PRODANÁ NEVĚSTA uvedená již na jaře. Projekt zahrnuje pět inscenací, které dohromady vytvoří průřez žánrem české komedie - Češi budou představeni jako občané oplývající ironií, sarkasmem i smutkem. V rámci projektu budou v příštích sezónách uvedeny hry Ladislava Smočka Podivuhodné odpoledne dr. Zvonka Burkeho, hra Boleslava Polívky Poslední leč a výše uvedené hry Hoří, má panenko! a Akvabely.

VÝCHODOČESKÉ DIVADLO PARDUBICE

nás zve v sezóně 2004/05 na hru Johna Murrella POSLEDNÍ LÉTO, úsměvnou hru na motivy vzpomínek herečky Sarah Bernhardtové. Komediálně laděnou oslavu talentu, nezkrotné vitality a také doby, kdy ještě byl čas prožívat krásno, inscenoval Michal Przebinda se Zdenou Bittlovou, Martinem Mejzlíkem a dalšími. Premiéra byla v září. V říjnu byla premiéra PRINCEZNY SE

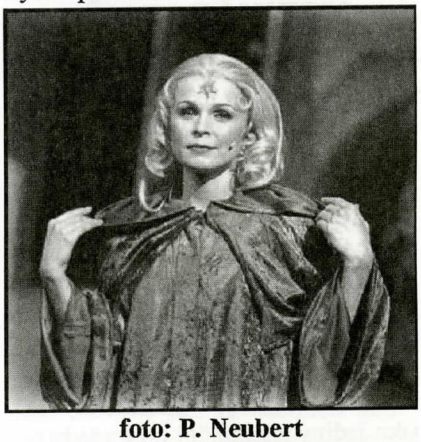

foto: P. Neubert

ZLATOU HVĚZDOU NA ČELE od K. M. Walló, jedna z nejznámějších a nejúspěšnějších českých pohádek z pera Boženy Němcové, plná notoricky známých napínavých i komických situací, obohacená řadou písniček z dílny Petra Maláska. V režii Martina Glasera j. h., hrají Petra Janečková nebo Martina Sikorová, Jan Hyhlík a další. Listopadové premiéry měla hra Kennetha Ludwiga CYRANO V BUFFALU, komedie o všedních trampotách nevšedního herecké-

ho života. Zachycuje jeden perný den buffalského divadla, v němž se právě odehrává generální zkouška na Cyrana z Bergeracu. V režii Jiřího Seydlera hrají Michal Przebinda, Jindra Janoušková, Lucie Štěpánková, Zdena Bittlová, Martin Mejzlík a další. Hra KRÁL COLAS KOLIKÁTÝ od Romaina Rollanda a Pavla Kohouta bude mít premiéru 22. ledna 2005. Román o síle a chuti do života, která přemůže i chvíle nejtěžších úzkostí, kdy jakoby nic už nezbývá a na jazyku trne smrt, se dočkal řady dramatizací a divadelních provedení. Režie Jiří Seydler. A dalšími premiérami budou VESELÉ PANIČKY WINDSORSKÉ od Williama Shakespeara v režii Františka Laurina a slavný broadwayský muzikál DO NAHA! od Terence McNally a Davida Yazbka, režie Roman Štolpa j. h. Koncem sezóny, 11. června 2005, bude mít premiéru hra Ronalda Harwooda NA MISKÁCH VAH.

Račte tedy vstoupit, slevy na členské průkazy VSVD stále platí!

PARIS SPECIÁL

Notoricky známý příběh o znepřátelených rodech Kapuletů a Monteků se stal Jirkovi Jelínkovi (DNO a nyní Klicperovo divadlo) prostředkem pro uvažování o tomto světě, jenž je nám dán dnes a tady. Ó Parisi, tvá nesmělost je na povážlenou, když si rozbíjíš SVOU hlavu o zeď, abys dokázal, žes chlap, nediv se, že sklízíš smích. Tvůj smutek zamčený do skříně nikoho nezajímá…

Julie s Romeem si v této koláži ze stejnojmenné tragedie jen těžko vybavuje, kdo za to všecko může. A proč je dobře se té druhé straně vysmát, dát jí po papuli, zbít do krve a zabít, tak to přece bylo od vždycky. V rapu i balkánských rytmech se to tu bije a soutěží se v bonmotech a urážkách a citují se různí Shakespearové, protože to v nich esenciálně je. Jelínkův Paris je esenciální.

Jirka Jelínek jako autor nezklame, písňové texty opět buší do srdce. A tentokrát má v ruce i pár nových a výtečných trumfů. Samozřejmě skvělou muziku Jana Kratochvíla a vynikající herce, Andreu Marečkovou především, soubojová scéna s klarinety a saxofony mluví za ostatní… Tato inscenace už přestala být sázkou na originalitu možného, ale od struktury k silnému emotivnímu zážitku dovedenou inscenací se všemi potřebnými ingrediencemi.

-sg-

Píseň Romea a Julie
Je-li v mé moci
být hvězdou v tvé noci
tak chci. A moc.
A rád

Jestli je možné
být sirkou, co rožne,
tak chci.
A moc.
A hřát.

Tak chci a moc a napořád.

Píseň Parise
Četl jsem o lásce,
jak je velmi krásná, jak on je nadšený
a ona šťastná.

Četl jsem o lásce,
jen nechte na hlavě, byly tam obrázky
jak laskat laskavě.

Četl jsem o lásce,
píšou to všude,
jak prý je nádherná,
tak to tak asi bude.

Píseň prodavače jedů
Ležel jsem měkce
a tvrdě jsem spal,
tu do ucha
mi někdo povídal.

Žil jsi už dlouho
a dlouho ses smál,
teď už je konec.
Pět švestek si sbal.

Už musíš JED.

No a tak jedu,
tu jízdenku mám v uchu.
Jsem otec Hamlet,
nejslavnější z duchů.

Už musím JED

Z představení PARIS, foto: PaF

V DIVADLE DRAK
hrají ZAČAROVANÉ DUDY!

Režisér Josef Krofta po létech opět sáhl po "Strakonickém dudákovi" J. K. Tyla. V tomto případě Švanda, který pěkně hraje na dudy, není spokojen s odezvou ve své rodné zemi. A do jeho života vstoupí pekelníci, kteří mu slíbí slávu, peníze a štěstí.

Čechy vždycky ve světě obdivovali pro jejich hudebnost a tak se i v Drakovské inscenaci hraje a zpívá "naživo" o "stošest", taky v New Yorku, ve Vídni a dokonce až v Indii! Díky Dorotce však Švanda čerty převeze. A právě v Indii, kde padne do pasti zvláštní princezny. Dostane se Švanda i z téhle šlamastiky? A co čerti, odtáhnou do pekla?

Draci, byť má hra nedlouho po premiéře, získali za Začarované dudy už několik ocenění, naposledy v říjnu na loutkářském festivalu v polské Toruni. Cenu získal Josef Krofta za režii a Petra Cicáková za herecký výkon, Filip Huml za hudbu a Marek Zákostelecký za scénografii. A královéhradeckým loutkářům připadla také dětská cena.

-sg-

foto: archiv divadla

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH

JIRÁSKŮV HRONOV 2004

JAKÝ BYL ...

Letošní Hronov vyzkoušel nový princip výběru představení z národních přehlídek - spočívá v tom, že poroty národních přehlídek z určitého počtu nominací vlastně samy sestaví základní část programu hronovské "žatvy" a pracovníci Artamy ho doplňují o zahraniční představení a o představení porotami doporučená – především za inscenace těch souborů, které z nějakých důvodů svou účast odřekly.

Často pak přišlo na přetřes, už v Hronově i na bouřlivých schůzích odborných rad Artamy, že letošní "žatva" stála za pendrek, že představení byla špatná. A propó - vynikající prý byla na národních přehlídkách, ale nějak se za dva měsíce pokazila, žlukla či vyprchala jako nezavřená sodovka... A někdo říkal, že za to může ten nový systém výběru, vlastně tedy, že ty poroty národní jsou asi hloupé, protože nerozpoznají kvalitu, a že ta kvalita je možná někde jinde, třeba na jiných přehlídkách nebo možná mezi těmi „jen" doporučenými a že by tedy měli být ještě nějací jiní, co vyberou „opravdovou" kvalitu, když to těm porotám národním tak nejde, že přece někde „ta kvalita" musí být a druzí zas říkali, kdepak ta kvalita tady je, právě v Třebíči, v Chrudimi, v Písku, ale je to letos špatná kvalita... Ale možná, že jsou blbé už ty poroty krajské, které posílají vzhůru nýmandy, protože kvalitní inscenace se nám „tak nějak" nedostane vzhůru ani z krajské přehlídky! - Zaplať pámbůh, že to nemůžeme svést i na, blahé paměti, poroty okresní, protože pak by bylo zcela jasné, že všechno nejlepší je přece doma, tam u nás: na horách, v žírných rovinách a možná na vysočině! Ale tohle nechme pomazanějším - odborným radám a pracovníkům Artamy a jejich „kdo z koho"...

Názory na letošní hronovskou "žatvu" byly všelijaké. Proto vám k tomuto tématu nabízíme soubor článků „Hronov očima" – Mirky Císařové, Toníka Fenrycha, Pepy Tejkla a Petra Hakena a pro zpestření přinášíme rozhovory s východočeskými tvůrci představení. Podrobnější informace o Hronově, včetně nejpodrobnějších rozborů, najdete v časopise Amatérská scéna.

ANI ANIČKA, ALE ALENKA

Soubor (tentokrát) Rajče, Městečko Trnávka, rež. Jiří Jelínek

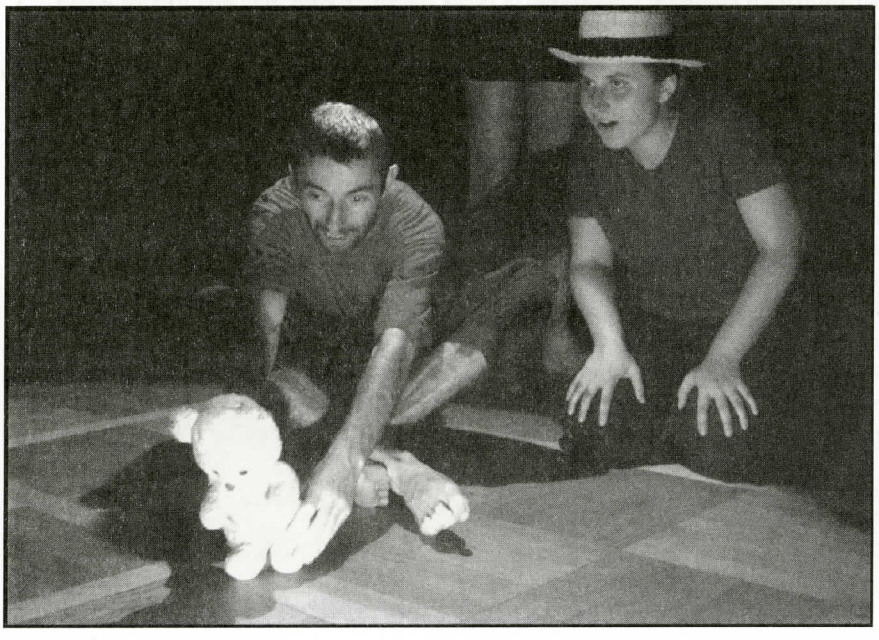
Z rozhovoru s Vladimírem Hulcem

Ani Anička, ale Alenka, to je vlastně pozvání diváků do dětského pokojíčku, ve kterém ožívají hračky a dětství čtyř protagonistů hry - Zdendy Henslové, Moniky Formanové, Radovana Selingera a Jiřího Jelínka. Sešli se, aspoň zatím, jen pro tuto inscenaci a nemají, aspoň zatím, žádné velké společné plány. Jen tak jim pod rukama vykvetla Ani Ani..., ale Ale...

Jaká byla vaše nejoblíbenější dětská hračka?

Zdenda: Ten medvěd, co je v Alence králík. * Radek: Vystřihovaní husiti z Ábíčka, v inscenaci nejsou.

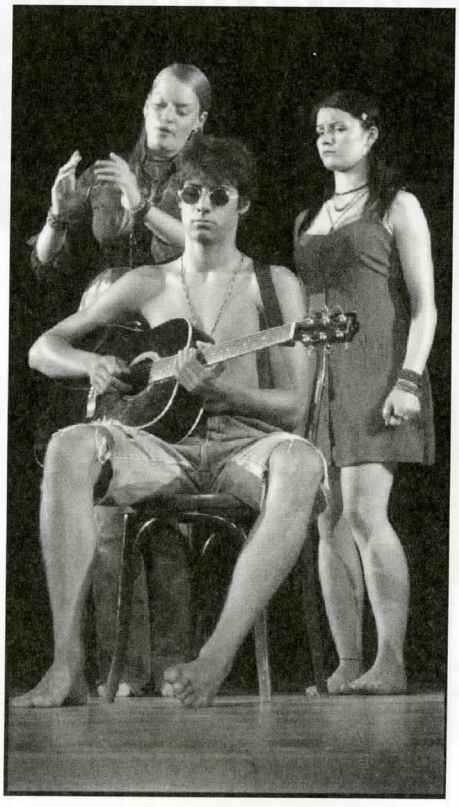
Ani Anička, ale Alenka, foto: Ivo Mičkal

* Jiří: Oranžová tatrovka, nehraje v tom. * Monika: Vodník, plyšovej, příšernej.

Čeho jste se v dětství nejvíc báli?
Jiří: Pozornosti, když si mě někdo všímal. * Monika: Být sama. * Radek: Co na mě zas můj bratr vymyslí. * Zdenda: Přesně, jestli mě ňák zmučej, bráchové.

Jaký byl váš největší dětský sen?
Jiří: Loutkové divadlo a asi v 5. třídě se mi splnil. * Zdenda: Takhle (rozpažuje asi tak 1 metr) velká kuchyňka, že ji budu mít v takovým (nerozpažuje) jednom baráčku u nás na dvoře. * Monika: Být magistrou a prodávat v lékárně, míchat tam mastičky a léky. * Radek: My jsme s našima nikam moc nejezdili a necestovali, a já jsem chtěl pořád cestovat - hrady, zámky, jedno co.
* Jiří: A druhej sen jsem měl maringotku. Úplně regulérně jsem chtěl maringotku, protože v televizi byl nějakej pořad o nějakém klaunovi a on všude jezdil s maringotkou a to mě fascinovalo, že tam bydlí a přitom to je auto, které jezdí.

Zatracený chlapi, foto: Ivo Mičkal

ZATRACENÝ CHLAPI

Divadlo Jesličky, ZUŠ Na Střezině
Hradec Králové
rež. Ema Zámečníková

Z rozhovoru se -sg-

Jsi absolventka DAMU, učitelka dramatické výchovy v královéhradeckých Jesličkách, pedagožka herectví na Konzervatoři Pardubice, léta se zabýváš nejrůznějšími divadelními aktivitami. Co tě na té práci, při níž musíš ročně vyprodukovat víc položek než mnohý profesionální režisér, stále baví, těší, vzrušuje?
No, co asi? Je to stálé objevování nového, a mám tím na mysli především nové lidi, nové tváře. A právě to, že jsou mladí - děti, které se vyvíjejí, samy něco objevují a já si to jejich prostřednictvím objevuji taky. Je to život plný překvapení. Když už mám pocit naprostý vyprahlosti, když si zoufám, že už to k ničemu není a nepůjde to dál, tak prostřednictvím těch mladých získávám stále novou energii. A zvlášť mě baví dělat s lidmi, o nichž si mnozí myslí, že jsou beznadějný případ, že z nich nic nebude. A pak se z toho človíčka, nad nímž všichni lámali hůl, stane osobnost, a to je radost veliká, to je to největší vzrušení. Mám štěstí, že většinou jsem byla a jsem obklopená talenty, fakt, jako bych je přitahovala. S nimi je krásná práce, ale jak říkám, největší vzrůšo nastane, když i méně talentovaný po čase zaboduje.

Tvými soubory, dílnami a třídami už prošla pěkná řádka lidí, z nichž jsou dnes zajímaví divadelníci.
Kdysi dávno to začalo v mém Divadélku do kapsy, začínal tu René Levínský, holky Bláhovy, Atila Kováč i Jakub Krofta, později Martina Součková, Matěj Kužel, Ondra Novák, Janička Vyšohlídová - herci, dramatici, scénografové...

Zatracený chlapi - jak vznikal ten kousek?
V Jesličkách máme systém rotací - děti prostě tráví u jednoho učitele dva roky a pak jdou k jinému, takže se ta práce stále prolíná, děti odcházejí a zase se vracejí. A tak se mi vrátila i děvčata, která účinkují v "chlapech" - znám se s nimi velmi dlouho. A při tom novém setkání, kdy se mi vrátila jako dospělá, jsme společně hledaly téma, v němž by se mohly vyrovnat s mužským elementem. Ale tahle skupinka je jen nepatrný zlomeček mých svěřenců. Celkem jich mám na padesát, děličky, dospěláky, lidi v přípravkách... Děláme i velké inscenace, např. Sen noci svatojánské, Dekameron, vedle toho malé party, které se sestavují podle toho, kdo koho zaujme, kdo s kým chce dělat - viz Zatracený chlapi...

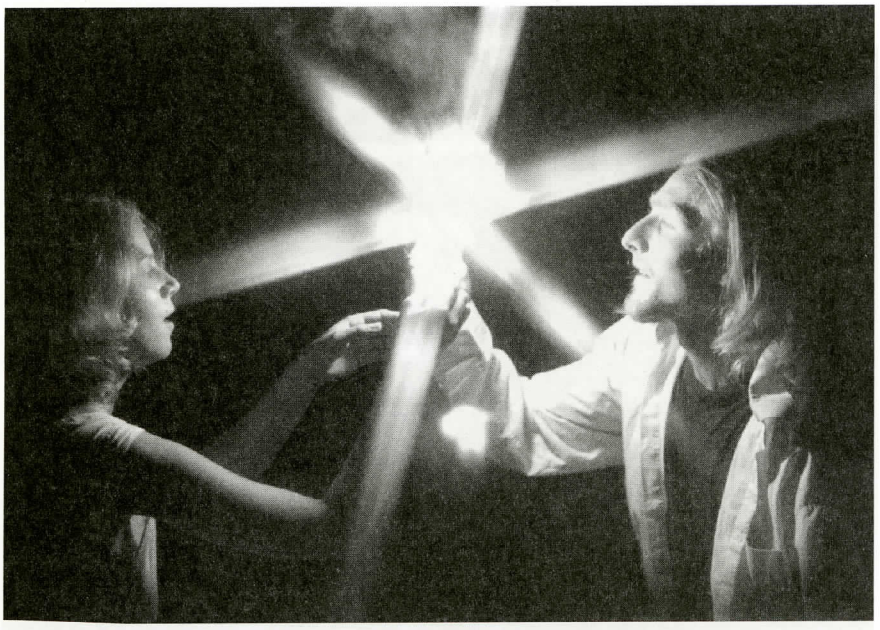
PASTÝŘKA PUTUJÍCÍ K DUBNU

Soubor Tlupatlapa
Dramatické školičky Svitavy
rež. Jana Mandlová a Karel Šefrna

Z rozhovoru s Jakubem Hulákem
I když jsme věděli, že si Jana Mandlová, vedoucí souboru Tlupatlapa ze Svitav, dnes už vybrala svou povolenou půlhodinovou „denní dávku mluvení“ (po operaci hlasivek), dovolili jsme si ji požádat o několik stručných odpovědí.

S Pastýřkou jste byli nominováni na Jiráskův Hronov v loňském roce, ale nemohli jste přijet. Hrajete inscenaci od její premiéry v dubnu 2003 stále nebo jste museli hodně „oprašovat“?
Hrajeme ji zhruba s půlročními přestávkami.

Není pro vás, jako pro soubor dospívajících lidí, problém udržet i po takové době původní sílu výpovědi?
Jak jsem děcka pozorovala, ten náboj v nich pořád je. Kdybych ten pocit neměla, tak bychom už Pastýřku nehráli. Některé inscenace hrozně rychle vyprchají, jiné vydrží řadu repríz. Nedokážu to nikdy dopředu odhadnout. Pastýřka je křehké představení, má sice pevné body, které dodávají souboru jistotu, jinak je ale velmi zranitelné.

Pastýřka putující k dubnu, foto: Ivo Mičkal

V kuloárech přehlídek dětského a mladého divadla i mezi amatérskými loutkáři se často mluví o tom, že Jiráskův Hronov nenabízí příliš vděčnou příležitost pro vystoupení. Jak to vnímáš ty?
Cítím to podobně. Sál Josefa Čapka především není moc dobrý prostor. Je pro nás těžké ho hlasově zvládnout - jsme zvyklí na komorní prostředí. Ale je pravda, že jsme do Hronova nemuseli jezdit, když jsme věděli, že tu pro nás není vhodný prostor. Bylo to naše rozhodnutí.

Dokázala bys krátce shrnout, co vám práce na Pastýřce přinesla?
To je těžká otázka. Hrozně obtížně se to říká, ale asi určitou zralost. Téma Pastýřky se týká otázek bytí a nebytí. Je tak choulostivé, že může snadno sklouznout k patosu. Práce na inscenaci byla plná hodně silných okamžiků. Velmi dlouho jsme se bavili o tak zásadních věcech, jako je konec života. Podstatné pro nás bylo prolínání světla a tmy, řešili jsme ale, zda je světlo začátek nebo konec. Zabývali jsme se prožitkem mateřství a byli jsme na pochybách, zda něco takového vůbec dokážeme uhrát...

SOLNÝ SLOUPY
DS Černí šviháci Kostelec n/Orlicí,
režie: Josef Tejkl

Z rozhovoru se -sg-

Pepíku Tejkle, loňský úspěch Amatérů posunul tvůj nový soubor, Černé šviháky z Kostelce nad Orlicí, až k výšinám amatérského divadla. Desítky pozvání na nejrůznější štace v Čechách, vystoupení v pražských divadlech, v Činoherním klubu, např. i na Next Wave, cesty do zahraničí... To je malý zázrak, přestože máš za sebou dlouhý život s amatérským divadlem. Jsi uznávaným dramatickým autorem, jako principála Jesličeka tě znají na všech národních přehlídkách, co tato zem česká plodí.
Takže, zcela střízlivě. Mě se v mé životní padesátce otevřela kniha, kterou jsem měl už sice dávno přečtenou, dokonce na stejných stránkách, ale najednou tam stálo cosi něco úplně nového, jiného. A tak jsem znovu zajel do krajiny svého dětství a zjistil, že jsem přehlédl spoustu podstatných věcí, znovu jsem oslovil své někdejší kamarády, navázal na tyto hodnoty a ono se to vyplatilo. Co píšu jsou věci ze života, nejsou vymýšlené od zeleného stolu, je to takový plebejský, a to mě zajímá.

Tví herci vypadají a možná i jsou takoví naturščíci, ovšem mají v sobě divadelní náboj. Co je to vlastně za partu?
Je to naprosto neuvěřitelná "snůška" lidí, kteří mají stejnou vlnovou délku, vnímají stejnou frekvenci, narodili se v tom mikroregionku, vyrůstali spolu, holdují specifickému druhu humoru, neotesaného, zvenčí zdá se obhroublého, ale uvnitř čistého, laskavého. Já na to-

Solný sloupy, foto: Ivo Mičkal

hle slyším a proto jsem tam znovu zapustil kořeny, na které jsem trochu pozapomněl.

Amatéry jste hráli doma, kde publikum rozumí pábitelskému humoru. Ale taky jste je uvedli v cizině, v Německu třeba, jak vám tam rozuměli?
To je záhada i pro nás. Ale tuším to nějak. Odezírali vizuální stránku představení a byli zřejmě šokováním, že vypadáme, tak jak vypadáme. Ale v souvislostech se bavili i verbálním fórům, snad to vycítili z intonací.

Solné sloupy jsou z jiného soudku než Amatéři, téma aktuální, až hedonicky tě zahltilo, nebereš si servítky, nic nepřekládáš do únosných estetických norem...
Měl jsem potřebu nehalit to do nějakých metoforických hávů, chtěl jsem se dopustit výkřiku. Pojmenovat ty věci. Prostě došlo k přetlaku, který můžeš uvolnit jedině tím výkřikem. Věděl jsem, že divadelně to bude těžší než Amatéři, že se mohu dopustit jistých prvoplánovostí, že to může sklouzávat k estrádám, ale přesto jsem to zkusil. Z toho estrádního ohrožení a klišé se pokoušímě nějak dostat, ale stále je to proces. Někdy vychází lépe, někdy hůře..

Máš, kromě textů realizovaných v Jesličkách a u Šviháků, i spoustu věcí v šuplíku. Několikrát ses, i úspěšně, zúčastnil soutěže o novou českou hru v Radokových cenách. Co z toho šuplíku vytáhneš do budoucna, co je teď na stole Pepíka Tejkla?
Jak jsem říkal, v souvislosti s tragédií mého syna se mi otevřela ta nová kniha a tak mám témat možná na dva životy, až nevím, co s nimi. A jsou tak silná, že mi nezbývá, než je napsat. Ne všechna můžu dělat. Ale to, co budu schopen, udělám se Šviháky a v Jesličkách, s nimi si rozumím...

Tak ti přeju, aby si tvých prací divadla všimli, aby se s nimi režiséři pokusili naložit tak upřímně, jak jsi je sám tvořil, protože by měla spatřit světlo světa.

Vánoce u Ivanovových, foto: Ivo Mičkal

VÁNOCE U IVANOVOVÝCH
DS Triárius Česká Třebová
režie Triarius + Laco Špais

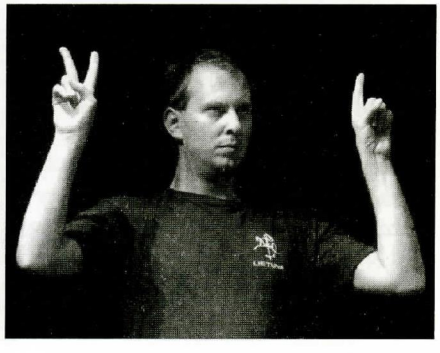
Z rozhovoru se -sg-

Triarius vznikl v roce 2001 v České Třebové a je i organizačním týmem, který pořádá různé festivaly např. regionální přehlídku pro soubory mířící na Písek a Náchodskou prima sezónu s názvem Divadlo na trati. Co ale znamená název - Triárius?
Tak se označoval bojovník třetí římské legie a název jsme si zvolili z toho důvodu, že jsme v České Třebové třetí generační vlnou k tamnímu tradičnímu souboru Hýbl a pozdějšímu dost známému souboru Studio 02. Jsme jaksi třetí v řadě...

O jaký druh divadla, o jakou jeho polohu či žánry a formy se především zajímáte?
Tak dramaturgie se odvíjí od toho, co zajímá našeho dramaturga (Laco Špais). Když se hlouběji zabýval ruskou literaturou, hráli jsme Dostojevského, pak ruskou avantgardu - viz Vvěděnského Vánoce a další.

Jací lidé tvoří Triárius?
Podle toho, co právě zkoušíme. Divadlo nás zajímá, někteří z nás studovali na Univerzitě v Olomouci i jinde, někteří mají dělnická povolání, pak jsou tu bývalí spolužáci z gymnázia, teď ve Vánocích Filip Nuckolls, který je jinak režisérem v pražském divadle Kašpar.

Česká Třebová je jakousi mekkou sousedského ochotnického divadla, kdysi tam existovala spousta souborů. Je to však divadelně trochu konzervativní místo. Jak vás přijímají diváci zvyklí na klasiku a ochotnické taškařice?
Už si zvykli. Zpočátku na nás přišlo třeba sedm diváků, ale už dovedeme i vyprodat sál. Jsou samozřejmě lidé, kteří na nás nikdy nepůjdou, protože nás odmítají apriori a mají hlubokou nedůvěru či odpor k jakémukoliv netradičnímu divadlu. Ale my máme samozřejmě svůj okruh publika...

A O HRONOVĚ JEŠTĚ...

Očima Mirky Císařové

Nechtějme mít z profesionálů amatéry

Nebudu se ve své poznámce k Hronovu 2004 zabývat tím, jestli měl dobrou, nebo špatnou kvalitu programu, jak se o tom po jeho skončení diskutovalo a diskutuje. Patřím k těm, kteří si myslí, že měl kvalitu prostě takovou, jakou měla letošní amatérská divadelní sezóna, to znamená, že ukazoval jistý faktický stav. Velmi pochybuji o tom, že se v rámci stávajícího soutěžního systému ztratily nějaké další, daleko lepší inscenace. Je ovšem možné, že v širokém amatérském divadelním dění, které probíhá samozřejmě i mimo soutěžní systém, se mohou takové inscenace objevit. Je pak otázkou další koncepce a organizace Jiráskova Hronova, jestli a jakým způsobem je může do programu zařadit. Ale to je jiná a poměrně složitá otázka, na kterou teď ale nechci hledat odpověď.

Svou poznámku k letošnímu JH bych chtěla zaměřit jinak. ARTAMA mě pověřila péčí o lektorský tým tzv. Kritického klubu a dala mi tím možnost sledovat tuto jednu dílčí část JH z poněkud širšího úhlu. Mohla jsem být přítomna nočních "porad" lektorské skupiny nad zhlédnutými představeními každého dne a samozřejmě i všech veřejných setkání s plénem. Vím také, jaké bylo pro tuto skupinu odborníků zadání. Oproti několikaleté koncepci tzv. Problémového klubu, "písička", která umožňovala přítomným odborníkům sledovat na základě zhlédnutých představení některé obecnější problémy a tendence, aniž by jim stanovila povinnost hovořit o všech představeních, došlo v zadání k zásadní proměně. Byla určována potřebou sdělit **ucelený názor na všechna uváděná představení JH**, a to především pro **mladé účastníky** z jednotlivých vzdělávacích klubů JH, ale zároveň i s ohledem na účastníky další. V podstatě se mělo jednat o jakousi **kritickou reflexi**, podanou v základní, **srozumitelné podobě** a dokonce i v omezení daném **časovým limitem**. V druhé části setkání měl pak být vymezen prostor pro návrat k některým obecnějším problémům, které inscenace přinášely (tj. jakýsi pozůstatek z minulého PC klubu). To vše se mělo dít za účasti výsostných **profesionálních odborníků, usměrňováno moderátorem. Diskuse s plénem neměla být základním, ale doplňujícím faktorem.** Uvádím to všechno ze dvou důvodů. Jednak si myslím, že přes úvodní informaci nebylo toto zadání jasné účastníkům setkání z řad pléna a za druhé jsem po absolvování celého hronovského cyklu přesvědčena o tom, že samo toto zadání bylo a v budoucnosti by i dál mohlo být problematickým východiskem. Není např. možné propojit jakousi až základní "osvětovou výukovou činnost pro začínající zájemce o divadlo" se zobecňujícími tématy, která k pochopení potřebují určité vědomostní zázemí. Není možné současně uspokojit posluchače divadelně nepoučené a ty další. Není dle mého názoru možné výsostné odborníky a nezaměnitelné osobnosti lektorského týmu (a byl letos složen výborně!) otesat a usměrnit na učitele "základního školství" (zjednodušuji), ani na šiřitele dnes tak oblíbené "kritické osobní dojmologie". Velmi těžké je i pro sebelepšího moderátora určovat při tomto složení další směřování diskuse, což nevyžaduje jen schopnost empatie, ale i potřebné vědomostní zázemí. Velmi těžké je asi i pro výrazné osobnosti lektorského týmu přizpůsobit svůj směr uvažování o tom kterém představení zadanému "metodickému postupu", který jejich uvažování zjednodušuje, oklešťuje. Nemluvě pak o diskusi z pléna, která určité směřování často zavádí do slepých uliček, ze kterých se jen velmi těžko kličkuje, protože pro objasnění by bylo třeba daleko širšího záběru. A těch problémů je samozřejmě daleko více.

foto: J. Merta

Musím se přiznat, že mým největším zážitkem z letošního Hronova byla právě možnost slyšet "neupravené a necenzurované uvažování" lektorského týmu o jednotlivých představeních při noční poradě. Byla to nesmírně vzrušující, tvořivá a podnětná diskuse. Samozřejmě, ani já jsem nerozuměla všemu, ale rozpoznala jsem, kde jsou důležitá a neuralgická místa jednotlivých inscenací, jaké myšlenky v širším záběru provokují. Bohužel, další den se pak povětšinou tato vzrušivá atmosféra před plénem neopakovala. Zadání bylo plněno. Vše bylo vtěsnáno do časových i srozumitelnost reflektujících informací. (Až na "časový budík", který byl hned po prvním setkání lektory spontánně odmítnut, stejně jako dělení na "základní" a "problémovou" část.) Byla podána analýza inscenací, která vše podstatné zahrnula. Byly to odpovídající recenze odvedené s veškerou profesionální odpovědností. Pepa Brůček coby moderátor úspěšně provokoval a dribloval - ostatně byl u toho jako vždy milý a přesvědčivý. Ale z celku se při vší snaze ztratila radost z objevování, z pojmenovávání, osobitost. Všechno, čeho byli všichni zúčastnění lektoři samozřejmě schopni! Vše bylo v pořádku. Jen něco chybělo. Přesto, nebo snad právě proto se před celým lektorským týmem skláním. Bylo mi ale trochu líto, že od těch zajímavých a odborně fundovaných profesionálů nemůžeme vlastní vinou získat víc.

A tam mi to nějak došlo. My vlastně chceme, aby se oni přizpůsobovali nám, našim schopnostem.

Chceme, aby byli jednodušší, pochopitelnější, více chápaví vůči nám, pokud možno pozitivně (při rozbujelých amatérských vášních i negativně) oceňující. Chceme, aby byli jako my, abychom si hlavami pomazanými mohli potvrdit své samozřejmě geniální názory. Aby to nebylo moc náročné, aby to moc nebolelo, abychom se moc nemuseli snažit a nedej Bože něco nastudovat. Snad je to i tím, že doba přeje více povrchnosti a na podobné kritické reflexe už není na přehlídce žatvového typu místo. Možná se v současné době mění i důvod, proč používáme divadla jako prostředku k osobní sebereflexi, k výkřiku, k vlastní výpovědi o tomto světě a myslíme si, že to můžeme dělat i bez znalostí jeho základních zákonitostí. Otázek je mnoho a možná je pokládám rovněž ve zjednodušující tvrdosti. Hledáme pořád nové a nové podoby diskusního fóra na Jiráskově Hronově. Chceme to na našich přátelích, profesionálních spolupracovnících, vzdělaných odbornících, kteří jsou připraveni nám svoje znalosti zprostředkovat. Ale možná, že bychom to měli jednou už trochu otočit. A asi směrem k sobě. Protože nejsme to asi my, kdo všechno víme nejlíp a kdo jsme nejchytřejší. Možná bychom mohli postrčit někam dál i sami sebe.

Dovolte mi jako pamětníkovi (já vím, že je to trochu trapné) na závěr odbočku do minulosti. Do slavné éry hronovských diskusních klubů, které i v období totality vedli až na výjimky, výsostní divadelní odborníci. Vnášeli do nich každý maximum své osobnosti, vědomostí ale i úcty k práci amatérských divadelníků. Mimo své vnitřní autocenzury dané totalitní skutečností (a mnozí to dělali velmi šikovně - rozuměli jsme) vlastně žádná jiná omezení neměli. Jistě ale vím, že jsme je nekritizovali za to, že všemu nerozumíme, ale snažili jsme se pochopit a dopídit. Oni měli paradoxně svůj prostor pro uvažování o divadle tehdy daleko svobodnější. Tím, že je v současné době svými požadavky omezujeme, omezujeme jejich prostor. Snad by se měli vzbouřit. Vrátit se sami k sobě, nepřednášet unifikovaně pro všechny, ale jen pro ty, kteří s nimi chtějí to dobrodružství přemýšlení podniknout. I kdyby takových bylo jen několik. Ti pak nebudou kritizovat, že nerozumí, ale budou klást otázky, aby porozuměli. A to bude zajímavé a určitě to někam povede.

Jsem členkou odborné rady pro divadlo při ARTAMě. Samozřejmě si budu i já dále lámat hlavu s tím, jak koncipovat diskusní fórum při příštích Hronovech, ale na tenhle osvěžující "obrácený pohled", který jsem zažila díky své "pečovatelské službě" o jeho letošní lektorský tým nezapomenu.

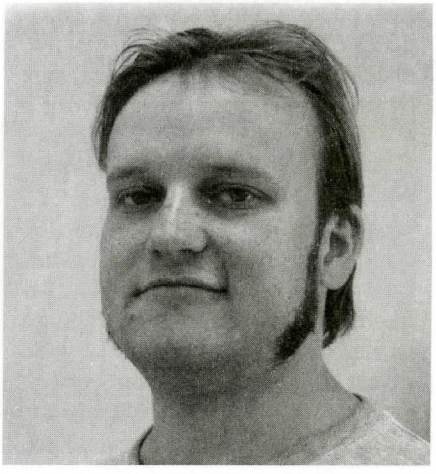
Pro úplnost složení lektorského týmu Kritického klubu - Jiráskův Hronov 2004:

- Doc. PhDr. Darja Ulrychová-Mrázová, dramaturgyně ND a pedagog DAMU, šaramantní dáma, dodávajíc půvabu jinak veskrze mužskému složení KK, inteligentní, vzdělaná, břitká, doposud nezkažená všeobjímajícím vztahem k amatérským kolegům
- Doc. PhDr. Vladimír Štefko CSc., ze slovenské ciziny, i když na to nevypadá, je to jedna z dávných legend minulé éry JH, letos opět po mnoha letech, kráčející encyklopedie, nepřehlédnutelný teatrolog ale i nepřehlédnutelný mužský, který hravě zdolával svým šarmem zejména ženské i o mnoho mladší ročníky v plénu KK
- Mgr. Jakub Korčák, pedagog a proděkan DAMU, režisér, noblesní citlivý vzdělanec vyhraněných zásad
- Mgr. Pavel Purkrábek, výtvarník a scénograf, osobitý, trochu vzpurný, zarputilý ale zásadový, od něhož je možné se nadít ledasčeho
- Prof. PhDr. Jan Císař CSc., teatrolog a vedoucí katedry teorie a kritiky a pedagog DAMU, který velkou část života sleduje amatérské divadelní dění v nejširších souvislostech, žijící legenda, inspirující i zastřešující. Mnohé za svou "éru" nenávratně "poznamenal".

Očima Antonína Fendrycha

Jiráskův Hronov se pro mne vždy skládá – a je to pocit naprosto bezděčný – z několika částí. Pracovně je lze označit za část divadelní, část genia loci a část sociální (pod tímto pojmem rozumím chtěná i vynucená setkání s lidmi, s nimiž se setkat chci anebo se setkání s nimi nevyhnu). Divadelní část na mne letos působila dojmem velice rozporuplným. Paradoxně pro mne vítězily drobné žánry; včetně loutkových Mrkvajzníků, byť je o mně notoricky známo, že divadlo druhu pimprlového není můj šálek kávy. Naopak tvary blížící se rozměrem i charakterem činohře zůstávaly dosti vzadu, na pověstném chvostu letošní dramatické žně. Nemohu nevzpomenout spousty jiných představení, která jsem zhlédl na národních přehlídkách a jejichž absenci v konečném výběru jsem postrádal. Nehodlám sahat do svědomí osobám povolaným k tomu, aby činily konečný dramaturgický výběr. Možná viděly v komornějším prostředí Poděbrad, Třebíče či Písku nějaká úplně „jiná“ představení. Každopádně má u mne letošní „kamenná“ úroda zapsáno veliké mínus. Nechť mne upokojí, že všeobecná rozpačitost je znamením doby; udělování Zlatého Alojze mě však utvrzuje v tom, že je cosi shnilého ve státě dánském. Vostopětka, Mrkvajzníci a Impérium vrací uhlo však nejen v této an-

foto: Ivo Mičkal

ketě, ale i v mém soukromém žebříčku jednoznačně vedou. Něco by se s tou klasikou mělo dělat!!!

Část genia loci (pro neznalé: ducha místa) zůstává téměř stejná. Hronovští prominou, ale jinak celkem ospalé, městečko ožívá nebývalým ruchem, ulice jsou do pozdních nočních hodin (či časných ranních) plné lidí, restaurace a hospůdky vřou, kolot je v plném proudu. Trochu mne mrzí uzavření bufetu na náměstí, mile mne překvapila restaurace U Pilouse svým levným a chutným menu (všem doporučuji!!!) a rovněž truchlím nad čím více zdevastovanější Sokolovnou. Své osobní střevní problémy, způsobené pivem značky Primátor, ponechám bez komentáře. Jiný kraj, jiný mrav! Asi si budu muset zvyknout!

K sociálním aspektům „Hronovů" nutno podotknout, že jsou povětšině příjemné. Hlavně letos se mi nestalo, že bych ve velké míře potkával ty, které takzvaně vidět nemusím. Obrovsky oceňuji pokrok v kvalitě Zpravodaje, který přinášel nepoměrně větší sumu informací. A není to tím, že jsem do něj svými „okénky" přispíval, ale tím, že byl po dlouhé době profesionálně a se znalostí věcí uchopen. Smekám redakční radě hlubokou poklonu!!!

Každopádně, pokud budu za rok zdráv a chtěn, rád se opět do Hronova, alespoň na pár dní, podívám a zrakem tvora divadlem lehce chyceného posoudím, co se nového urodilo a kam to české divadlo spěje. Ono totiž neuškodí udělat si o tom všem takový malý obrázek, protože to je zároveň taková drobná sonda do našeho nitra.

Očima Josefa Tejkla

"Pokud někdo chce divadlem něco sdělovat, pokud chce divadlem vyslat nějakou zprávu, tak ať jde raději na poštu", cituje letošní letní Hromada dramatika Woody Allena. Ale já i po letošních zkušenostech z Jiráskova Hronova na poštu asi přece jen nepůjdu.

A ihned pro jistotu tlumočím do češtiny, co tím vlastně míním. Ne-

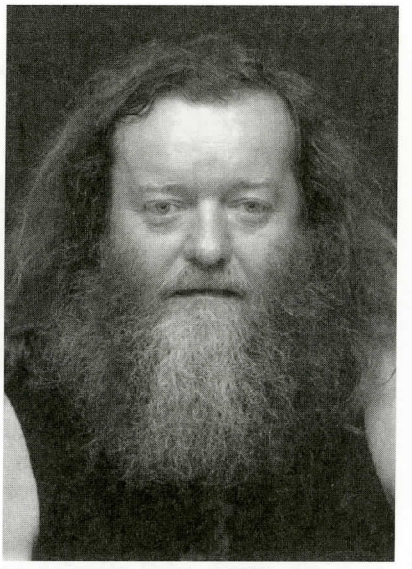

foto: Ivo Mičkal

boť na letošním Hronově vládlo podivuhodné zmatení jazyků a letmé lehce jinotajné formulace dopadaly jako tříštivé pumy do tábora celebrit a kosily tam, kam původně vůbec nebyly cíleny.

Takže překládám: asi i nadále bude mou prioritou sdělení, nikoli zalepené alibisticky v obálce a vhozené rádobyspiklenecky do poštovní schránky na rohu ulice, která již nekvete modře, ale orange. Připouštím, že se Černí šviháci se svými Solnými sloupy dopustili výkřiku. Sám osobně mívám tuto potřebu přibližně jednou za dvacet let, snad tedy lze tuto slabost tolerovat. Naposledy jsem „vykřikl" zjara 1989 na přehlídce ve Sloupně inscenací Pozor, chromý pes. Tehdy mi jistý velmi renomovaný divadelník otcovsky radil, že vše je marno, stejně se nic nezmění. Ať počítám jak počítám, další výkřik mi už asi z důvodů čistě biologických nebude souzen.

Ale na poštu? Asistovat svinstvům tím, že vyrobím zábavu pro širošíré publikum? To raději zavzpomínám, co mi za téměř třicet let napovídal prof. Císař o divadle a pokusím se v mezích svých limitů zúročit tuto žeň. Neboť nových informací se již od něj nedočkám, uvrhl mne do klatby.

A nyní již bez tlumočení. Jsem přesvědčen, že PROFESOR je formát, zruší své embargo a prohlédne léčku těch, kteří mu nakukali, že jsem jej nazval snobem. Zejména Černí šviháci vědí, jakým zásadním způsobem jeho postřehy posouvají jejich úsilí vpřed.

Úvodem si přiznejme, přátelé, že Hronov se nám letos secsakramentsky zpolarizoval. Myslím si ovšem, že je to proces přirozený a logický, vyplývající ze stavu společnosti. Její spokojená část tíhne k selance, frustrovaná k výkřikům. A struktura divácká, marnost nad marnost, kopíruje strukturu společenskou. Ten vývoj nepochybně bude pokračovat a zabránit mu nelze. Bohudík? Bohužel?

Úplně nabíledni se ukázalo, že v českém amatérském divadle vedle sebe existují tři diametrálně odlišné proudy. Jeden, masovější, rezignuje na výpověď a jde rovnou na poštu.

Druhý, subtilní, na poštu nejde, ale je ze zásady apolitický. A třetí, jenž se v drtivé míře rekrutuje na Písku, razantně šlape do porcelánu a je opravdu „v pohybu".

Smířit zejména první s třetím je velice obtížné, neboť se mezi nimi otevřela propast netolerance. Onen proud „střední" (Rakvičky, Zatracený chlapi, Malá rošáda, Mrkvajzníci...) je inteligentní zábavou, divadelně poučenou a zručně inscenovanou, je však „ničím proti ničemu", nejde do rizika. Inscenace tohoto proudu jsou přijímány nejpříznivěji, neboť jsou úsměvné, vyznačují se malou metráží a kultivovaností.

Generálními hronovskými „dodavateli" jsou především dvě národní přehlídky (Poděbrady-Třebíč a Písek). Jako šéf dvoudomého souboru (Černí šviháci byli doporučeni z obou těchto přehlídek) jsem si nemohl nepovšimnout, že zatímco Pískem odkojení radikálové ukázněně absolvují některé nudné činohry a maximálně podřimují, příznivci „klasiky" z představení „píseckých" bez skrupulí houfně odcházejí dokonce i z prostředních sedadel hronovského svatostánku, bouchajíce přitom ve spravedlivém hněvu dveřmi a mumlajíce něco o prasatech. Zejména českotřebovský Triarius byl nucen vypít zvlášť velkou číši hořkosti a promluvit o něm

poté kladně zaváněl trestným činem či svatokrádeží.

A dostávám se k meritu věci. Hrubě se mi nelíbilo zacházení s českotřebovským Triariem. Proč je tak denunciačně zpochybňován verdikt renomované poroty Šrámkova Písku (Tománek, Z. A. Tichý, Hulec, Janků…)? Může si dovolit Doc. PhDr. Mgr. Daria Ullrichová odbýt „recenzi" třemi řádky a dávat tak okázale najevo své psychoanalytické pohrdání prací souboru? Jak jinak vyznívá poctivá, fundovaná, byť negativní recenze Karola Horvátha!

Jakub Korčák si položil otázku: „Je to obraz, ve kterém žijeme?" A vzápětí se brání této představě. Lída Honzová, čerstvě zlatotylá, se přiznává k chandře a depresi, já též. Několik dní na to zjišťuji, že v blízkosti mého bydliště dvanáctiletý chlapec s pěti dalšími kamarády ubodal jednaosmdesátiletou stařenku nůžkama pro pár stovek a jeho otec je tam zavezl škodovkou.

A poté se z mnoha stran dozvídám, že moje věta „Zalézt do estétství je mnohem jednodušší." se řady lidí osobně dotkla. Jenže já ji napsal v reflexi na představení, pro soubor, jako úlevu nad tím, že vykloubenost a zpotvořenost doby nenatřeli narůžovo, byť by mohli. Proti infernu v Osetii vše předchozí stejně bledne a získává platnost žabomyší.

Možná si řeknete, že jsem nekonstruktivní a plivu jenom síru. Nikoli, Kritický klub jsem sledoval s rozkoší a Pepa Brůček coby moderátor si počínal zdatně. Mám dokonce několik návrhů, jak dál. Především si myslím, že by bylo prozíravé, aby v lektorském sboru napříště zasedl alespoň jeden člen poroty písecké. Obě poroty nejdůležitějších národních přehlídek se prostě musí respektovat. Dále si myslím, že zajímavější je polemika než pouhé vyslechnutí lektorských konsensů. První den pobytu se mi totiž podařilo zakoupit Zpravodaj již kolem dvanácté hodiny a v klidu si jej do začátku Kritického klubu prostudovat. Jenže poté Daria Ullrichová zopakovala téměř doslova text své tištěné recenze. Na druhý den - a poté až do konce Hronova - byl však Zpravodaj k mání až po Kritickém klubu. Evidentní zásah shůry, paralyzující polemiku, která se mohla rozběhnout ihned - zájemci by si už recenze přečetli.

Další postřeh. Zpravodaj byl letos otevřenější, flexibilnější, tím větší škoda, že jeho dosažitelnost byla časově dirigována. Vysekávám poklonu redakci a Janě Portykové.

Neuniklo mi též (sám jsem se stal obětí), jak velké procento inscenací se na Hronově tzv. nevydařilo. Konkrétně Solný sloupy měly před Hronovem čtyři skvělé reprízy, krátce po Hronově na Lipnici (před haškovskými fajnšmekry-Přemysl Rut aj.) další… a podobně jistě i ostatní potrefení. Určitě je díl „viny" na souborech, ale je asi nezbytné radikálně řešit nevětratelnost hracích prostorů a nepředimenzovávat až dvojnásobně kapacity. Cesta k neúspěchu je potom daleko kratší a častější, než bychom si asi všichni na Žatvě přáli.

Vzdor tomu dočkal jsem se jednoho příjemného překvapení. Dva dny po „černém úterý" (termín prof. Císaře) byl jsem s kolegou Fendrychem přizván do Klubu režisérů SČDO na rozpravu o Solnejch sloupech. Pamětliv rozpravy loňské, kdy na Amatérech František Klaška nenechal nit suchou, byl jsem připraven na všechno. Jaké bylo mé překvapení, když dva frekventanti (a to navštívili zapařené představení odpolední) brilantně formulovali, čeho byli svědky, včetně solidní analýzy a kritických připomínek. A závěrečné slovo Rudolfa Felzmanna bylo pro mne příkladem nezaujatého syntetického myšlení.

Všechno zlé pro něco dobré. Slova doc. Štefka, že nezdařené představení obnaží problémy inscenace, mohu jenom podepsat. Od té doby jsem z hronovské verze vyškrtal už dvě stránky. A upustil od protikühnlovských a protigrossovských výlevů na počátku, jak mi radil prof. Císař. Vida, k čemu je dobrý Kritický klub!

A poněvadž jsem si již vyplýtval mně přidělený prostor, chci závěrem přiznat, že mne kvas, který jsem letos v amatérském divadle na Hronově vystopoval, velice vzrušuje a jsem žádostiv, zda se všechny tyto antagonismy změní v divadelní kvalitu. Zjišťuji dokonce, že na Hronov pojedu i v případě, že se tam ani jedné z mých (dvou) formací nepodaří prokousat. P.S.: Zpráva pro konkurenci - Udělám pro to všechno (tedy divadelními prostředky).

Očima Petra Hakena, Modrého kocoura z Turnova

Do Hronova jsem vyrazil s rodinou, tedy neúplnou. Vzal jsem manželku, za těch pár let se mnou už nemůže bez Hronova být. Vzal jsem nejmladší dceru, ta zase nemůže být bez mámy. Budeme se střídat v hlídání. No, nakonec jsme se moc nestřídali a chodili jsme na všechno. Terezku hlídal kde kdo. Třeba František Štibor v náladě povznesené. S takovými chůvami, uznejte, se dá stíhat všechno a my to snad fakt stíhali.

Hronov pro mě začal letos o pár dní dřív, když mi Kája Dörrová zavolala, že Sergej Fedotov nepřijede a že mám připravit dramaturgii semináře. Byly to perné tři dny a dvě noci. Seminář Sergeje Fedotova bez Sergeje Fedotova si nikdo z nás zpočátku nedovedl představit, ale brali jsme to jako velkou výzvu, ale zároveň na nás padla velká zodpovědnost. Hodnotit mohu proces, výsledek musí napsat divák nezúčastněný. Pocit jsem měl nakonec skvělý, i když jsem během práce několikrát zatápal, nevěda, kam se to vrtne. Vyšlo to a jsem rád nejen kvůli všem lidem v semináři, kvůli Honzovi, Michalovi, ale hlavně kvůli tomu, že už má Sergej své následovníky a nejsou to jen malí Sergejové, ale lidi naprosto originální se Sergejem někde hluboko v sobě.

Divadelní festivaly jsou o lidech, kteří dokážou vytvořit atmosféru. Osmdesátá léta – to jsem začal do Hronova jezdit – si nedovedu představit bez kytary Jirky Klapky na Prajzku, či bez hurónských vý-

křiků Áši Faltuse ve Stovce. Letos jsem prožil v Hororu jeden pamětnický večer s Jirkou, při starých písních, bylo to prima, ale atmosféru Hronova dělá něco jiného, nelze se vracet a říkat: "Jó, tenkrát, to jsme se uměli bavit." A ty, kteří jen nostalgicky vzpomínají, nechme vzpomínat, třeba jim to dělá dobře. Ano, nechme je vzpomínat a vrhněme se do Hronova 21. století. Jen doufám, že nebudu muset za 20 let na počátek století nostalgicky vzpomínat, to bych si tedy nepřál.

Odcházím tedy z Hororu, příjemně naladěn a během cesty uteče 20 let, jsem v současnosti, ocitám se uprostřed krásně běsnících mých současníků, stejně dvacetiletých, jako jsem já a vrhám se vostopět do víru života . "Jacísi osadníci rozbili své vojenské ležení u vašeho stánku múz, Mistře Jirásku", křičím a Mistr jen kouká a kouká, vrtí hlavou, naštěstí mu přes rameno kouká Šrámek . "Mládí, Alois". „A léto budiž pochváleno", už říkají spolu.

„Pusťte víc Šrámka k Jiráskovi", křičím na prázdné náměstí ze zaplněného parku. „Ale já už tě sem pustil Fráňo, na Lantu si zvykám, a ten stan, ten tu nebyl vždycky? Jakoby sem patřil, víš? Tyl začínal taky všelijak." Odcházím a zpívám si tu starou píseň: „Dělníci, dělníci, ty jdou do práce, umělci, umělci, samá legrace..." a Jirásek se přidá...a je ráno.

A tak jdou dny, inscenace za inscenací, patří sem všechny. Žádné: „Kdo to sem poslal!" Lidi, takhle vypadá divadlo, které se hraje na českých jevištích v roce 2004. Ať si někdo chodí na Hadriány, když ho to baví, ale prosím, nechte mě chodit na Vánoce Ivanovových a stoupat na Sniežku. A nakonec mě potěšili Libochovice s klasickým kusem a krásným herectvím stejně jako lidové divadlo 21. století Vajce. Divadlo je o osobnostech, to je jasné. A jsou ? Jo, jsou. Petr Lanta dělá divadlo, kterému se učíme rozumět. Cihlář a Prokop nádherně dovedou diváka tam, kde ho chtějí mít. Eva Andělová rozbrečí tři generace, Jelínek taky nezapře svůj rukopis – tímto se mu omlouvám, že jsem všechny jeho inscenace hodil do pytle Dna. „Sorry, ale je to tvůj pytel." No, a abych nezapomněl, z povzdálí nahlíží Ondra Pumr, řka: „Jen počkejte, volové, já se vám do toho ještě vložím." S plným pytlem inspirace odjíždím na chatu a jdu psát, mám toho v hlavě moc. Vysypu pytel, přeberu a po pytlíčkách budu předávat svým ovečkám.

Děkuju ti Jirásku za Hronov, děkuju ti Šrámku za Písek. Děkuju vám všichni za to, že jste. Přijeďte zasejc za rok, pokecáme, do divadla zajdeme, pokouříme, popijeme.....

KRAKONOŠŮV DIVADELNÍ PODZIM 2004

Zadání k následujícím řádkům bylo opět stejné. Zpráva o souborech pracujících na území bývalého Východočeského kraje, tentokrát i s připomenutím těch, kteří svým členstvím, případně i pravidelným odběrem Hromady sympatizují s VSVD.

Úvodem několik čísel, která snad o něčem vypovídají. Z jedenácti inscenací, které byly ve Vysokém odehrány, byly čtyři z území bývalého Vč. kraje. (Vysoké nad Jizerou, Sloupnice, Třebechovice, Rokytnice na nad Jizerou.) Tak trochu "za své" pokládáme i Středočechy z Libice nad Cidlinou, nejen proto, že s námi sympatizují a odebírají Hromadu, ale i proto, že se zúčastnili před několika lety se svým představením naší regionální přehlídky, a v tomto roce i praktického semináře, který jsme při přehlídce v Miletíně pořádali. Prostě je to soubor, který umí a je nám i jinak milý. Z dalšího matematického rozjímání vyplývá, že z 25 udělených čestných uznání a cen jich bylo 11 posláno na území bývalého Vč. kraje. Spřátelený soubor z Libice získal pak další dva kousky. Už tato jednoduchá matematika svědčí o tom, že si Východočeši nevedli na Vysokém špatně.

Přehlídku zahájil **domácí soubor z Vysokého nad Jizerou s inscenací hry R. Thomase Dvojí hra**. Na scéně excelovala především dvojice Jirka Pošepný v dvojroli Roberta a Michala a Lucie Nesvadbová v postavě Marie. Partnerská dvojice na jevišti i v soukromí. Oba po zásluze oceněni. Stranou nezůstali ani všichni další představitelé. Režie - Milan Schejbal tentokrát už nikoliv j.h., ale jako člen souboru (jak jen to při svém režírování a ředitelování v divadle ABC stihne!) se svými spolupracovníky - bývalou amatérskou a vysockou, nyní profesionální a pražskou Pavlínou Morávkovou a s bývalou také amatérskou členkou slavného Anebdivadla, nyní plnoprávně profesionální Kateřinou Fixovou. Jestliže prof. František Laurin napsal po představení do zpravodaje, že Milanu Schejbalovi "jeho vysočtí rozumějí", měl pravdu. Ale obráceně i Milan Schejbal rozumí svým vysockým. Je to způsob profesionální spolupráce založené na obyčejném lidském přátelství, ale i dokonalé vzájemné znalosti. Vznikla inscenace, která měla velmi vřelý divácký ohlas, byla nakažlivě komediální a nasadila potřebnou laťku celému vysockému klání, které mělo letos až na jednu výjimku výrazně komediální charakter. V souvislosti s hereckým oceněním Jirky Pošepného

Dvojí hra, foto Michal Drtina

a Lucinky Nesvadbové bych chtěla ještě podotknout, že ocenění by si zasloužili ještě v jiné oblasti. Protože otevřením své vlastní kavárny rozšířili zázemí přehlídky o prostor potřebný, kde jsou všichni návštěvníci opravdu od srdce vítaní, kde si mohou v klidu a v příjemném prostředí se svými přáteli popovídat a zároveň se na vynikající úrovni i občerstvit. Ale jak pravila při závěrečném setkání s organizátory, sponzory a hosty Svatka Hejralová - Pozor na kila! Vše je totiž skvělé. Budete-li projíždět Vysokým, navštivte toto vlídné "sladké místo". Najdete ho ve Vysokém hned za kostelem, vpravo, v nejužším místě hlavní vysocké tepny. Vřele doporučuji já, můj muž profesor, vnučka Lenka, jakož i řada skopojených návštěvníků dalších. Ó, jaká úleva, že na stránkách Hromady je možné dělat reklamu beztrestně!

Hned po Vysockých rozburácel smíchem vysocké hlediště **soubor E. Vojana z Brněnce** svou inscenací hry R. Cooneyho 1 + 1 = 3. I když se se žánrem frašky nevyrovnali vždy stejně úspěšně, základní smysl pro tento druh komediálnosti je jim vlastní, a to, že jsou tohoto žánru právi, v inscenaci potvrdili. Řada ocenění inscenace i závěrečné doporučení (nominace nebyla v letošním roce porotou akceptována) pro výběr na Jiráskův Hronov o tom jen svědčí. Nic proti tomu nesvědčí ani moje drobná nejistota, že téma homosexuality, akcentované ve hře autorem v současných společenských podmínkách, již není až tak základním prostorem pro vlastní komediálnost. Přesto jsem však celé představení ocenila, bavila jsem se a se závěrečným verdiktem poroty nemám sebemenší problém. Mimoto souboru, ke kterému mám i zcela osobní vztahy, to velice přeju. A opět chci učinit ještě poznámku na okraj, opět lehce reklamní. Brněnečtí "překročili svůj vlastní stín" a uspořádali na území bývalého Vč. kraje další postupovou přehlídku venkovských divadelních souborů. Doplnili tak současný Miletín. Nazvali ji Sněhový Brněnec. Proč "sněhový" jsme pochopili především z pozornosti, které dovezli do Vysokého. Vynikající zákusky, výrobek jednoho ze sponzorů festivalu, jsou plněny "Sněhem". Takže navštivte brněneckou přehlídku. Dobrou chuť a dobré divadlo!

Nováčkem přehlídky ve Vysokém (ale i nováčkem v rámci kraje) byl divadelní soubor **Doveda ze Sloupnice**. DOVEDA = DObrovolný VEsnický Divadelní Ansámbl. Přijel s pohádkou určenou původně pro dospělé, ale přijímanou i dětmi, jak jsem se na vlastní kůži ve Vysokém přesvědčila. Hostující režisérka Markéra Světlíková zvolila pro své seznámení se souborem, ke zmapování jeho možností a předpokladů, k uvolnění hereckého potenciálu a přijetí nového způsobu práce poně-

O zlaté rybce, foto Michal Drtina

kud recesní text svých bývalých pražských gymnaziálních svěřenců na motivy pohádky O zlaté rybce - Král k sežrání. Rozhodně s nějakým dalším postupem až na mety nejvyšší tehdy ani ona ani soubor nepočítali. Leč neobvyklý přístup k inscenování pohádky při všeobecně neutěšeném stavu této oblasti a lehkost a hravost, kterou pohádka zaujala v Miletíně, způsobily, že soubor raketově zamířil až do Vysokého nad Jizerou. Pravda, v přehlídkovém presu, postihujícím většinu nováčků na přehlídce národní, se právě ona hravost a lehkost, pro inscenaci tak důležitá, poněkud vytratila a dominovala spíše reálná rovina pohádkového příběhu. Takový přístup ale text neunese. Výsledek byl proto tak trochu "ani rybka, ani rak" a nastolil řadu otazníků. Přesto si myslím, že inscenace nečeřila přehlídkové vody zbytečně. Svou razancí, nadhledem a až recesním přístupem ke zpracování a využití pohádky otevřela v diskusi mnohé potřebné otázky. Ostatně zkušenost ve Vysokém byla pro soubor určitě dobrá a jak jsem mohla pozorovat, svůj pobyt si soubor jaksepatří užil. Protože jsem se však všech jejich rejů nemohla zúčastnit, nemohu ani ke své škodě potvrdit, že vzorky práce prý vyhlášeného sloupnického lihovaru jsou kvalitní. Mohu tedy posuzovat pouze z informací vysockého zpravodaje. (A jen tak na okraj - letošní vysocký zpravodaj se mi velmi líbil. Získal již svou tvář i správnou rovnováhu mezi nutnou informací, odbornou reflexí i zachycením festivalového života.)

Treperendy, foto Michal Drtina

Goldoniho Treperendy v provedení třebechovického souboru Symposion si získaly, pokud mohu soudit z odpoledního představení, vysocké diváky. Radostná, nakažlivá atmosféra z jeviště našla svou odezvu v hledišti a vedla k řadě potlesků na otevřené scéně i k intenzivnímu a skandovanému potlesku závěrečnému. Je třeba složit poklonu Rudolfu Faltejskovi za to, že našel s tímto mladým, kompaktním, inteligentním, muzikálním a mnoho slibujícím kolektivem společnou řeč. Energii kolektivu našel dobré výchozí stanovisko v textu, jemně reguloval řečiště jevištně působivých prostředků a svou zkušeností umožnil souboru dojít k velmi přesvědčivému výsledku. Pohlédněte na výsledkovou listinu a zjistíte, kolik že ocenění oprávněně do této inscenace porota udělila. Musím se přiznat, že já sama jsem nejvíc souzněla s udělením ceny za scénografické řešení, včetně řešení kostýmního. Bylo opravdu nepřehlédnutelnou složkou této až kolektivně autorské inscenace s vědoucí taktovkou Rudy Faltejska. A že prozatím nebyl soubor doporučen k postupu vyššímu? Nevadí. Mají čas. Určitě o nich ještě uslyšíme i v této souvislosti.

Divadelní soubor Jirásek z Rokytnice nad Jizerou neprošel sítem postupové přehlídky v Josefově Dole a proto s inscenací textu M. Camolettiho **Na správné adrese** vystupoval na přímé pozvání vysockých pořadatelů na závěr přejlídky jako host. Šířilo se kolem něho jakési zvláštní napětí vznikající z toho, že řada účastníků z Josefova Dolu viděla rozhodnutí tamní poroty jinak. Nebudu se k problému vyjadřovat, ale myslím, že rokytnický soubor odvedl standardní práci, pro diváka zábavnou a přiřadil se k těm dalším, které vytvářely tu příjemnou podobu přehlídky tak veskrze komediální. Já sama jsem soubor v minulosti ze svého "metodičkování" viděla jen jednou, takže jsem za toto další setkání vděčna. Předpokládám, že interval pro setkání s tímto tradičním a herecky disponovaným souborem nebude teď už tak dlouhý.

No a co naši z **Libice? Předvedli inscenaci hry C. Magniéra Oskar** a jak jinak - opět nezklamali. Poučená režie "prezidenta ochotnického korupčního spolku Vobskoák" (občanské sdružení podporující vysockou přehlídku), Jaroslava Vondrušky, nás nenechala na pochybách o tom, že ví, jaký žánr hraje a že zná své herce. S tím žánrem se to sice posléze po bravurním zásahu profesora Císaře, který označil komedii za "zápletkovou" poněkud zpochybnilo, leč svého cíle, pobavit diváka, naši přátelé dosáhli. A že to dělali s vkusem jim lze přičíst jedině k dobru. Ono to není tak jednoduché, když máte v souboru takovou neřízenou komediální střeliu, jako je Jiří Hlávka. A vůbec už je to těžké, když uvádíte na scénu sic talentované, ale mladé a začínající herce. Ale to všechno Jarda Vondruška se ctí zvládl. Jen nevím, jestli nebylo zaděláno na malé rodinné drama, když v závěrečném ocenění získala Marcela Hlávková, manželka, vyšší ocenění, než manžel Jiří.

Ale předpokládám, že jsou to především divadelníci a taková věc je zase tak nerozhází. Takže gratulujeme a těšíme se na nějaké další setkání s vámi na území kraje bývalého východočeského. Těšíme se.

Na závěr bych chtěla ještě doložit, že Milan Schejbal, čestný člen VSVD, pracoval i na této přehlídce ku prospěchu amatérského divadla. O soustředění Klubu praktické režie, tzv. KOPRu mám totiž tentokrát zprávy zcela osobní a od zdroje, protože se ho zúčastnila naše vnučka Lenka. Jen se obávám, že ji poznamenala. Podle všech referencí vede Milan spolek pracovitý, tvořivý, správně divadelně praštěný a všemi metodami spolu se svými spolupracovníky tyto vlastnosti správně pěstuje a rozšiřuje.

A už jen podotknutí poslední. Velmi mne letos nadchla vysocká novinka - videozpravodajství KRTEK, které bylo vždy ráno před seminářem promítáno. Je to zpravodajství umně zpracované, chytré, vtipné, prostě má ducha a schopnost nadhledu. Ono to prospívá, nebrat všechno, ani sebe sama, tak vážně. To odlehčení otevírá nové cestičky. A těch je třeba všude, i ve Vysokém nad Jizerou. Už se těším na další ročník. Bude už třicátý šestý, ale v pořadatelském místě teprve třicátý pátý. To se jistě lecčehos nadějeme.

Poděkování všem ve Vysokém, všem vystupujícím souborům, zejména pak samozřejmě těm po výtce východočeským a také porotě, kterou rukou chápající kočíroval taktéž Východočech - profesor Císař.

Konec zpravodajství.

Mirka Císařová

DO TŘETICE VŠEHO DOBRÉHO ...

Když hrají vítězům státní hymnu, mrazí po celém těle a slzy se derou do očí většině posluchačů. Když tím vítězem jsi přímo ty, máš navíc strašnou chuť zpívat a ono to nejde – alespoň ne nahlas a ne všem.

Tak tohle jsme prožívali my brněnečtí v divadle Krakonoš ve Vysokém n. Jiz. v sobotu v 9 hodin večer při třetím účinkování na Národní přehlídce. Naše letošní představení 1+1=3 bylo zařazeno jako druhé představení na 35. ročníku KDP. Hráli jsme pouze jednou, v sobotu 9. října večer, a nebyli jsme jednotni v názoru, zda je to výhoda. Hop nebo trop? Nicméně jsme to nakopli naplno a představení vyšlo nejlépe z dosud předvedených. Diváci se bavili ohromně, porota rovněž a při ranním hodnocení byla vesměs vyslovena spokojenost. Ale přehlídka byla teprve v začátku a čekala nás řada dalších představení. Celotýdenní pobyt ve Vysokém nás absolvovalo ze souboru celkem 6, shlédli jsme všechna představení a nervy o konečné umístění byly napnuté až do slavnostního vyhlášení.

Někteří jsme vysockou atmosféru dýchali už po několikáté, ale s takovým napětím a v duchu pyšní na své vystoupení jsme ji prožívali všichni poprvé. Kdo na Vysokém trávil pár dnů ví, o čem je řeč. Příjemní lidé, spousta kamarádů, pořadatelská preciznost a vše, co patří k pohodovým dnům, tě provází po celou dobu. A to není nadsázka ani klišé, to jsou nezapomenutelná fakta. Příjemné pocity a následné vzpomínky jsou pro každého zdrojem další energie a jsou zároveň nesmírně zavazující.

Na sobotním zakončení se nám všem vyznala Svatka Hejralová, předsedkyně Občanského sdružení Větrov, cituji:" Vyznávám se z hříchu lásky k divadlu, protože mi bere hodně, ale dává víc.

... naše přehlídka je o divadle, o lidech kolem, o setkávání, o radostech i starostech všedních i svátečních, zkrátka o životě." Konec citátu. A použila pro nás všechny příznačného oslovení „BLÁZNI". Nás z DS E.Vojana Brněnec to díky dosaženému úspěchu oslovilo dvojnásob.

Závěrem chci všem členům našeho souboru, kamarádům z MDB Brno Honzovi Kučerovi a Františku Lešovskému a Obci Brněnec, moc poděkovat za práci a za to, že mně osobně na dlouhou dobu dobili baterky. A bude to potřeba, protože začínáme s nácvikem Motýlů L. Gersheho a v dubnu příštího roku budeme pořádat 2. ročník Sněhového Brněnce.

Za DS E.Vojana Brněnec
Pavlasová Milada, ved. souboru

DIVADLU VYSOCKÉMU NA MNOHO MIL ROVNO NEBYLO

Po kluzké silnici kdesi v kraji zapadlých vlastenců bloudilo plně naložené auto. Tím nákladem jsme byli my, členové třebechovického divadelního souboru Symposion. Od kolegů z Opatovic jsme již dříve vyslechli mnohé legendy o přehlídce ve Vysokém nad Jizerou, která byla cílem naší cesty. Brzy jsme se měli ujistit, že tyto legendy ztěží pokulhávají za realitou.

Divadlo ve Vysokém jsme našli poměrně snadno. Náhoda nám poslala do cesty „hostesa Honzu", který nás měl na starosti během celého pobytu. Po našem zabydlení v „Kramářově vile" nás dovedl na městský úřad, kde se nám dostalo přátelského přijetí, ostatně jako všude kam jsme přišli. Tolik jsme se zapovídali, že jsme málem propásli další část oficiálního uvítání před divadlem.

„Seřadit do dvojstupu a čekat na fanfáru!" zavelel náš hostes. Nechápavě jsme se na něho podívali, protože námi tvořený předvoj čítal pouze pět lidí. Udělat dvojstup by se nám nepovedlo, ani kdybychom se rozkrájeli (i když...). Tak jsme před Krakonoše nastoupili jako housátka a nechali se přivítat nejen od něj, ale i od ochotníků, a pak nás už naplno pohltila divadelní atmosféra.

Honza nás uvedl do zákulisí celé přehlídky. Ukázalo se, že Vysoké jí opravdu žije. Desítky lidí z řad ochotníků si každoročně berou týden dovolené, aby mohli veškerou energii věnovat přehlídce a zajistit tak její plynulý chod. Jejich nebe-

tyčné úsilí mohl ocenit každý, kdo jenom prošel přes náměstí. Z výloh obchodů se na nás smály fotografie herců a plakáty zvoucí na představení, kolemjdoucí nás přívětivě zdravili i přestože stále pršelo.

Naštěstí jsme se před deštěm mohli schovat do útulné hospůdky zřízené v loutkovém sále divadla Krakonoš, kde na jídelním lístku nechyběl chleba s máslem (6,- Kč), tlačenka a jiné domácí pochoutky. Tento přátelský podnik, kde jsme strávili nejeden příjemný okamžik, byl centrem veškerého dění. Po setmění se ale pozornost všech přesměrovala na „Hasičovnu". Zasvěcení vědí, že se zde nekonala hasičská secvičná, ale večery věnované všem hrajícím souborům. Později, když přijel zbytek našeho ansámblu a měli jsme za sebou dvě odehraná představení, přišla řada i na nás a my jsme si vyslechli slavnostní fanfáry, přípitek a ovace přítomných návštěvníků. A pak se ve skvělé náladě pilo, hodovalo a tancovalo až do rána. Kdo nevěří, ať jede příští rok s námi! Uvidíte, že vysočtí si naši chválu právem zaslouží.

Bára & Monika & Kuba
DS Symposion
Třebechovice p. Orebem

VYHODNOCENÍ XXXV. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY VENKOVSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ KRAKONOŠŮV DIVADELNÍ PODZIM

Na návrh odborné poroty Krakonošova divadelního podzimu - Národní přehlídky venkovských divadelních souborů 2004 jsou udělena tato

čestná uznání:

- Vlastě Datínské za roli Mary Brownové, Lubomíru Škrancovi za roli Stanleye Gardnera
- Dušanu Blažkovi za roli Detektiva seržanta Porterhouse v inscenaci hry Raye Cooneye 1+1=3 (Jeden a jedna rovná se tři)
- Jiřímu Hlávkovi za roli Bertranda Barniera v inscenaci hry Claude Magniera Oskar
- Liběně Štěpánové za roli Markýtky, kramářky, v inscenaci hry Ladislava Stroupežnického Naši furianti
- Marcele Šénové za roli Agáty a Milanu Krocovi za roli Nenažraného v inscenaci hry Nikolaje Vasiljeviče Gogola Ženitba
- Markétě Koubové za roli Checciny, nevěsty v inscenaci hry Carla Goldoniho Treperendy
- Jaroslavu Vondruškovi za práci s mladými herci na inscenaci hry Claude Magniera Oskar
- Divadelnímu souboru Scéna Libochovice za temperament inscenace hry Ladislava Stroupežnického Naši furianti
- Rudolfu Faltejskovi za režii a Lence Faltové za návrh scény a kostýmů inscenace hry Carla Goldoniho Treperendy

ceny:

- Jiřímu Pošepnému za role Richarda a Michala a Lucii Nesvadbové za roli Marie v inscenaci hry Roberta Thomase Dvojí hra
- Marcele Hlávkové za roli Paní Barnierové v inscenaci hry Claude Magniera Oskar
- Aleně Balajkové za roli Evy, krajčírky, Janu Balajkovi za roli Mánka Mešjaného
- Pavlu Gabrhelíkovi za roli Samka Jagoše, kožušníka, v inscenaci hry Gabriely Preissové Gazdina roba
- Míle Doležalové za roli Catte, pradleny v inscenaci hry Carla Goldoniho Treperendy
- Dušanu Blažkovi za scénu k inscenaci hry Raye Cooneye 1+1=3 (Jeden a jedna rovná se tři)
- Josefu Juříkovi a Jiřímu Křivánkovi za scénu a Staňce Bergerové za kostýmy k inscenaci hry Gabriely Preissové Gazdina roba
- Janě Čihákové za režii a Divadelnímu souboru Eduarda Vojana Brněnec za inscenaci hry Raye Cooneye 1+1=3 (Jeden a jedna rovná se tři)
- Kroužku divadelních ochotníků Hvozdná za inscenaci hry Gabriely PreissovéGazdina roba

výběr do programu Jiráskova Hronova 2005
(podle abecedy a bez udání pořadí)

- Divadelní soubor Eduarda Vojana Brněnec s inscenací hry Raye Cooneye 1+1=3 (Jeden a jedna rovná se tři)
- Kroužek divadelních ochotníků Hvozdná s inscenací hry Gabriely Preissové Gazdina roba

PŘELET NAD LOUTKÁŘSKÝM HNÍZDEM

Letošní, už čtrnáctý ročník oborové přehlídky profesionálních a amatérských loutkářů, se konal od 5. do 7. listopadu střídavě v divadle Minor a ve Studiu Ypsilon. Podle mého názoru měl letos velmi slušnou úroveň – neviděli jsme žádnou inscenaci, u které bychom si kladli otázku, proč na tuto v podstatě vrcholnou přehlídku byla zařazena. A navíc byl přehlídkový program značně pestrý pokud jde o témata i volbu výrazových prostředků. Pravda, větší část z patnácti uvedených inscenací byla tentokrát zaměřena na mládež a dospělé, dětem byly věnovány pouze čtyři – *Lovci mamutů* pražského Minoru, *Čarodějnice* pražských Buchet a loutek, *Modrej drahokámen anóbrž zelená Gisela a mrkvajzníci* divadla De Facto Mimo z Jihlavy a konečně *Perníková chaloupka* Divadla Drak. Tím se dostávám k prezentaci východočeských divadelníků na této přehlídce. O perníkové chaloupce (text Václava Renče, režie Josefa Krofty) hrají a také hodně zpívají (za vydatné podpory dětských diva-

ků) mladí herci Draku, nedávní absolventi DAMU. Dovolím si ocitovat z recenze, která vyšla v Loutkáři č.6/2004 (pod značkou –mik-) a kde se píše, co mimo jiné stojí na této inscenaci za povšimnutí: „Především je to vztah k dětským divákům. Bez šišlání, bez podbízení, se snahou jasně jim ukázat, že s nimi herci hrají otevřenou hru a nemají nic tajného schováno v rukávech. Že princip hravosti a zdánlivě volných asociací je v samotné podstatě hry jakožto možnosti společné existence v divadle jak na jevišti, tak v hledišti."

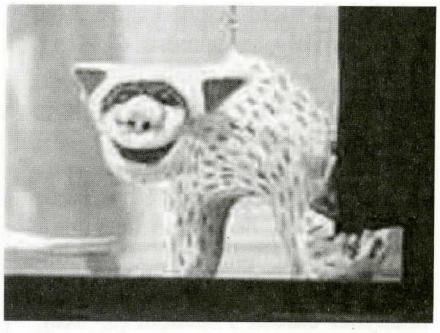
Na asociacích je založena také inscenace *Ani Anička, ale Alenka* souboru Tentokrát..z Městečka Trnávky, jejíž vznik je inspirován předlohou Lewise Carrola a vzpomínkami z vlastního dětství. Tedy inscenace, která prošla nejen krajskou loutkářskou přehlídkou v Jesličkách, ale i Loutkářskou Chrudimí (s úspěchem) a Jiráskovým Hronovem (s problémy zavině-nými do jisté míry nevhodným prostorem). Na malé scéně Minoru v blízkosti diváků zafungovala dobře a byla přijata vesměs pozitivně.

Dalším východočeským souborem na Přeletu bylo DNO s *Dr. Krausem* Jirky Jelínka a Kamila Bělohlávka, tedy s inscenací inspirovanou tradičními loutkářskými texty o Faustovi, v originálním zpracování, s nádhernými loutkami a nepostradatelnou hudbou a pochopitelně překvapivou pointou (jak taky u Dna jinak!). Inspirace sklidila odezvu a úspěch stejně jako na krajské přehlídce a na Loutkářské Chrudimi. Dodatečně jsem ráda, že účast na Jiráskově Hronově odmítli, pokud vím, tak kvůli nevhodnému prostoru, na který doplatila „Anička".

Mezi východočeskou účast počítám i Teatro Matita ze Slovinska s *Malými nočními příběhy*, neboť se do loutkářského světa vydalo z naší krajské přehlídky. A Matija Solce stejně jako na Loutkářské Chrudimi, i tady potěšil nápaditou animací loutek. Tentokrát ale neměl jako spoluhráče kolegu basistu, nýbrž kolegyni houslistku, čehož využili k jinak pojaté etudě s žábou coby zpěvačkou, kterou provedli částečně živě, kdy „ujetí" do chraplavého hlasu bylo realizováno „rozdělenou interpretací".

Hanka Voříšková s Helenou Vedralovou pak uzavřely východočeská vystoupení na letošním Přeletu inscenací *Kde lásko, kdes byla* a pro velký zájem hrály proti původnímu předpokladu dokonce dvakrát. Je snad zbytečné psát, že měly úspěch a zase potěšily. Přiznám se, že osobně bych si setkání s touto inscenací ordinovala klidně častěji, určitě má léčivé účinky!

Tak tolik letos Přelet z východočeského úhlu pohledu. Pro zajímavost přidám už jen výčet dalších dosud nejmenovaných inscenací, které jsme viděli: Buchty a loutky Praha – *Rocky IX,* Divadlo Líšeň Brno – *Domovní requiem,* Naivní divadlo Liberec - *...a jiný Bedřich,* Rámus Plzeň - *Hra (Oidipus),* Krepsko Praha – *Nejmenší žena na světě,* Klika Praha – *Na statku a v Africe.* Jako host přehlídky vystoupil Ivan Martinka ze Slovenské republiky s inscenací *Šalom Alejchem* (to je neuvěřitelně sugestivní divadlo jednoho herce, k němuž si sám napsal scénář na motivy románu Tovje vdává dcery, známého u nás z muzikálové verze Šumař na střeše).

Letos se při Přeletu už po osmé uděloval Erik, který je cenou českého střediska UNIMA za nejpozoruhodnější inscenaci uplynulé divadelní sezóny a je výsledkem hlasování řady odborníků. Získaly jej Buchty a loutky za inscenaci *Rocky IX.* Na druhém místě skončilo *Domovní requiem* Divadla Líšeň a na třetím *Malé noční příběhy* Teatra Matita. Konala se také valná hromada českého střediska UNIMA a zajímavá diskuse o vzájemném ovlivňování profesionálního a amatérského divadla i o tom, zda a kde je vlastně v současné době hranice mezi nimi. Což je téma, které vzhledem k malému časovému prostoru mohlo být zatím jen nastoleno, ale nikoliv vyčerpáno.

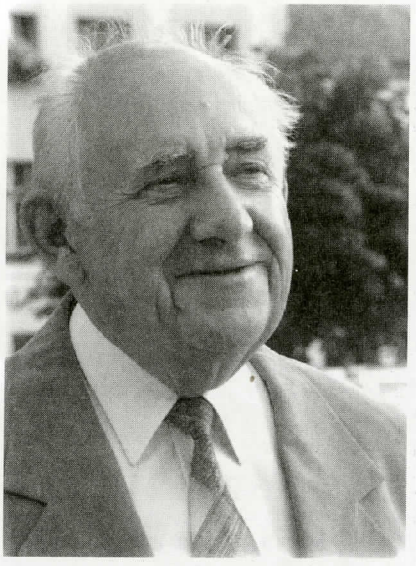
Alena Exnarová

Dr. Kraus, foto: zdroj www

NESTOŘI & KANDRDASOVÉ

Miroslav Houštěk

JEDEN ŽIVOT PRO DVA, PRO TŘI...

k pětasedmdesátinám Miroslava Houšťka přinášíme rozhovor, který jsme s ním vedli těsně po skončení 74. Jiráskova Hronova

Z jakých kořenů jste vyrostl, že vás tak připoutalo amatérské divadlo?

To mám po mamince. Hrála v náchodském ochotnickém souboru, a dobře asi, protože tehdejší náchodský starosta, pan Čížek, jí chtěl dokonce poslat do Prahy "na vyučenou" k paní Marii Hůbnerové, tehdejší hvězdě Národního divadla. Jenže z toho sešlo a maminka se herečkou nestala. Možná nenašla pochopení u mého tatínka, který byl víc reál, obchodník tělem i duší, což se s uměním trochu míjelo. Jenže já doma od malička slýchával různé úryvky z divadelních her, které si maminka přeříkávala. Její divadelní konání brzo skončilo, v Hronově, kam se vdala, hrála možná jen jednou...

Ve mně začalo divadlo bublat už na obecné škole – pořád jsem na ně myslel. Z pohádek Boženy Němcové jsem třeba sepisoval jakési scénáře, zkoušeli jsme to hrát, no, moc to nešlo... Jenže – na hronovském náměstí stojí, jak známo, veliký divadlo – a je starý stejně jako já! Takže odmalička, od mládí, jsem se s tou budovou setkával, „rostli" jsme spolu. Chodili jsme tam na školní představení a vůbec mě ta budova moc přitahovala. Pan Polášek, tehdejší správce, tam nás, kluky, pouštěl a my si dole ve sklepích hráli na schovávanou... Pak jsem i vystupoval v nějakých školních představeních, které s námi nazkoušeli páni učitelé.

Ve čtrnácti letech jsem odešel do Prahy na průmyslovku a kontakty s Hronovem a s divadlem skončily. Zato jsem chodil pilně do pražských divadel a ta „láska k divadlu" byla pořád silnější. Dokonce jsem dvakrát dělal zkoušky na DAMU, jednou dokonce i na FAMU, protože mě začal taky mohutně zajímat film, ale osud mě postrčil jinudy. Hned při první zkoušce mě odhalila tehdy proslulá profesorka DAMU, Klemetina Rektorisová, že s tím mým „r" to u profesionálů nepůjde a že se mám věnovat spíše divadlu amatérskému, tehdy se říkalo ochotnickému, tam že se uplatním líp... Ona dělala po léta hronovské kurzy a jako ostříž strážila jazyk český a jeho jevištní řeč! To, že jsem byl z Hronova, mi u ní moc nepomohlo. Konečně, ani ve svém domově jsem nebyl příliš oblíben - nikdy jsem se totiž netajil se svými názory na to, co se kolem Jiráskových slavností, jak se Hronovu divadelnickému říkalo, tenkrát v padesátých letech dělo... A pak jsem znovu dělal zkoušky na DAMU a v komisi seděla slavná herečka, paní Vlasta Fabiánová, a ta řekla – "tak nám předveďte toho Strakonického dudáka!" – já na to, že to je ale dialog a že nemám partnerku, ona vstala a zahrála mi Rosavu. A to byl můj konec, ona byla tenkrát moc krásná, hrdlo se mi sevřelo a bylo po umění...

Jaká profese vás tedy skutečně potkala?

Stal jsem se inženýrem silnoproudé elektrotechniky a byl pak zaměstnán v náchodském MEZu, kde se vyráběly elektrické motory. Pak jsem projektoval, třeba i elektriku do kravínů - to až po roce 1970, když jsem byl z náchodského podniku „odejit". Jako projektant jsem to dotáhl až do důchodu... Ale ještě za

pražských studiích jsem jezdil zkoušet divadlo do Hronova - za Vavřičkou, který nás mladé do divadla přitáhl. A nahrál jsem toho hodně, občas jsem to musel tajit před rodiči. Mockrát se stalo, že jsem tajně přijel na divadelní zkoušku, vyspal se v hotelu Sokol a ráno zas zpátky do Prahy… Jezdil jsem takhle zkoušet i jako vojenský „prezenčák". Velitel mě pouštěl, ale vždycky říkal: „musíš to ale přijet zahrát vojákům!", nikdy na to nedošlo. Zato jsme na vojně udělali takovou divadelní skupinku. Sloužili se mnou i dva profíci někde od Opavy, sehnali jsme děvčata z vojenské správy, ale moc jsme toho nenazkoušeli…

Znám vás jako divadelního režiséra, ale nikdy jsem vás neviděl divadlo hrát. Jaký jste byl herec?

No, to by měli říct jiní. Ale po pravdě – od Vavřičky jsem vždycky dostával pěkný role. V roce 1948 mě bylo devatenáct a hrál jsem životem zklamaného Astrova ve Strýčku Váňovi! Měl jsem v té roli: „mě už tam v dálce nesvítí to světélko…", no, moc jsem se líbil. Vyhráli jsme nějakou přehlídku a byli na Divadelní žatvě v Praze. A pan prof. Brousil, tehdejší kritický guru Hronova, památná postava s bílou šálou a s baretem věčně na hlavě, o mně napsal, že jako toho Astrova ještě nemůžu. Ten Strýček Váňa zůstal ve mně dodnes. Škoda, že jsem si Astrova nezahrál ve věku, kdy bych na něj dosáhl…

Hrál jsem třeba i soudce na konci hry Fuente Ovejuna, ale Vavřička mi dal i Francka. Při představení jsem prásknul dveřmi a udělal Maryši takovou bouli, že nemohla čtrnáct dnů mezi lidi, já byl vůbec takový, mírně řečeno, neovladatelný chlapec… Hráli jsme i Psa na seně od Lope de Vegy, Slaměný klobouk, toho, pro mě památného, Strakonického dudáka, Vavřička prostě nehrál jen tak nějaký repertoár.

A kdy došlo na divadelní režii?

Vždycky mě cosi pudilo k tomu, abych lidi organizoval, už ve druhé třídě, když jsme hráli fotbal, tak jsem vždycky dělal sestavu… A při svých hereckých pokusech jsem se režisérům díval pod pokličku a dlouho ve mně zrálo, že si to musím taky zkusit. Moje první režie byl Hadrián z Římsů, v padesátém prvním, ještě před vojnou. Tenkrát byli v Hronově dobří herci, a můj kamarád, Vráťa Habr, byl výborný výtvarník. Moc jsem se těšil jak to po vojně rozběhnu a taky jsem se chtěl vyrovnat Pepíkovi Vavřičkovi. Dost jsem se naučil od Vítka Bartoše, režiséra hradeckého divadla, který nám dva roky pomáhal - v Emigrantovi jsem mu hrál Peška, v Pygmalionu Pickeringa - při tom jsem se naučil, třeba že se režisér musí připravit a co musí načíst… A pak to vypuklo naplno. Vavřička byl v té době už víc vázán v Hradci Králové, mnozí ho pamatují jako vynikajícího, jak se tehdy říkalo "krajského metodika pro divadlo", a já měl volné pole…

Theodor
Lope de Vega: Pes na seně (1954), foto - archiv M. Houšťka

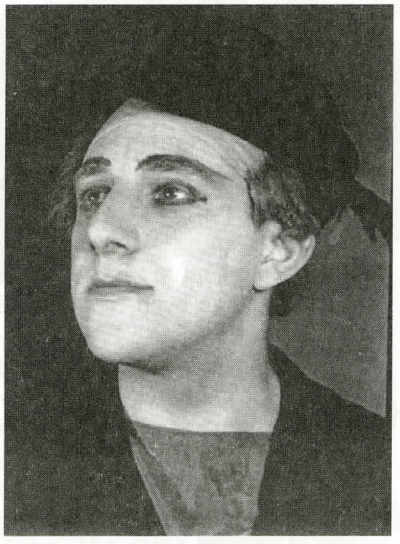
Jsou dva druhy amatérských režisérů. Jeden režíruje proto, aby udržoval oheň pod souborovým kotlem, a hlavně proto, že ostatní režírovat nechtějí a potom druhý, který má i nějaké umělecké ambice a v amatérském divadle jich chce dosáhnout. Který typ jste vy?

Já nevím, asi mám z obou trochu. Vždycky, když jsem si přečetl nějaký pěkný text, tak jsem podlehl iluzi, že právě na to mám ty správný herce a že se stane umění, což mockrát nedopadlo… Ale na druhou stranu mi připadla, právě po odchodu pana Vavřičky, taková ta role

stmelovací, udržovací, což trvalo spoustu let, kdy jsem hronovský soubor musel jako režisér táhnout a pravda je, že jsem to i chtěl a dělal rád. Vavřička měl talent na shánění lidí, ale když se někomu nedařilo, tak ho nedržel. Já pravda byl měkčí. Hráli jsme třeba Jiráskovu Kolébku a měli tam jednu skutečně slabou dívenku. Jenže já neměl odvahu ji říct, musíme tě přeobsadit, dokonce Jirka Beneš, blahé paměti, na mě dotíral, Mirku, vyměň ji a budeš to hrát na Hronově, ale to jsem nikdy neudělal…

A jsme u Hronova… Nikoliv jako Houšťkova domicilu, ale coby pojmu českého amatérského divadelnictví. Povídám si s Miroslavem Houšťkem hercem, režisérem a dlouhá léta duší i tělem hronovského souboru. A přitom nemohu přehlédnout jeho roli spoluorganizátora Jiráskových Hronovů.

Už jako dvanáctiletý skautík jsem prodával Zpravodaje a odznaky na hronovském náměstí. Za odměnu jsme se mohli nacpat za tu zadní řadu na balkoně a koukat na ty kusy. A moc nás to zajímalo, jezdili sem přece výborní herci, a krásný ženský, to nás taky zajímalo… Po vojně a po studiích jsem se samozřejmě hned "zapojil" - do výboru tehdejšího závodního klubu, chodil jsem na schůze a během let začalo povinností přibývat. Ale vzpomínky zůstaly především na krásná představení. V padesátých letech třeba na Čapkova Loupežníka s tehdy mladým hercem Karlem Richtrem, nebo na ty velký husitský kusy Jiráskovy, které tu hrálo profesionální armádní divadlo. To jsem koukal! Protože já byl taky členem technického personálu, stavěl jsem kulisy a moc mě to vzrušovalo být poblíž profíků. Nezapomenutelná byla amatérská představení v dobách, kdy se lámaly politické ledy. Třeba Dostálovi Výtečníci v osmašedesátém a o rok později Skřivani Leoše Waletzkého! Na konci Robina zbojníka od W+V zpívali „nashledanou v lepších časech" - na druhý den zasedaly výbory a komunisti málem Hronov předčasně

Zlatohlav
J.K.Tyl: Tvrdohlavá žena (1954)
foto archiv M. Houšťka

ukončili. Ale úplně naplno jsem se k festivalu dostal až když jsem byl starostou. Pořád jsem měl pocit, že Hronovu něco schází, aby tu takový velký festival vůbec mohl existovat. A tak jsme se pustili do přístavby Jiráskova divadla. A ať je jaká je, Hronov má něco navíc.

Festival se za ta léta moc a moc změnil. Zažil jsem i Hronovy, kdy se hrály nablblý socialistický hry jako třeba Parta brusiče Karhana nebo Boženka přijede - to bylo o míchačce na maltu. Hronov byl soutěžní, jeden rok třeba soutěžily soubory z textilního průmyslu, na druhý rok z dopravy a dopředu se vědělo, že to třeba vyhraje např. ta Karhanova parta. Bože, to je dávno.

V šedesátých letech se to začalo měnit, ochotníci začali hrát skvělý věci a samozřejmě skvěle. Přišlo mnoho nových mladých lidí, určitě i pod dojmem tehdejšího boomu malých divadel, Semaforu, lidí kolem Pavla Fialy. Tenkrát jsme si vymysleli i novou podobu zpravodaje – říkali jsme tomu HRONTELEDIV – přes den jsme nafotili diáky, pak je vyvolali a přidali texty a večer z přízemního okna ve škole promítali denní zprávy. A po listopadu přišel další vpád mladých lidí - do festivalových dílen! To je myslím velká zásluha Milana Štrotzera, který tohle vydupal ze země. Samozřejmě, že tu byla vždycky snaha dostat se výš, vzdělat se, trochu se vyrovnat profesionálům, takové kurzy se dělaly už za první republiky. Ale Hronov se z jakési školy ochotnického divadla proměnil, i přičiněním prof. Císaře a dalších, ve školu divadelního myšlení.

V Hronově jste navázal i mnohé kontakty, včetně zahraničních, a taky jste s Hronovským souborem poznal kus světa.

Často to mělo i negativní ohlasy, zvlášť tady ve městě. Říkali nám: jo, dřív stačilo, abyste jeli na žebříňáku do Police a teď musíte rajzovat po celým světě. Ale všechno to byla šťastná náhoda – v pravý čas jsme měli správnou a dobrou hru, myslím tím Čechovova Medvěda, a Jirku Kubinu z Kostelce. Tak jsme poznali nejrůznější evropské festivaly a byli i v Japonsku. A přišli na to, že ochotnické divadlo – v mezinárodním měřítku – hraje velmi důležitou společenskou roli, dokonce, že v tom světě o nějaké umění ani moc nejde, že lidé hledají prostřednictvím amatérského divadla spíš příležitost pro vzájemné poznávání, pro obyčejné lidské vztahy. Dost nám samozřejmě pomohla paní Matoušková, bývalá prezidentka AITA, kterou všichni na světě znali. Ta když se za nás přimluvila, mělo to váhu. Jezdila s námi jako tlumočnice, to taky hrálo svou roli. Ale nejvíc na těch cestách vždycky obdivovali Jirku Kubinu, ten nás všechny zastínil. Kde se objevil, tam ho měli rádi, v Japonsku na něj volali i přes ulici „Jiri, Ji - ri!". Ale to už jsme se propadli do let devadesátých…

Ale to už je Houšťek starosta. Kdysi odmítaný a po roce ´68 uklizený, zakázaný…

No, to že jsem nesměl, nebylo ani tak kvůli divadlu. Prostě jsem byl tenkrát v odborech, i na různých sjezdech protiokupačních jsem byl a v MEZu jsme dělali takový odboj, no a pak šmytec.

A nezapomněli jsme náhodou na náchodské Divadelní studio mladých?

Vidíte, Náchodské studio mladých, to je dost podstatná část mého

divadelního života. Deset let jsem ho vedl a zakládal s Mirkou, nynější Císařovou. To Studio vlastně také bylo jednou z příčin mého „zákazu". Secvičili jsme Jiráskova Pana Johanese. A v té euforii po srpnu na závěr představení ten Vagant vytáhl z kabátu zkrvavenou vlajku a byl konec. I se mnou. Pak jsem se pořád někam dovolával, že to je jako absurdní, když nemohu dělat co mě baví a ve svým volným čase, že koukám z okna na Jiráskovo divadlo a nesmím tam... A světě div se. Hádejte, kdo mi z toho problému pomohl? – Jiřina Švorcová! Napsal jsem jí, co tady se mnou vyvádějí, ona zavolala Miloušovi Jakešovi a ten zas tady na ten okresní výbor KSČ, a odtud mi zase zavolali, že teda dobře, že divadlo hrát můžu, ale režírovat nesmím a zvlášť organizovat mladý lidi. S náchodským studiem jsme si vyjeli na poslední výlet někam za Mělník a tam na břehu Labe bulili.

Studio ovlivnilo i divadelní historii Náchoda, oživilo tehdy chcípající divadelní tradici. V Náchodě totiž bylo ochotnické divadlo přímo legendární, jména dr. Nesládek a jeho žena, to byly pojmy, známe je ze Škvoreckého knížek. Studio trvalo krásných deset let, v něm jsem získal jednu důležitou zkušenost, že totiž když chci mít dobrý soubor, musím z něj nejdřív udělat dobrou partu, byl jsem přece skaut. Proto tolik výletů, i happenigů podle dnešní terminologie, na náchodském náměstí jsme třeba lidem pouštěli dětské mašinky na kolejkách...

Od padesátých let jste zažil deset let s hronovským souborem, deset let s náchodským studiem, pak skoro dvacet let opět v Hronově jako režisér „no name", který se pod své inscenace nesměl ani podepsat a konečně dalších skoro deset let, kdy naopak bez vašeho podpisu se v Hronově nic nemohlo obejít neb jste vládnul perem starostenským...

Za každé situace a doby jsem byl Hronovák. Měl jsem tu spoustu přátel i v dobách nepříznivých. Třeba dr. Horinu, člověka s osudem podobným mému, byl starostou pár měsíců přede mnou, když ty ledy konečně praskly. Hronovskou „sametovou revoluci" začal kameraman Jan Špáta, taky zdejší rodák a můj kamarád ze skautu. Z Prahy přivezl záznamy z demonstrací, předváděli jsme to v divadle. Já to moderoval a už mi to zůstalo, lidi si začali myslet, že bych měl zůstat i na té „politické scéně". Pak Občanské fórum vyhrálo totálně volby a už to bylo. Já si vždycky vážil předválečných hronovských starostů. A měl jsem proto touhu obnovit vážnost té funkce. Lidi měli bohužel v paměti to komické postavení předsedů národních výborů, vesměs loutek stranických aparátů a tak jsem chtěl, aby starosta v obci něco znamenal, měl své slovo. Asi to nebyl ten nejlepší nápad a samozřejmě, že se mi to úplně nepodařilo i když jsem byl starostou osm let. Ale potkal jsem na radnici spoustu lidí s nimiž jsem si rozuměl a mohl s nimi i něco podnikat. Ten největší úkol, co jsem si dal, bylo dokončit to hrozný rozestavěný monstrum vedle Jiráskova divadla. Projekt jsme zdědili z let minulých a využilo se prefabrikátů pro tovární haly – ty výstupky na sloupech v Čapkově sále jsou např. patky pro jeřábovou dráhu! Ke konci režimu se našly peníze na ministerstvu kultury, takže se to rozjelo... A pak jsem na náměstí stál s prvním polistopadovým ministrem kultury, prof. Milanem Lukešem, a říkám mu – co s tím? A on opáčil: zbourejte to! Já na to: „ale už v tom bylo snad patnáct milionů!"

Tak jsme vyšťourali něco na Okresním úřadě, něco z Lukešova a Uhdeho ministerstva. Pro realizaci Čapkova sálu nám původní projekt upravil hradecký architekt Vajner. Na dostavbu celé budovy byla vypsána soutěž a vyhrál ji pěkný projekt arch. Navrátila z ČVÚT. Tehdejší zastupitelstvo to však odmítlo jako moc drahé, a že prý si to „doma umíme dostavět levněji a jak sami budeme chtít". A to mě, jako starostu i jako člověka, kterému vždycky ležela na srdci kvalitní a dobrá kultura, pochopitelně rozladilo...

Co byste ve svém životě, kdyby se dal vrátit, udělal jinak?

Mnoho věcí. Dnes už se člověk dívá na spoustu věcí s nadhledem nebo s odstupem. A mnohé by udělal jinak. Říkám to obecně, ale platí to pro mnoho mých rozhodnutí. V divadle i v politice. Mrzí mě, že jsem řadu let vedl hronovský soubor, po Vavřičkovi byl jeho jediným režisérem, ale nedokázal jsem ten soubor ještě líp organizovat a stmelit – hronovský soubor např. nemá svou kroniku a tak neví co bylo před třiceti lety. To si dávám za vinu, soustřeďoval jsem se na režii, pořád vymýšlel co a jak se bude hrát a tohle mi třeba uteklo. Zanedbal se trochu ten "spolkový život", na který byla zvyklá ještě moje generace... Ochotnickému divadlu jsem věnoval celý svůj život, i na úkor povolání, které mě mělo živit. Když se podívám nazpět, tak se ptám: a co jsem vlastně dokázal, co sobě, co druhým? Jistě, mohl jsem být třeba profesionálním divadelníkem, ale osud tomu nechtěl. Tak jsem si našel tuhle cestu k divadlu. Možná, a tím se utěšuju, jsem dokázal řadu lidí pobavit, sály byly někdy plný, někdy méně, někdy tleskali víc, jindy míň. Ale především jsem možná dal něco těm lidem, kteří se mnou to divadlo dělali. Snad jsem je přivedl k myšlenkám a osudům, s nimiž by se v životě nesetkali, přesvědčil je, aby četli Shakespeara i když někteří by o takovou literaturu těžko zavadili. Říká se tomu „osvěta", myslím. Ale to nemá moc společného s uměním. Horníček kdysi o zrodu umělce řekl, že kdo k tomu je a kdo se k tomu má dostat, ten se k tomu dostane i kdyby se mu stavěly do cesty jakékoliv překážky. Já tu sílu neměl. A tak jsem s uměním, s divadlem, žil po svém, což se mi bohatě vrátilo. I v přesvědčení, že to mělo smysl ...

Dodatečně tedy, k pětasedmdesátce, hodně zdraví a s divadlem ještě mnoho starostí, které vždy po čase jsou jen radostmi...

Alexandr Gregar

HROMADA

VE SLUŽBÁCH THÁLIE

Karel ŠEFRNA
* 6. 9. 1939

Antonín FENDRYCH
* 4. 10. 1974

Od Hanky Voříškové a celé redakce

Leckteří třicátníci stojí teprve na prahu onoho vznešeného, leckdy imaginárního království, jež někdy nazýváme uměleckou tvorbou. Tonda Fendrych už naplnil mnoho šuplíků, otvírá je však coby pověstný skrblík.

Ve své tvorbě herecké však dost dobře skrblit nemůže, zde se jeho talent prosazuje i proti jeho vůli. Ověnčen cenami říká o sobě, že je již starý nemocný člověk. My zasvěcení však víme, že jde o Tondovu oblíbenou floskuli, s jejíž pomocí páchá zmatek v hlavách mladých dívek.

Výčet jeho zaznamenáníhodných rolí (dr. Chobotovem v Pavilónu č. 6 počínaje a Oblomovem zatím konče) by zabral nemalý prostor a na třicátníka je úctyhodný. My v Jesličkách se těšíme, že Antonín již brzy bude odveden k oltáři a zapomene na své výhružky, v nichž nám již deset let sděluje převratná fakta: „Až budu jezdit kamiónem, budu mít dvakrát tolik!"

Vyrazíte-li s Antonínem na vzdálenější štaci, můžete se vrátit – jste-li slabší povahy- s výraznou poruchou sebevědomí. Byť se nacházíte například u Chomutova a projíždíte jakýmsi ohyzdným městysem, Fendrych přesto jmenuje boční ulice, jež budou násle-

dovat, vysvětluje, jaké jméno nesly dříve, proč byly přejmenovány, a když už se ho chystáte zabít, protože má vždycky pravdu, ohlásí, že za rohem je nenápadná hospůdka U tří vyder, kde skvěle vaří a na jídelním lístku je pravidelně prdelačka. Tam – u fernetu – který starý člověk Fendrych nesmí - a u prdelačky (opravdu ji mají) se obvykle smiřujeme s tím, že s sebou vozíme kompletní Ottův slovník naučný křížený s Encyklopedií Britanicou.

Tož, Antoníne, ožeň se, napiš Topografii krčem v Čechách a zůstaň v Jesličkách. Snad je to vzájemně slučitelné.

Josef Tejkl

Stanislava (Slávka) MOTALOVÁ
* 29. 10. 1944

"Od Vrány k Vráně" by se dalo nazvat dosavadní herecké působení této skromné stálice havlíčkobrodského Adivadla. Ano, začínala v roce 1971 jako Vrána v inscenaci H. Ch. Andersena Sněhová královna v režii Josefa Vybírala, a její zatím poslední rolí je Vrána v současné inscenaci Adivadla Ledová královna v režii Lídy Honzové. Samozřejmě, že mezi těmito Vránami je nejenom časový (33 let), ale i kvalitativní odstup. Vždyť člověk zraje jako víno, v rolích životních i hereckých. Z těch hereckých bychom chtěli připomenout Chrobačku (Ze života hmyzu), Agátu (Ženitba), Růženku (Měsíc nad řekou), Kokotičku (Tlustý pradědeček a detektývové), Pavlu (Stojí za to žít...?!) a paní Marshalovou (Paní Piperová zasahuje).

Bez skromných lidí, ale s mravenčí pílí, se žádný amatérský divadelní soubor neobejde. A proto, Slávko, přijmi od Adivadla nejen přání zdraví a životní pohody do dalších let, ale hlavně poděkování za dosavadní práci. Díky!

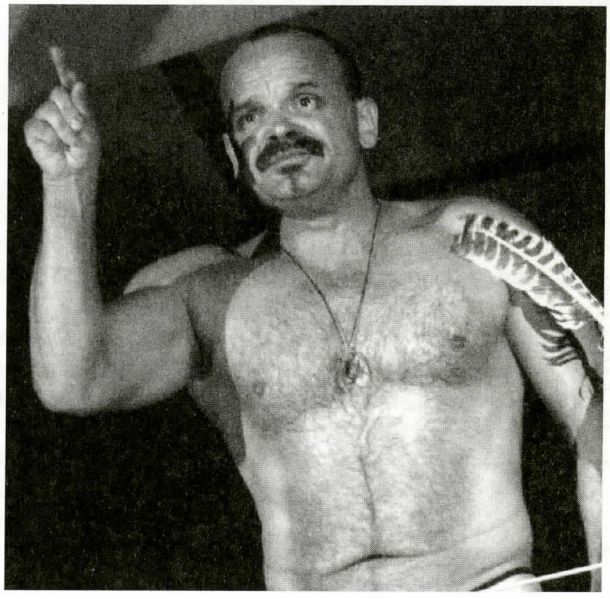
Členové Adivadla Havlíčkův Brod

Miroslav MUŇOZ VORLÍK
* 3. 11. 1954

Je docela zábavné zjištění, že Vorlík je vlastně malý nespisovný orel. Zábavné, ale velmi přesné. Tento čerstvý padesátník a jedna z ozdob Černých šviháků je pro mnohé zahalen rouškou tajemství, byť na jevišti často všechny roušky odkládá, ba strhává a přítomné dámy obvykle ve vysokých tóninách konstatují, že si to tato hora svalů může dovolit.

Jak bývá u Černých šviháků pravidlem, i Muňozův manželský vor se kdysi roztříštil o pobřežní skály. On však vše překonal zvýšeným pracovním nasazením (inseminátor) a svými koníčky (rybaření, pálení hruškovice, zootechničky).

Miroslav je masožravec a v restauracích často vyvolá skandál, zdá-li se mu, že flaksa, již obdržel na talíři, má výrazně horší parametry, než inzerovaná gramáž. Někdy je schopen vysvětlovat rozdíl mezi váhou masa vařeného a syrového nebohému personá-

lu také nonverbálními prostředky. Je to tak dobře, poněvadž jeho výslovnost v těchto chvílích, jakož i slovní zásoba, nepatří k nejlepším. Posuďte sami: kližka je u něho „kundrfál".

K divadlu se nachomýtl už letitý, což je možná škoda, možná klika. Dlužno však přiznat, že vytváří role nezapomenutelné, rozuměj zapomenutelné obtížně. Je docela pohybově nadaný a zejména některé pohybové kreace zvládá tak, že se divadla třesou v základech.

Je bezednou studnicí inseminátorských anekdot, většinou velmi lyrických, z nichž se přetěžko vybírá některá publikovatelná. Závěrem tedy alespoň jedna krotší:

„Inseminátor končí šichtu na horské farmě. Poslední kráva, pár vět s hospodářem. Nastartuje vůz, chce odjet, leč vrata jsou zatarasena právě tou poslední krávou. Vystoupí, chce ji odehnat, tu však kráva zabučí lidským hlasem: Eště pusu!"

Josef Tejkl

Romana HLUBUČKOVÁ

* 3. 11. 1964

Jsou tomu právě dva roky, co jsem s Romanou Hlubučkovou dělal rozhovor o její činnosti v oblasti dětského loutkového divadla, který byl uveřejněn na stránkách Hromady. Jsou v něm zachyceny její začátky, její důvody i její způsoby práce s dětmi, které ji na tuto cestu vedly a které postupně rozvíjela do dnešní podoby. Dnes už 21 let pracuje s dětmi v oblasti loutkového divadla. Stále se s Romanou potkáváme na divadelních setkáních i seminářích a s jejími soubory na krajských i na národních přehlídkách, na LCH i na Dětské scéně. Je zaměstnána jako učitelka mateřské školy, ale se soubory pracuje v ZUŠ v Chlumci v podmínkách víceméně skromných. Ale to ji nebrání v tom, aby vedla 3 - 4 soubory, podle věkových kategorií. Za cíl si klade vytvořit s každou skupinou 2 - 3, byť třeba jen malé inscenace či etudy za rok. A naplňuje jej poctivě. Od našeho rozhovoru jsme viděli na krajských přehlídkách předloni tři inscenace a vloni dokonce pět inscenací, z nichž některé se prezentovaly i na národních přehlídkách v Chrudimi a Trutnově. Romanu neminula na LCH 2003 cena Za metodické vedení divadelního souboru "Tak co", za inscenaci Dokud nás čápi nerozdělí. To vše jen hovoří o kvalitách její práce, o její neskutečné aktivitě a pilnosti.

Romana je divadelně poučená, citlivá vedoucí, která s dětmi postupuje od elementárních etud s předměty až k divadelnímu výrazu s loutkou. Z dětí, které vede, vždy vyzařuje radost a chuť a pěkný přátelský vztah ke své spíše kamarádce než učitelce. Za ta léta co se setkávám s ní a její divadelní činností a s její prací s dětmi, a že pamatuji její činnost od samých začátků, ji vidím vždy jako sympatickou, stále usměvavou bytost, zapálenou pro věc loutkového divadla a dětí, která se nebrání radám a upozorněním z řad "kolegů", či porot, ale spíše si je žádá jako potřebný korektiv své práce, který ji umožňuje jít stále dál a stále dál hledat ten správný způsob tvořivé práce s dětmi. Rád se na jejich vystoupení dívám a rád se s ní setkávám, neboť i mně ta setkání přinášejí radost a pozitivní energii. A za to ji patří dík.

A k tomu krásnému kulatému jubileu ti přeji Romanko do budoucna hodně invence, trpělivosti při práci s dětmi a radosti z výsledků.

Honza Merta

Lída HONZOVÁ

* 26. 11. 1939

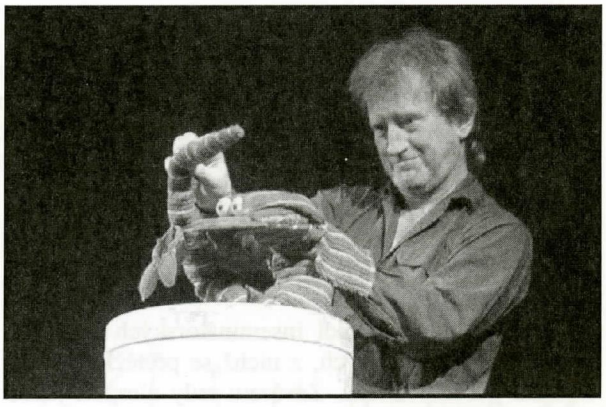
"Dost bylo Honzové...", pravila Lída, když jsem jí jemně oznámila, že vzhledem k jejím polokulatým narozeninám by měl vyjít v Hromadě medailónek. Myslela tím dlouhé povídání, které vyšlo v mimořádném vydání Hromady (předjaří) 2004 k udělování Zlatých Tylů. A má zase pravdu. Takže jenom: byla a je stále krásná ženská, jejíž vitalita je závidění hodná. Aby jí zdraví a elán dlouho vydržely a nějaká pěkná herecká role se objevila, přeje za celé Adivadlo Havlíčkův Brod

Marta Hermannová st.

DIVADELNÍ

Jaroslav IPSER

* 2. 12. 1949

Jarda da Vinci aneb Leonardo da Ipser

V závěru letošního roku oslaví tento člověk poněkud hranaté výročí, které mi připomíná školní prospěch. Už od ledna se chystám na tento článek. Už od ledna nevím, kde začít. Při velké počtu jeho aktivit v nejrůznějších oborech lidského konání je snad nemožné nic nevynechat.

To, že je Jarda vynikající loutkář je všeobecně známo. Tedy jen něco málo osobních zkušeností. Letos jsme se setkali i při přípravě společného projektu. Zadání znělo: dvě pohádky cca dvacetiminutové, dvě stejné výpravy, které budeme hrát každý sám. Čekal jsem dlouho na text, který nepřicházel. Hrdě jsem mu poslal svůj. Přišla odpověď, která mě dost rozladila: „Tohle chceš hrát?" (zas měl pravdu, tahle verze se hrát nedala). Po těžkém osobním nátlaku a stanovení termínu prvního hraní jsem obdržel něco, co jsem si vůbec jako hratelné nedokázal představit a hlavně mě jako líného scénografa zaujala poznámka: „Přes scénu přeběhne kanec, žirafa, lama a další..." Na rozdíl od mého se tento „text" hrát dal a jak. Scénu a loutky, které jsem vypotil, Jarda shovívavě přijal a nenápadně všechno předělal. Koukal jsem na to s despektem a pak jsem většinu úprav provedl taky, protože měl zase pravdu.

Poprvé jsem zažil Jardu jako režiséra. Poprvé jsem zažil jak fyzicky trpí i když se snaží se šarmem jemu vlastním zastírat, že takové dřevo už dlouho neviděl. Stejně jako renesanční genius, jehož jméno jsem si vypůjčil do nadpisu, i Jarda se nevěnuje pouze múzám.

Že propadl počítači a Internetu – nebyl by výjimkou, ale neznám člověka, který má v počítači tolik zanesených údajů o domácnosti, výdajích, schůzkách, termínech a nevím o čem ještě. Je krásné, že moderní počítač stojí na stole, hned vedle masivního, litinového, ručního ořezávátka na tužky.

Na jaře, při naší návštěvě, se mi Jarda svěřil, že má potíže se štěkáním. Jak se na to máte tvářit? Pak z něj vylezlo, že někde objevil systém, který štěká při návštěvě lupičů (teď jsem asi prozradil, co jsem neměl). Ale věřte, že v létě už mu to štěkalo, ale né jako jeden pes, ale jako celá smečka.

Jarda, je rovněž velký pěstitel všemožné zeleniny. Kdo si však myslíte, že ji trapně pěstuje na zahrádce – omyl. Prosklená místnost na střeše garáže, plná květináčů a různých někdy i dost velkých kontejnerů na hlínu, je celoročním zdrojem vitamínů. Když říkám celoročním, vím, co říkám. Všechny přebytky totiž Jarda zpracuje na džemy, povidla, omáčky atd. Ale nemyslete si, že je tento skleník pouze zdrojem zeleniny i zde se našlo místo pro květiny a hlavně pro příjemné posezení. Věřte, že Modrý portugal a jiná vínečka zde chutnají skvostně...

Poslední o čem se chci zmínit jsou Jardova sklepení. Ještě dodnes jsem nepochopil různé chodby, které někam vedou a pak nečekaně ústí v místech naprosto neuvěřitelných. Zaujaly mě velké modré nádoby, zajímavě propojené. Kdo myslíte na alkohol – omyl. Jarda důmyslným systémem využívá dešťovou vodu pro provoz celého domu. Kdysi jsem z oboru „Zásobování vodou" maturoval, ale na tohle jsem koukal jako blázen!

Že má všude pečlivě uklizené nářadí všeho druhu, roztříděné šroubky, matičky, hřebíčky apod. netřeba dodávat.

Dalo by se psát ještě o Jardovi vodákovi, turistovi, cyklistovi, staviteli, výtvarníkovi, kronikáři a nevím čím vším ještě je. Vím, že je to hlavně velice hodný člověk, kterému jistě všichni přejeme: Jardo, ještě mnoho let tvoř a rozvíjej své nápady v nových a nových profesích, ale hlavně nezapomínej na divadlo, ať si tě užije co nejvíc lidí, kterým už léta rozdáváš radost a potěšení a to není zdvořilostní fráze, to je fakt.

Jirka Polehňa

Agáta Hrůzová a Roman Havlík

Dovolují si Vám oznámit, že byli oddáni dne 23. října 2004 v 11:00 hodin v zámecké kapli Zjevení Páně ve Smiřicích.

Sňatek uzavřel

i principál jaroměřského loutkářského souboru. Zprávu o tom nám poslala jeho dcerka: „Chci vám oznámit, že si v sobotu 21. 8. 2004 moje mamka konečně vzala za manžela taťku.

Romana Bauerová

50 LET LOUTKÁŘSKÉHO SOUBORU
RADOST ČERVENÝ KOSTELEC

Od roku 1922 pracoval v našem městě Loutkářský soubor Čs. Orla. Po roce 1933 zásluhou pánů A. Šrůtka a F. Bartoše činnost zintenzívněla, bylo zrekonstruováno jeviště a pořízeny nové loutky.

Po roce 1945 byl založen soubor Výraz. Vedoucími osobnostmi byli výtvarníci Rud. Říha a A. Šrůtek.

V roce 1949 bylo jednáno o profesionalizaci v rámci připravovaného komplexu ústředního loutkového divadla. To se neuskutečnilo pro emigraci p. Šrůtka.

8. 12. 1954 byl založen soubor Radost závodu Grafotisk v bývalé orlovně, později Závodním klubu n. p. Severografia.

V 90. letech soubor přešel pod Městské kulturní středisko. Prvním vedoucím byl p. Jaromír Tölg, od roku 1960 p. Oldřich Telk, po něm převzal funkci principála p. Antonín Kubina a od roku 1977 p. Jaromír Dvořák. Soubor má v současnosti 15 členů. Nepravidelně se účastní regionálních, krajských a celostátních přehlídek.

Za zmínku stojí kočování v 80. letech kdy členové souboru, v době svých dovolených, s oslem a krytým vozem putovali po táborech, návsích a domovech důchodců, aby prostřednictvím dřevěných aktérů rozdávali radost malým i velkým divákům.

Soubor se převážně věnuje marionetám, ale občas zabrousí i do jiných loutkářských disciplin. Z her např. vlastní dramatizace Toma Sawyera, Peřinové Pohádky na draka, Navarova Zazděná slečna či Krásná Amaranta. Od roku 1997 je v Červeném Kostelci vždy v listopadu pořádána regionální loutkářská přehlídka. I letos se každou listopadovou sobotu představí soubor z okolních měst.

Naši loutkáři oslaví padesátiny hrou Miroslava Vildmana Tři zlaté vlasy v sobotu 27. 11. v 15 hod v kinosále v Červeném Kostelci.

Chcete-li s námi prožít prastaré dobrodružství dobrého tesaře, hodného krále a statečné Aničky jste srdečně zváni!

Jaromír Dvořák

PELMEL (MIŠMAŠ)

NA VANDRU SE SLONEM

Na začátku října jsme byli s Céčkem v Rusku, v městě Gatčino, blízoučko u Petrohradu. Těch pár dní v nás ve všech zanechalo opravdu zvláštní a dá se říct intenzivní zážitky.

Myslím, že jsme z toho posmutnělí dodnes. Česká AITA nám umožnila setkat se s ruskou realitou a byli to její hlavní záměr, tak jsme si všeho užili dosyta. Myslím, že jsme zažili kulturní šok. Museli jsme hodně myslet na to, že i u nás, nebýt převratu, by to za pár let vypadalo třeba tak, jako v oné Gatčině. Což byla sešlá a velmi špinavá osmdesátitisícová vesnice, nebetyčně nesrovnatelná s výstavním Petrohradem, kterým projíždějí turisté.

Lidé, kteří se o nás starali, dá-li se to tak nazvat, byli příjemní a s osobní hrdostí. Stejně tak, jak se pokoušeli udržet zdání fungujícího festivalu, tak asi tvrdě bojují se životem. Pro obyčejné lidi, psy a kočky je to v Rusku nelehké. Což jsme i viděli na vlastní oči, když jsme na vlastní pěst vyrazili do Pitěru autobusem a vlakem.

A co se týká přímo festivalu, měli jsme pocit jakéhosi zmrtvění. Však taky během šesti dnů hrálo pouze jedenáct divadel, každé jen jednou. Propagace skoro žádná, za nejbližším rohem nikdo nevěděl, co se to v tom divadelním domě děje. A uvnitř ticho a klid, lidé kdesi rozprchnutí, všechno věčně zamčené. Obvyklý ruch a festivalové veselí a hrátky tu nebyly. Jen závěr festivalu proběhl estrádně halasně za pomoci profesionálních moderátorů a bylo všeliké udílení cen, protože byla přítomna tříčlenná jury z Moskvy. My jsme také dostali, vlastně hlavně Jindra Pevný za výpravu. Co se týká našeho představení, cítili jsme uspokojení, protože se zaplať bůh povedlo a bylo dobře přijato. Tím myslím, že nám tleskali, což tam až tak nebylo společenskou samozřejmostí. Dokonce pan Čumačenko, prezident ruské AITY, s námi inscenaci probíral a bylo vidět, že jeho přístup byl velmi aktivní, takže to byl světlý okamžik, ta chvíle u čaje v Gatčině.

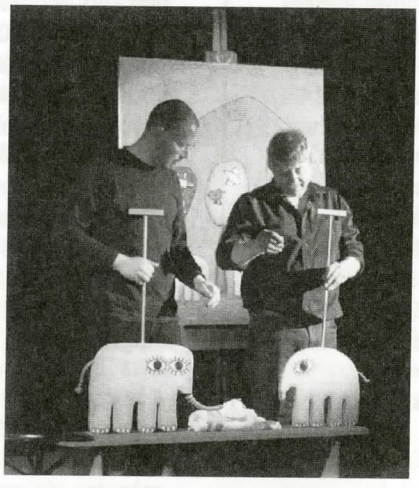

foto: Michal Drtina

Ale abyste si nemysleli, my byli ve střehu, přičinili jsme se a představení si technicky zabezpečili (ach Bože, musím to říct, slíbené reflektory nakonec musel starý elektrikář odříznout od zdi, kde byly natvrdo, jiné nebyly.) Přátelé Estonci se pokoušeli šest hodin postavit scénu a sotva začali hrát, utekl technik, který jim měl během představení pomáhat. Byl to ten a jediný, kterého jsme viděli po celý den stále výborně naladěného! To my jsme u něj měli protekci, kdysi totiž zavítal do Svitav na přehlídku ruských a sovětských her…

Problémy propukaly na každém kroku. Což o to, hrát se dá i ve velmi chudém prostředí, horší ale je, když skoro není komu a publikum si s bídou dělají účinkující sami. Také inscenace vypadaly, že se sešly spíš náhodně a název festivalu AVANTGARDA A TRADICE nenaplnily. Spíš to byla ta tradice, možná jen z našeho pohledu. Divadla z Estonska, Litvy, Ukrajiny, Ruska a Čech hrály Ostrovského, Gorina, Zoščenka, Šukšina a Puškina, Vampilova a Mareše. Rumuni nedorazili.

Ale my tam byli a kdyby se tam nějací divadelní dobrodruhové chystali (někteří mě i napadají), rádi poskytneme detailnější informace. A konečně, ten výlet onehdá do Semil na Paroháče, ten vůbec nebyl špatnej…

Blanka Šefrnova

P.S.:
- nádherný zpěv v pravoslavných kostelích
- ta bývalá komsomolka, co nás nepustila do Kazaňského chrámu
- ti koníci s bolavýma nohama za Zimním palácem
- ta prázdnota obrovských prostor u Zimního paláce, asi naštěstí
- hořící dřevěný dům v noci
- autobusy s čumákem
- to jásání paní Zoriny, když nás vysvobodila z letiště
- autobusy, co jely, až když se naplnily lidma
- hladoví a vysílení psi
- žebráci, úžasný palác cara Pavla
- strašná tíha, při pomyšlení na blokádu…
- opět žádná sranda s uniformama
- dětský cirkus
- strašně levný cigarety
- atd. atd…

***

Nabídka pro divadelníky:

Při Krajské knihovně v Pardubicích existují Východočeské středisko Obce spisovatelů a Klub Východočeského střediska OS. Sdružují spisovatele a ostatní zájemce o literaturu nejen Pardubického kraje. Součástí Východočeského střediska OS je i dramatická sekce. Její členové mezi sebou rádi uvítají další autory z řad divadelníků, kteří buď sami tvoří nebo mají chuť setkávat se s lidmi stejného zájmu.

Přihlášky a informace získáte u Hany Cihlové, Krajská knihovna v Pardubicích - oddělení kulturních služeb, Sukova tř. 1260, 530 02 Pardubice, tel.466500755.

***

Středisko městské kultury Sobotka a Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové vyhlašují

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ ŠRÁMKOVY SOBOTKY 2005

festivalu českého jazyka, řeči a literatury

Soutěž je vyhlášena v kategoriích podle žánrů:

básně, básnické soubory,
prozaické práce a studie z oboru literárních věd o autorech východočeského regionu,
historické a vlastivědné práce o vývoji kulturních poměrů ve východních Čechách

Uzávěrka literární soutěže je dne 15. února 2005.

Autorům oceněných prací bude nabídnuta účast v dílně tvůrčího psaní (2. - 8. 7. 05) pořádaná v rámci Šrámkovy Sobotky na náklady vyhlašovatelů.

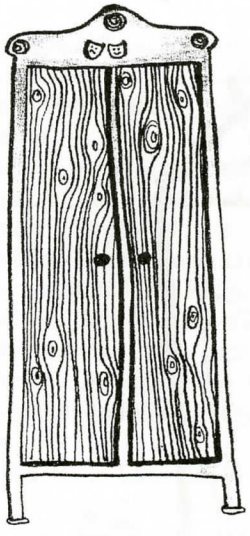
V rámci literární soutěže bude vydán almanach oceněných prací.

Více informací o literární soutěži a celém festivalu Šrámkova Sobotka získáte na adrese:
www.sobotka.cz
www.splav.cz

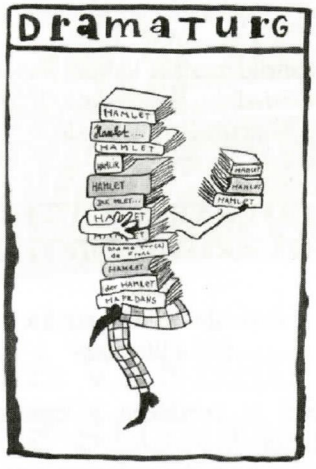

Korespondenci i návštěvy přijímáme na adrese:
PSČ 273 51 UNHOŠŤ, V TOPOLECH 25
Dovoláte se nás na telefonním čísle **316 690 132**,
nebo nám můžete poslat e-mail: cisarj@d.amu.cz
Vaši Mirka a Jan Císařovi

DIVADELNÍ JARMÁRKA PROFESORA CÍSAŘE

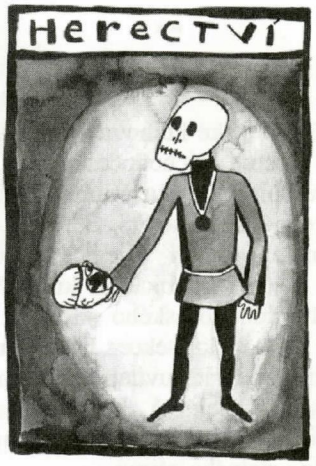
Ilustrace Jiří Jelínek, DNO

DRAMATURG

Zvláštní bytost, podle slovníků je „dominantní, vedoucí postavou", která se podílí na jeho řízení a ideovém, estetickém a myšlenkovém např. profilu. Ale vlastně je dramaturgie jakýsi fackovací panák. Sám jsem funkci dramaturga v různých divadlech vykonával a pamatuji, že když se něco nepovedlo, tak všichni sborově provolávali, že dramaturg vybral blbou a nesmyslnou hru, když se cokoliv povedlo tak zásluha dramaturga byla zcela přehlédnuta a slávu sklidili jiní. Dramaturg bývá v divadle i nepotřebný, dnes ho vykonává sám režisér, pracují na ní ředitelé divadel.

Když má dramaturg štěstí,
tak se potká s týmem, v němž je uznávaným partnerem, který nejen vybírá a volí, co se bude hrát, ale svým výkladem ten tvůrčí tým inspiruje, podílí se na zkouškách. A říká třeba, tak prrr, pánové, hrajete to o něčem jiném, než jsme se dohodli a chcete-li to tak, tak ten náš záměr musíme předělat. Jsou takové ideální soubory, ale dramaturg je dnes už jakousi vymírající postavou v divadle.

HERECTVÍ

Herectví je umělecká disciplina, umělecký obor a druh, bez něhož divadlo být nemůže. Kdyby se otevřela opona, jeviště se osvítilo, ale nepřišel herec, tak jsme v divadle zcela zbyteční. Možná, že bychom byli schopni dívat se pár minut na krásné kulisy, mohla by se měnit světla, pouštět zvuk, ale divadlo by to v žádném případě nebylo. Stačí však živý člověk, a dokonce jen jeden jediný, který si na jakémkoliv místě kdekoliv na světě vymezí prostor tak, abychom věděli že hraje divadlo, že je „jakoby" na jevišti, a divadlo vznikne. To víme a známe i z různých pouličních a jarmarečních produkcí, která se konají po tisíce let.

My jsme zvyklí ztotožňovat herectví s tím, že herec hraje sám svým tělem, svým myšlením a svými city jakousi postavu, kterou napsal autor – Romea, Francka, Julii, Maryšu. To je nejběžnější způsob chápání herectví. Herectví ale může být i takové, že postava je pouhou záminkou – Werich s Horníčkem hráli jakoby Breálovy Husary, nikdo však nechodil na Husary, ale na to, jak Werich a Horníček budou improvizovat. A co třeba tzv. „nedivadlo" Ivana Vyskočila? Vyskočil principy herectví, a jak sám říká „hercování", odmítá, i když na jevišti nám nabízí nezaměnitelné herectví Ivana Vyskočila - ale ovšem i to, co k jeho herectví směřuje. Bez herce to prostě nejde.

HROMADA

REŽIE

Na konci 19. století se ukázalo, že v divadle už je třeba řadu složek koordinovat, vést, řídit. A vznikl „regisseur", což je z francouzského régier – řídit. Režisér je tvůrčí individualita, která si získala nebo jí bylo dáno právo říkat, jak má inscenace a potom představení vypadat. Divadlo se samozřejmě může vyvíjet. A často záměrné, ve volných improvizovaných a okamžitě na publikum reagujících představeních. Ale o osudu evropského divadla od přelomu 19. a 20. století až dodnes rozhodovali režiséři, zejména v činohře. Režie je dnes v moderním a zejména v postmoderním divadle rozhodujícím prvkem, který dominantním způsobem určuje divadelní jazyk. Divadlo může být i bez režiséra, na rozdíl od herce a dramaturga to není složka nezbytná, protože se klidně může sejít skupina lidí a kolektivně improvizovat a i tak něco vytvořit.

Herci s oblibou definují režiséra jako člověka, který sám nic nedělá, ale všem ostatním, co jsou přece odborníci v daném oboru, radí. Má to něco do sebe, ale režisér, byť má tým spolupracovníků s nimiž se radí, má skutečně právo veta, prostě právo rozhodnout, že to bude právě takhle. Režisér má samozřejmě tendenci hru nastudovat, zafixovat a dát ji definitivní tvar, ale ono to stejně nikdy nejde. Protože herci jsou lidé a mají své horší i lepší dny a pak jsou tu ještě diváci, kteří do představením mohou svou pouhou přítomností intervenovat a s herci zatraceně zahýbat.

REŽISÉR

Od počátku 20. století o osudech a podobě divadla rozhodují režiséři. Po Čechovovi už nebyl žádný velký autor, který by se totálně podílel na vzniku inscenace. Režiséři jsou nejrůznější, ale základem jejich profese je touha poroučet ostatním. Dnes to dokonce můžeme považovat za legitimní motivaci k tomu, aby vůbec režisér byl režisérem. Je bytostí autoritativní a je to i proto, že převzal odpovědnost za to, jak bude divadlo vypadat. Autorita režiséra platí snad od chvíle, kdy na plakátu k legendární inscenaci Gogolova Revizora bylo napsáno, že „autor" inscenace je Vsevolod Emiljovič Mejerchold a pod tím menším písmem napsáno, že autorem textu je Gogol. Drtivou většinou režisér je ten, který rozhoduje, trvá si na svém a nechce, aby mu to někdo kazil.

Žertuje se např., že „režisér a maminka má vždycky pravdu", ale být režisérem skutečně znamená mít schopnost lidem říkat, že to bude takhle a nijak jinak. Jsou i režiséři, kteří se k výsledku dostávají cestami neobyčejné pokory a zoufalé beznaděje, příkladem může být Ewald Schorm. O něm se vypráví, že říkal stále hercům, nevím si s tím rady, jak to chlapci zařídíte? A herci vymýšleli a tvořili, ovšem pak se mu podívali do poznámek a on to tam měl dávno vymyšlené.

REŽISÉR A HEREC

Herec je klíčovou postavou divadla. Režisér totiž všechno může poručit, ale přijde premiéra a to na jevišti už není nikdo jiný než herec. Znám režiséry, kteří o premiéře bezmocně běhávali po Praze, mlátili hlavou do nábřeží, zvraceli a nebyli vůbec schopni premiéru vidět, protože teď už to převzal herec a tečka. Herci se s režiséry často dostávají do sporu a často na něj nadávají, že po nich chce nesmysly, ale posléze, především autoritativních a tvrdých režisérů si upřímně váží. Režisér může být pro herce člověk, s nímž se může dopracovat k úspěchu. Ovšem napětí mezi hercem a režisérem tu vždy bylo. V symbióze s tím napětím vznikají však nejlepší díla, Václav Vydra příkladně o legendárním režiséru Hillarovi v Národním divadle a na Vinohradech nenapsal právě vřelá slova, ale to co z jejich spolupráce vzniklo, zazářilo jako vrcholy českého divadla. Herec je klíčem k vynikající inscenaci, ale s vynikajícím režisérem dovede přinést víc, než co by byl schopen přinést sám.

V tom napětí a často za bolestivých a dramatických vztahů se vždycky rodí něco velkého a tvůrčího. Ladislav Pešek zkoušel Osbornova Komika s Alfrédem Radokem – a na počátku bylo mezi nimi takové dusno a napětí, že se to muselo řešit na koberečku ředitele Národního divadla, tehdy Otomara Krejči. No, a vznikla z toho nezapomenutelná inscenace, ještě dnes ji můžeme vidět na záznamu. Režisérskému divadlu se herci ovšem brání a chtějí se mu vyhnout. Jan Hrušínský ml. si proto např. založil vlastní divadlo, v němž si jako herec může hrát jak sám chce.